GEOMEDIA

HARJUMAA KOOLIVÕRGU ANALÜÜS RIIGIGÜMNAASIUMITE RAJAMISEKS PERIOODIL 2015-2023

Tellija: Haridus- ja Teadusministeerium

Täitja: Karin-Liis Haljaste ja Rivo Noorkõiv

Konsultatsiooni- ja koolituskeskus

Geomedia

www.geomedia.ee

Tartu 2015

Sisukord

Kokkuvõte ... 8
Sissejuhatus ... 10
1 Asustuse analüüs ja võimalikud muutused Harjumaal ... 12
1.1 Harjumaa rahvastik ... 12
1.2 Rahvastikuprognoos ja sellega seonduvad võimalikud asustuse paiknemise arengud Harjumaal ... 15
1.3 Elanike pendelrände üldised näitajad ja võimalikud ühistranspordi arengud Harjumaal ... 20
2 Harjumaa gümnaasiumite paiknemise analüüs ... 24
2.1 Koolide asukohad ... 24
2.2 Õpilaste arvud, õpiränne, koolipiirkonnad, liikumistrajektoorid, prognoos ... 29
2.2.1 Harjumaa üldiselt ... 30
2.2.2 Hinnangud riigigümnaasiumi võimalikele asukohtadele ... 31
2.2.2.1 Kose vald ... 33
2.2.2.1.1 Õpilaste arv ... 33
2.2.2.1.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond ... 33
2.2.2.1.3 Kättesaadavus ühistranspordiga ... 36
2.2.2.1.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos ... 36
2.2.2.2 Kuusalu vald ... 37
2.2.2.2.1 Õpilaste arv ... 37
2.2.2.2.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond ... 37
2.2.2.2.3 Kättesaadavus ühistranspordiga ... 40
2.2.2.2.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos ... 41
2.2.2.3 Saku vald ... 43
2.2.2.3.1 Õpilaste arv ... 43
2.2.2.3.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond ... 43
2.2.2.3.3 Kättesaadavus ühistranspordiga ... 45
2.2.2.3.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos ... 46
2.2.2.4 Saue linn ... 48
2.2.2.4.1 Õpilaste arv ... 48
2.2.2.4.2 Õpiränne ja teeninduspiirkonnad ... 48
2.2.2.4.3 Kättesaadavus ühistranspordiga ... 51
2.2.2.4.4 Gümnaasiumiõpilaste prognoos ... 51
2.2.2.5 Saue vald ... 55
2.2.2.5.1 Õpilaste arv ... 55
2.2.2.5.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond ... 55
2.2.2.5.3 Kättesaadavus ühistranspordiga ... 57
2.2.2.5.4 Gümnaasiumiõpilaste prognoos ... 58
2.2.2.5.5 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos, Saue linna ja Saue vald ühtne piirkond ... 60

2.2.2.6 Keila linn 62
2.2.2.6.1 Õpilaste arv 62
2.2.2.6.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 62
2.2.2.6.3 Kättesaadavus ühistranspordiga 64
2.2.2.6.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 65
2.2.2.7 Paldiski linn 68
2.2.2.7.1 Õpilaste arv 68
2.2.2.7.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 68
2.2.2.7.3 Kättesaadavus ühistranspordiga 70
2.2.2.7.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 71
2.2.2.8 Harku vald 72
2.2.2.8.1 Õpilaste arv 72
2.2.2.8.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 72
2.2.2.8.3 Kättesaadavus ühistranspordiga 75
2.2.2.8.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 75
2.2.2.9 Maardu linn 78
2.2.2.9.1 Õpilaste arv 78
2.2.2.9.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 79
2.2.2.9.3 Kättesaadavus ühistranspordiga 81
2.2.2.9.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 81
2.2.2.10 Rae vald 83
2.2.2.10.1 Õpilaste arv 83
2.2.2.10.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 83
2.2.2.10.3 Kättesaadavus ühistranspordiga 85
2.2.2.10.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 86
2.2.2.11 Potentsiaalsed asukohad riigigümnaasiumi rajamiseks Harjumaal väljaspool Tallinna 87
2.2.2.12 Tallinn 91
2.2.2.12.1 Õpilaste arv 91
2.2.2.12.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 91
2.2.2.12.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 94
2.2.2.13 Mustamäe 97
2.2.2.13.1 Õpilaste arv 97
2.2.2.13.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 97
2.2.2.13.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 98
2.2.2.14 Kristiine 102
2.2.2.14.1 Õpilaste arv 102
2.2.2.14.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond 102
2.2.2.14.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos 104
3 Kasutatud materjalid 107

Joonised ja tabelid

Joonis 1. Potentsiaalsed riigigümnaasiumi asukohad Harjumaal väljaspool Tallinna 9
Joonis 2. Harju maakonna rahvastiku paiknemine seisuga 31.12.2011 (Allikas: Statistikaamet) 12
Joonis 3. Harjumaa rahvaarvu muutus 2000-2011 (Allikas: Statistikaamet) 13
Joonis 4. Harjumaa rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet) 13
Joonis 5. 15-19 aastased elanikud Harjumaa omavalitsustes seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet) 14
Joonis 6. 5-9 aastased elanikud Harjumaa omavalitsustes seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet) .. 14
Joonis 7. Rahvaarv 2014-2044 (Allikas: Statistikaamet) 15
Joonis 8. Harjumaa rahvastikuprognoos 2014-2044 (Allikas: Statistikaamet) 16
Joonis 9. Harjumaa keskused. (Allikas: “Harju maakonnaplaneering 2030+”, Hendrikson & Ko) 17
Joonis 10. Liiklussagedus Tallinna lähiümbruses 2014 aastal. (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015). 21
Joonis 11. Liikluse iseloom püsiloenduspunktides Harjumaal 2014.aastal (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015) 21
Joonis 12. Harjumaa kergliiklusteed (Allikas: Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering Harjumaa kergliiklusteed) 22
Joonis 13. Harjumaa gümnaasiumiastmega koolide kättesaadavus ühistranspordiga 23
Joonis 14. Ühistranspordi sagedus 23
Joonis 15. Sõitjate arv ühistranspordiliinidel 24
Joonis 16. Gümnaasiumiastmega koolid Tallinnas (Allikas: EHIS) 25
Joonis 17. Harjumaa gümnaasiumiastmega koolid väljaspool Tallinna (Allikas: EHIS) 25
Joonis 18. Koolide arv Harjumaal (Allikas: Haridussilm) 27
Joonis 19. Harjumaa sotsiaalne infrastruktuur, teenused ja elanike tihendus kantides (Allikas: Harju maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 -2015). 27
Joonis 20. Probleemsed teenused ja kantide tüübid Harjumaal (Allikas: Harju maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 -2015). 28
Joonis 21. Õpiaste arv Harjumaa koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 30
Joonis 22. Õpilased üldhariduse päevaõppes Harju maakonnas (Allikas: Statistikaamet) 30
Joonis 23. Üldhariduskoolide gümnaasiumiastme õpilased seisuga 01. september 2014. (Allikas: Statistikaamet) 31
Joonis 24. Õpiaste arv Kose valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 33
Joonis 25. Kose vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 33
Joonis 26. Kose Gümnaasiumi õpiränne (sisenev) 2014 34
Joonis 27. Kose vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 35
Joonis 28. Kose vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 35
Joonis 29. Kose Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 36
Joonis 30. Õpiaste arv Kuusalu valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 37
Joonis 31. Kuusalu vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 38
Joonis 32. Kuusalu Keskkooli gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 39
Joonis 33. Kuusalu vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 39
Joonis 34. Kuusalu valla koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 40

Joonis 35. Kuusalu Keskkooli kättesaadavus ühistranspordiga 40
Joonis 36. Loksa Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 40
Joonis 37. Õpiaste arv Saku valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 43
Joonis 38. Saku vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 44
Joonis 39. Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014 44
Joonis 40. Saku vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 45
Joonis 41. Saku vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 45
Joonis 42. Saku Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 46
Joonis 43. Õpiaste arv Saue linna koolis statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 48
Joonis 44. Saue linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 49
Joonis 45. Saue Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014 49
Joonis 46. Saue linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 50
Joonis 47. Saue linnas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 50
Joonis 48. Saue Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 51
Joonis 49. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Saue linnas 54
Joonis 50. Õpilaste arv Saue valla koolides 55
Joonis 51. Saue vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 55
Joonis 52. Saue vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 56
Joonis 53. Saue vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 57
Joonis 54. Potentsiaalse riigigümnaasiumi Laagris kättesaadavus ühistranspordiga 57
Joonis 55. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Saue vallas 60
Joonis 56. Õpilate arv Keila linna koolides statsionaarses õppes 62
Joonis 57. Keila linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 63
Joonis 58. Keila linna koolide gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014 63
Joonis 59. Keila linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 64
Joonis 60. Keila linnas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 64
Joonis 61. Keila koolide kättesaadavus ühistranspordiga 65
Joonis 62. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Keila linnas 67
Joonis 63. Õpilaste arv Paldiski linna koolides 68
Joonis 64. Paldiskis elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 68
Joonis 65. Paldiski Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014 69
Joonis 66. Paldiskis elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 69
Joonis 67. Paldiski Gümnaasiumi põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 70
Joonis 68. Paldski Ühisgümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 70
Joonis 69. Õpilaste arv Harku valla koolides 72
Joonis 70. Harku vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 73
Joonis 71. Tabasalu Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014 73
Joonis 72. Harku vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 74
Joonis 73. Harku vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 74
Joonis 74. Tabasalu Ühisgümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 75
Joonis 75. Võimalikud alternatiivsed riigigümnaasiumi asukohad Harku vallas 78
Joonis 76. Õpilaste arv Maardu koolides statsionaarses õppes 78

Joonis 77. Maardu linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 79
Joonis 78. Maardu gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 79
Joonis 79. Maardu linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 80
Joonis 80. Maardu koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 80
Joonis 81. Maardu Gümnaasiumi ja Kallavere Keskkooli kättesaadavus ühistranspordiga 81
Joonis 82. Õpilaste arv Rae valla koolides 83
Joonis 83. Rae vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 83
Joonis 84. Jüri Gümnaasiumi gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 84
Joonis 85. Rae vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 84
Joonis 86. Rae valla koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 85
Joonis 87. Jüri Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga 86
Joonis 88. Õpilaste arv Tallinna koolides statsionaarses õppes 91
Joonis 89. Tallinnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014 91
Joonis 90. Tallinna koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 92
Joonis 91. Tallinnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014 93
Joonis 92. Tallinna koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 94
Joonis 93. Õpilaste arv Mustamäe linnaosa koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm) 97
Joonis 94. Mustamäe koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 97
Joonis 95. Mustamäe koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 98
Joonis 96. TTÜ linnak 100
Joonis 97. Endise Tallinna 37. Keskkooli koolihoone asukoht (Allikas: Maaamet) 101
Joonis 98. Gümnaasiumiastmega koolid ja võimalikud riigigümnaasiumi asukohad Mustamäel 101
Joonis 99. Õpilaste arv Kristiine linnaosa koolides statsionaarses õppes 102
Joonis 100. Kristiine koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014 103
Joonis 101. Tallinna koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014 104
Joonis 102. Gümnaasiumiastmega koolid ja võimalikud riigigümnaasiumi asukohad Kristiines 106

Tabel 1. Harjumaa rahvastik seisuga 31.12.2014 (Rahvastikuregister) 17
Tabel 2. Harjumaa gümnaasiumiealised (baasaasta 2014 = 100%). 18
Tabel 3. Liiklussageduse muutus Harjumaa püsiloenduspunktides 2014/2013 (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015) 20
Tabel 4. Gümnaasiumiastmega koolid Harjumaa KOVide lõikes (Allikas: EHIS seisuga 1.sept.2015) 26
Tabel 5. Kose vald – gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 36
Tabel 6. Kuusalu valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 41
Tabel 7. Kuusalu valla ja Loksa linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 42
Tabel 8. Saku valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 46
Tabel 9. Saue linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 52
Tabel 10. Saue valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 58
Tabel 11. Saue linna ja Saue valla ühine gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 61

Tabel 12. Saue linna ja Saue valla ühise piirkonna esimesele stsenaariumile vastava riigigümnaasiumi õpilaskond 62
Tabel 13. Keila linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029..... 65
Tabel 14. Paldiski gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 71
Tabel 15. Harku valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 75
Tabel 16. Maardu gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 82
Tabel 17. Rae valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029..... 86
Tabel 18. Gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang potentsiaalsetes piirkondades Harjumaal väljaspool Tallinna 2014-2029 88
Tabel 19. Tallinna koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029..... 95
Tabel 20. Mustamäe koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029..... 98
Tabel 21. Kristiines asuvate koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029 104

Kokkuvõte

Vastavalt lähteülesandele on antud töö eesmärk pakkuda välja Harjumaa kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle vastava piirkonna (sh linnaosa) täpsusega kõige potentsiaalsemad asukohad viie riigigümnaasiumi rajamiseks Harjumaal lähtudes kahest stsenaariumist.

Esimene stsenaarium arvestab hariduse tulemuslikkuse ja tõhususe ehk kvaliteedi ja majandusliku efektiivsuse argumente ja kavandatavad koolid peaksid olema vähemalt 540 õpilasega[1].

Teine stsenaarium arvestab lisaks eelnimetatule ka regionaalpoliitiliste argumentidega, sh piirkondlik areng, liigse liiklusvajaduse ja -koormuse vältimine. Kavandatavad riigigümnaasiumid väljaspool Tallinna on vähemalt 250 õpilasega[2].

Välja on toodud võimalikud gümnaasiumite niinimetatud teeninduspiirkonnad, kus on piisav arv noori, ja näidatud ära nende liikumiskeskkond ning pakutud välja riigi ja kohaliku omavalitsuse omandis olevad kinnistud riigigümnaasiumite rajamiseks. Analüüsipeatükis on võimalusel lisatud ka asjakohased asukohajoonised. Potentsiaalse riigigümnaasiumi asukohta nähakse kohalike omavalitsuse juhtide poolt valdavalt olemasolevate koolihoonete kompleksis (koolide reorganiseerimine), vajadusel koos juurdeehitamisvõimalusega, või hoonestamata krundile olemasoleva koolikompleksi ja spordirajatiste vahetus naabruses uue õppehoone rajamisega.

Esimese stsenaariumi järgi on väljaspool Tallinna potentsiaali riigigümnaasiumi rajamiseks võimalikest kaalutud asukohtadest Harjumaa kolmel keskusel - Saue vallas (Laagri), Harku vallas (Tabasalu) ja Rae vallas (Jüri). Seega lähtudes antud töö lähteülesandest, pakkuda välja kohaliku omavalitsuse ja selle vastava piirkonna (sh linnaosa) täpsusega viis kõige potentsiaalsemat riigigümnaasiumi asukohta Harjumaal, on alljärgnevalt välja toodud kaks kõige eelistatumat linnaosa riigigümnaasiumi asukohana Tallinnas.

Tallinnas võib põhimõteliselt igasse linnaossa rajada riigigümnaasiumi või mitu, kuid Tallinna haridusjuhtide eelistus on riigigümnaasiumite rajamine Mustamäele (TTÜ linnak ja/või Vilde tee 69) ja Kristiinesse (Hipodroomi piirkond).

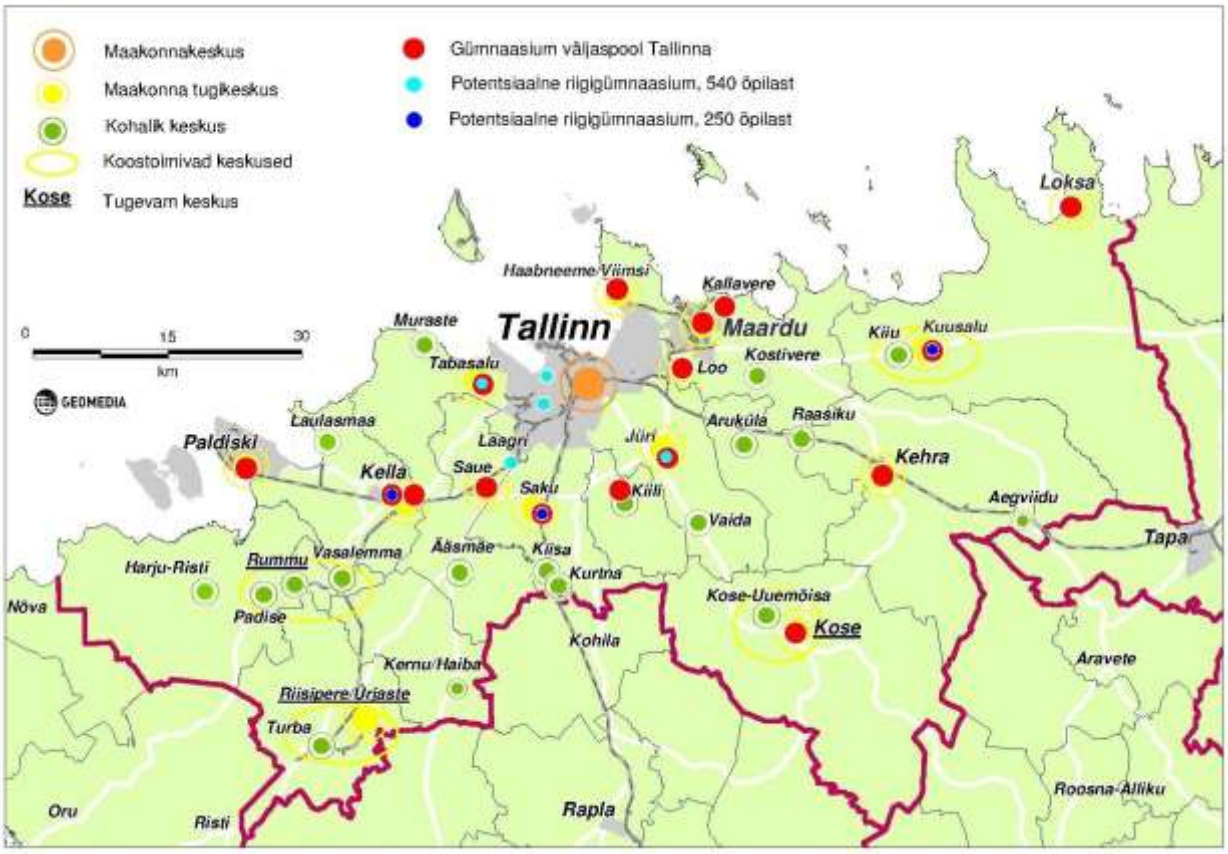
Tallinna riigigümnaasiumite asutamisel on mõistlik kaaluda 540st rohkemate õppekohtadega (nt 700) koolide rajamist. Tallinnast väljapoole – Saue valda (Laagrisse), Harku valda (Tabasallu) ja Rae valda (Jürile) – rajatavate riigigümnaasiumide osas on ka vajalik kaaluda ja kohaliku omavalitsuse esindajatega läbi rääkida õppekohtade maht (ca 400-540 õppekohta). Rae ja Harku valdadel ning Saue linnal ja Saue

[1] - 5 paralleeli, igas klassis 36 õpilast

[2] - 3 paralleeli, igas klassis 28 õpilast

vallal üheskoos on kohapeal gümnaasiumiealiste noorte vanusgrupp suhteliselt arvukas (ainult kohalikku omavalitsust teenindava riigigümnaasiumina õppekohti vaja ca 400). 540 õppekohaga riigigümnaasiumile piisava täituvuse saavutamiseks on vajalik kõigil kolmel tagada tugev sisenev õpiränne riigigümnaasiumisse – 15-20% õpilaskonnast naaberomavalitsustest.

Regionaalpoliitiliste argumentide alusel – teine stsenaarium – on väljaspool Tallinna vähemalt 250 õpilasega riigigümnaasiumi rajamiseks potentsiaali Keila linnal ja Saku vallal ning kriitiliste eeltingimuste täitmisel Kuusalu vallal.

Joonis 1. Potentsiaalsed riigigümnaasiumi asukohad Harjumaal

Sissejuhatus

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 rakendamiseks on ühe meetmena ellukutsutud Koolivõrgu programm. Koolivõrgu programmi põhirõhk on üldhariduskoolide võrgu korrastamisel, et viia koolivõrk vastavusse demograafiliste muutustega ja tagada kvaliteetse hariduse ühtlane kättesaadavus kogu Eestis.

Üldhariduskoolide võrgu korrastamise meetme eesmärgiks on aastaks 2020 igas maakonnas vähemalt üks riigigümnaasium ja Harjumaal 6 riigigümnaasiumi kokku 2670 õppekohaga, gümnaasiumid on korraliku õppekeskkonnaga ja õpilastel on võrreldes tänasega rohkem valikuvõimalusi. Sekkumise tulemusel korrastatav haridustaristu on nüüdisaegne, arvestab demograafiliste muutustega ja selle ülalpidamise kulud on säästlikud - paraneb pinnakasutuse efektiivsus ning vähenevad kulud koolihoonete ülalpidamisele, mis võimaldab suunata rohkem vahendeid õppe kvaliteedi kindlustamiseks. Programm toetab ilma põhikooliklassideta gümnaasiumide ja riigigümnaasiumide loomist, mille õppekorraldus valmistab õpilast ette õpinguteks kõrgkoolis või kutseõppeasutuses. Ilma põhikooliklassideta riigigümnaasiumid suurendavad omavalitsuste võimekust keskenduda kvaliteetse põhihariduse pakkumisele. Põhikooli ja gümnaasiumi lahutamisega on noorel inimesel edasise valikuna võrdväärselt arvestatavad nii gümnaasium kui ka kutseõppeasutus. Eesmärgiks on seatud keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel vastavalt 60% ja 40% aastaks 2020 (2012 oli 67/33).

Programmi hinnanguliseks maksumuseks on aastani 2020 kavandatud 241[3] miljonit eurot, rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist ja rahastamist vahendab Innove Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalas. Rahastamise mahtu täpsustatakse igal aastal riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve arutelude käigus.

Antud analüüsi eesmärk on pakkuda välja omavalitsuse ja selle vastava piirkonna (sh linnaosa) täpsusega viis[4] kõige potentsiaalsemat riigigümnaasiumi asukohta Harjumaal. Pakkuda välja võimalikud gümnaasiumite koolipiirkonnad, kus oleks piisav arv lapsi, ja näidata ära nende liikumiskeskkond. Võimaliku variandina pakkuda välja riigi omandis olevad kinnistud riigigümnaasiumite rajamiseks.

Esimene stsenaarium arvestab hariduse tulemuslikkuse ja tõhususe e kvaliteedi ja majandusliku efektiivsuse argumente. See tähendab, et kavandatavad koolid peaksid olema vähemalt 540 õpilasega.

Teine stsenaarium arvestab lisaks eelnimetatule ka regionaalpoliitiliste argumentidega, sh piirkondlik areng, liigse liiklusvajaduse ja -koormuse vältimine. Kavandatavad koolid peaksid olema vähemalt 250 õpilasega.

[3] http://www.innove.ee/et/struktuuritoetused/2020

[4] Viimsisse on otsustatud rajada riigigümnaasium ning seda enam selles töös ei analüüsita.

Töö esimeses peatükis on ära toodud Harjumaa asustuse kirjeldus ja võimalikud muutused, rahvastikuprognoos ja sellega seonduvad võimalikud asustuse paiknemise arengud Harjumaal ning elanike pendelrände üldised näitajad ja võimalikud ühistranspordi arengud Harjumaal.

Teine peatükk hõlmab Harjumaa gümnaasiumite paiknemise ja õpilaste analüüsi - koolide asukohad, õpilaste arvud, õpiränne ja õpilastransport, laste arvu prognoos, sh gümnaasiumi õpilaste, koolipiirkonnad. Analüütiline osa hõlmab võimalike riigigümnaasiumi asukohavalikute kaalutlemist. Peatüki lõpus on kokkuvõtlikult esitatud valikute põhised asukoha soovitused riigigümnaasiumite rajamiseks koos võimalike asukohtadega, sh riigi ja kohaliku omavalitsuse omandis olevad kinnistud riigigümnaasiumite rajamiseks.

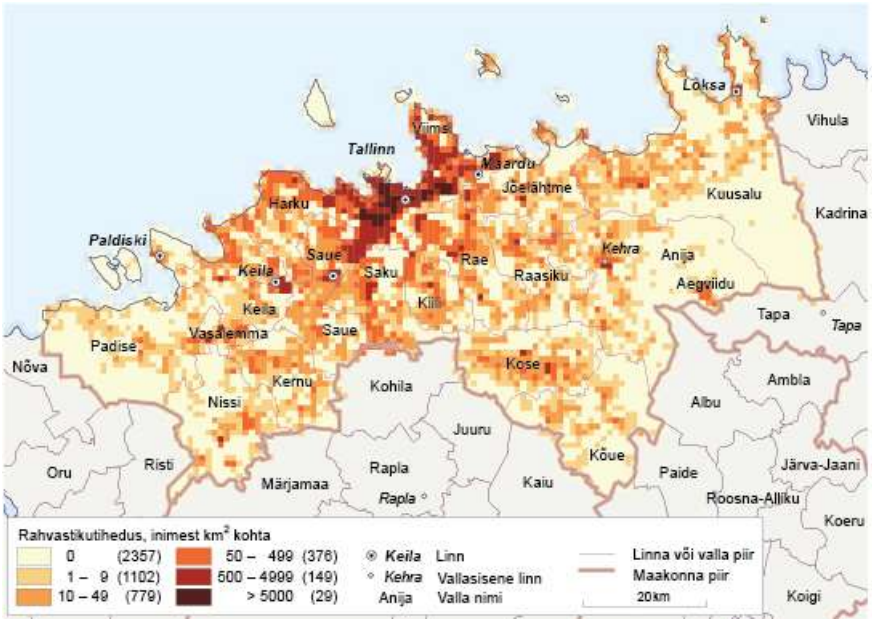
Kohtumistel potentsiaalselt riigigümnaasiumi asukohana antud töös väljapakutud Harjumaa kohalike omavalitsuste esindajatega said valiku argumendid täpsustatud, invervjuude käigus kaardistatud gümnaasiumivõrgu kujundamise seisukohad kohtadel ning need on kajastatud kokkuvõtvalt analüüsi peatükis. Analüüsitud on ka kohalike omavalitsuste ja nende esindajate Haridus- ja Teadusministeeriumile esitatud riigigümnaasiumite rajamise taotluste materjalid ja esitatud argumendid koolivõrgu kohta, asjakohased registrid ja andmebaasid, varasemad uuringud, arengukavad jt arengut suunavad riiklikud ja kohalike omavalitsuste dokumendid. Õpilaste arvude kirjeldamisel on aluseks statsionaarise õppevormi andmed Haridussilma ja EHISe andebaasides ja õpirände andmete osas Haridus- ja Teadusministeeriumi andmestikud. Ühistranspordikaardid on koostatud koostöös Harjumaa Ühistranspordikeskusega. Töö lõpus on kasutatud materjalide loetelu.

Käesolev töö on koostatud Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel. Töö on koostanud Geomedia Konsultatsiooni- ja koolituskeskuse töötajad Karin-Liis Haljaste ja Rivo Noorkõiv. Täname aruteludes osalenuid.

1 Asustuse analüüs ja võimalikud muutused Harjumaal

1.1 Harjumaa rahvastik

Harju maakonna rahvaarv kokku on 2015. aasta 1. jaanuari seisuga 587 770[5], millest Tallinnas 434 153. Kogu Eesti elanikkonnast moodustavad vastavad arvud 45% ja 33%. Rahvastikutihedus on oluliselt suurem ja ruumistruktuur intensiivsem pealinnas, selle lähialal ning rannikualadel. Maakonna äärealad, eelkõige ida- ja edelaosa, on hõredama asustusega ja suurema loodusmaastike osatähtsusega.

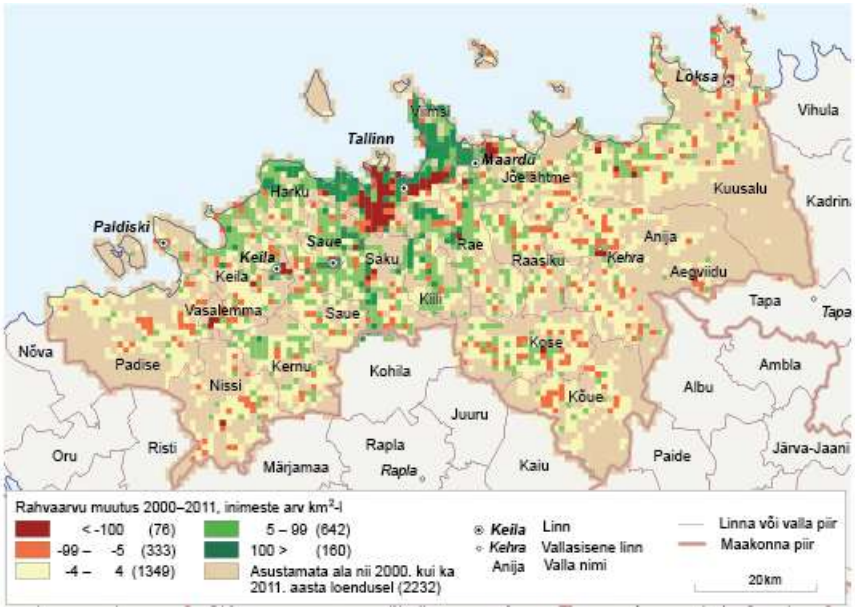
Joonis 2. Harju maakonna rahvastiku paiknemine seisuga 31.12.2011 (Allikas: Statistikaamet)

Harju maakond on rahvaarvult Eesti suurim ja pindalalt teine maakond. Harju maakonna administratiivne keskus on Eesti pealinn Tallinn. Tallinn on ka domineeriv majanduskeskus Eestis, seal asuvad riigi suurim sadam ja lennujaam. Harju maakonna osatähtsus riigi SKP-s oli 2013. aastal 3/5. Elaniku kohta võttes oli Harjumaa SKP 1,5 korda kõrgem Eesti keskmisest[6]. Riigi aktiivseima ettevõtluspiirkonnana on Tallinn ja selle lähipiirkond ühtlasi atraktiivne töö- ja elukoht. See on kaasa toonud nii püsielanikkonna kui pendelrände suurenemise.

Linnastumise trendi - maapiirkondadest ja väiksematest linnalistest asulatest liigutakse tugevamatesse keskustesse, eelkõige kõrgemalt tasustatud töökohtadele ja kvaliteetsematele teenustele lähemale – tulemusena on oluliselt kasvanud Harjumaa elanikkond ja asustus tihenenud. Viimasel 10-15 aasta vältel kiireimini kasvanud elanike arvuga kohalikud omavalitsused paiknevad Tallinna lähivööndis.

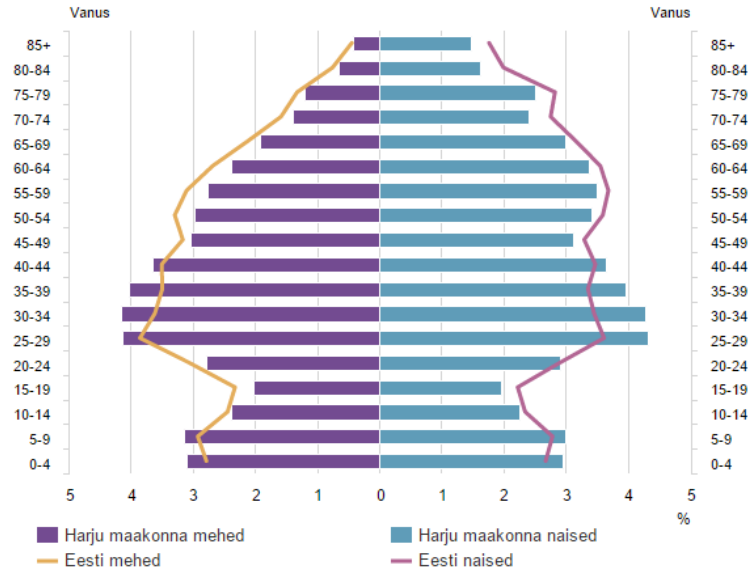
[5] Rahvastikuregister

[6] Statistikaameti piirkondlik portaal. Harju maakond

Joonis 3. Harjumaa rahvaarvu muutus 2000-2011 (Allikas: Statistikaamet)

Seejuures on võrreldes Eesti keskmiste näitajatega Harjumaal suhteliselt arvukamad laste vanuses 0-9 aastat ja tööealiste vanuses 25-44 aastat vanusgrupid ning gümnaasiumiealiste (15-19 aastased) vanusgrupp suhteliselt väiksem.

Joonis 4. Harjumaa rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet)

Järgnevatel kaartidel on näidatud 15-19 aastaste ja 5-9 aastaste vanusgrupid Harjumaa kohalikes omavalitsustes Statistikaameti andmetel seisuga 01.01.2015. Kaartidelt on näha, et arvukamad on

vastavad vanusgrupid Tallinna järel teistes pealinna lähiümbruse linnades ja siis lähivaldades. Antud analüüsi sihtaastaks on 2023. aastal gümnaasiumiealiseks saavate vanusgrupp (5-9 aastased), mis on arvukam pea kõigis Harjumaa omavalitsusüksustes ning tänane gümnaasiumiealiste (15-19 aastased) vanusgrupp.

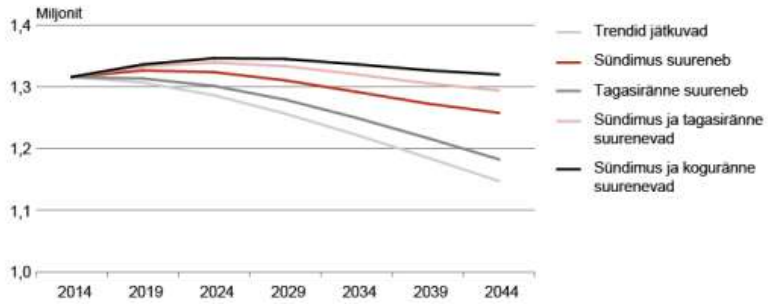
Joonis 5. 15-19 aastased elanikud Harjumaa omavalitsustes seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet)

Joonis 6. 5-9 aastased elanikud Harjumaa omavalitsustes seisuga 01.01.2015 (Allikas: Statistikaamet)

1.2 Rahvastikuprognoos ja sellega seonduvad võimalikud asustuse paiknemise arengud Harjumaal

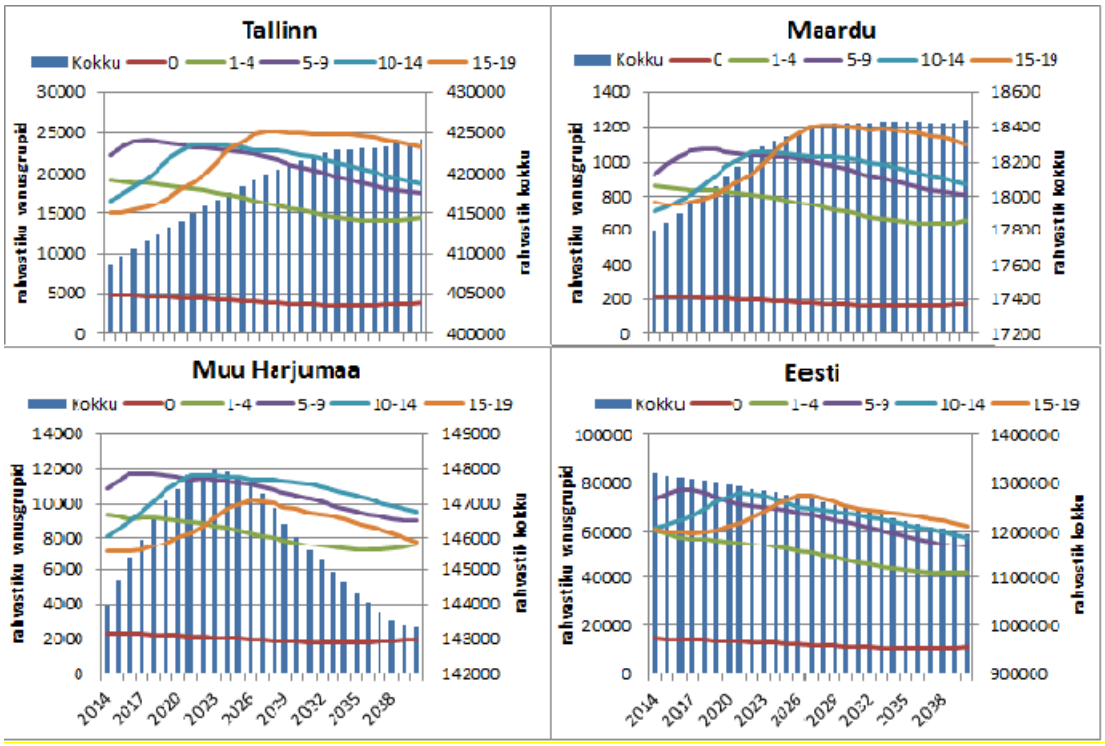
Statistikaameti prognoosi järgi Eesti rahvastik väheneb praeguste trendide jätkudes järgneva dekaadi jooksul ca 30 tuhande võrra tasemele 1,304 miljonit elanikku, edaspidi vähenemine kiireneb ja aastaks 2060 prognoositakse vaid 1,175 miljonit elanikku.

Joonis 7. Rahvaarv 2014-2044 (Allikas: Statistikaamet)

Statistikaameti rahvastikuprognoosi järgi on kaks maakonda, Harjumaa ja Tartumaa, kus elanike arv on jätkuvas tõusutrendis. Mujal Eestis toimub elanike vähenemine. Samas elanike juurdekasv aeglustub ka Harjumaal. Järgneva 10 aasta jooksul kasvab elanike arv Harjumaal väljaspool Tallinna linna kokku ca 4500 võrra, seejärel hakkab rahvaarv maakonnas langema sarnaselt ülejäänud Eestile.

Allolevad joonised Statistikaameti rahvastikuprognoosi andmetega näitavad ilmekalt Harjumaa erinevust võrreldes ülejäänud Eestiga ning Tallinna ja Maardu eristumist muust Harjumaast.

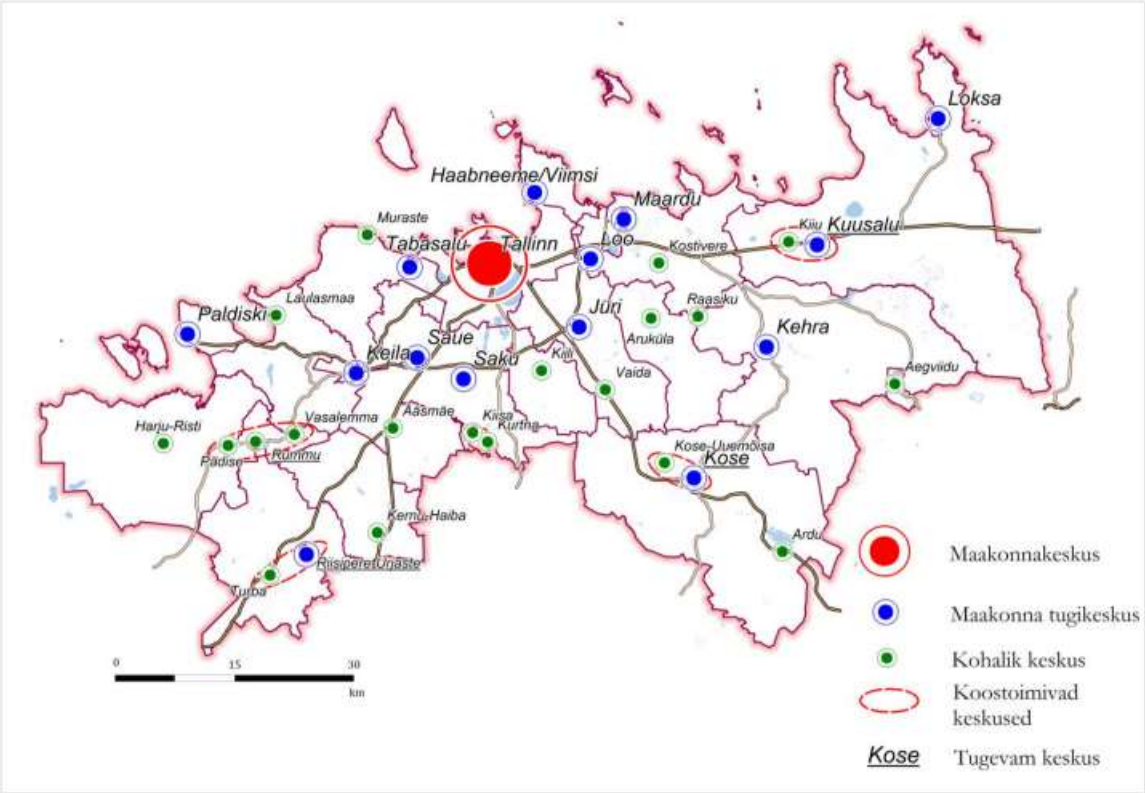
Joonis 8. Harjumaa rahvastikuprognoos 2014-2044 (Allikas: Statistikaamet)

Haridusasutused ja teaduspõhised töökohad suurendavad Tallinna atraktiivsust õppe- ja tööalase rände sihtkohana. Kasvab kõrgharidusega elanike osakaal linnapiirkonnas. Tallinna lähipiirkondades jätkub aktiivselt uute elamualade arendamine. Samas on üldse keskkonnateadlikkuse kasvuga levimas trend, et nõndanimetatud ökoinimesed pöörduvad linnalisest keskkonnast perioodiliselt või püsivalt elama maale. Üha enam kasvab nende inimeste hulk, kes asuvad elama Harjumaa maapiirkondadesse, väljapoole linnalähedast valglinnastumise ala.

Harju maakonna arengustsenaariumite järgi jääb Tallinn ja selle lähipiirkond erinema maakonna kaugematest äärealadest (Vasalemma-Rummu-Riisipere piirkond, Loksa piirkond, Kõue piirkond), omades jätkuvalt paremaid tingimusi elamiseks ja ettevõtluse arenguks. Ettevõtluse ja töökohtade liikumine Tallinnast väljapoole ulatub peamiselt Tallinna lähiümbrusesse (maanteede ja raudteede äärde, laieneva elamualadega piirkondadesse nt Viimsi, Jüri, Tabasalu). Tallinnast liiguvad väljapoole eelkõige väikese ja keskmise suurusega ettevõtted, valdkondade mõttes eelkõige hulgikaubandus ja ladustamine ning teenindusega seotud ettevõtlus. Samas jääb suur osa töökohtadest endiselt paiknema pealinna ja see süvendab koos valglinnastumisega pendelrännet ning survestab transpordisüsteemi. Valglinnastumine on Harju maakonnale jätkuvalt iseloomulik protsess, kuid keskpikas tulevikus on näha antud trendi aeglustumist.

Praeguse seisuga on paremad arengueeldused koondunud selgelt Tallinna linnaregiooni. Harju maakonnaplaneeringus 2030+ on eesmärgiks seatud kogu maakonna tasakaalustatuma ja jätkusuutliku arengu huvides vajadus panustada kompaktsema asustusega tugevamate kohalike keskuste arengusse

üle kogu maakonna. Eelkõige on viidatud järgmistele asumitele: Kose, Saku, Kuusalu, Saue, Paldiski. Ning vajadusele välja arendada integreeritud transpordisüsteemi, kus Tallinna suuna kõrval oleksid tagatud ühendused ka väiksemate keskuste vahel ning see toetaks ka õpirännet Harjumaa kohalike omavalitsuste vahel Ida-Lääne suunal.

Joonis 9. Harjumaa keskused. (Allikas: "Harju maakonnaplaneering 2030+", Hendrikson & Ko)

Statistikaameti prognoos annab 5 aastaste vanusgruppide lõikes pikaajalise prognoosi maakondade ja maakonnakeskuste lõikes, Harjumaal täiendavalt ka Maardu linnale, sest väiksemate asutusüksuste rahvaarv on väike ja muudab prognoosimise liiga ebatäpseks. Seetõttu on antud töös gümnaasiumiõpilaste arvu dünaamikale hinnangu andmiseks ühe allikana kasutatud ka Rahvastikuregistri elanike arvu väljavõtet ühe aastaste vanusgruppide lõikes seisuga 31.12.2014.

Tabel 1. Harjumaa rahvastik seisuga 31.12.2014 (Rahvastikuregister)

Omavalitsus	KOKKU elanikke	sünniaasta																			
		2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Aegviidu vald	725	4	7	3	4	2	4	5	4	4	7	6	9	2	6	7	7	4	2	5
Anija vald	5687	61	65	60	60	63	59	66	67	81	54	63	53	50	75	44	61	42	40	61
Harku vald	13273	186	212	204	233	261	256	242	245	250	246	193	187	168	145	156	138	128	147	119
Jõelähtme v	6143	67	82	84	94	110	82	108	87	77	82	70	51	63	51	68	51	57	45	54
Keila linn	9761	134	140	137	153	137	149	151	160	136	114	127	125	110	105	113	93	96	96	101
Keila vald	4739	47	63	50	50	77	67	62	59	60	59	62	44	57	59	48	31	32	51	37

Kernu vald	1996	13	21	23	31	23	21	36	25	26	22	27	12	23	24	23	13	19	20	19
Kiili vald	4696	37	57	66	58	94	82	81	84	95	94	80	72	66	60	63	50	52	50	50
Kose vald	7106	76	70	78	94	113	96	110	95	78	78	87	84	63	79	69	66	73	71	75
Kuusalu vald	6591	60	63	69	89	99	72	92	96	78	84	79	77	61	64	63	60	60	59	70
Loksa linn	2755	21	17	11	17	22	19	14	23	27	25	19	33	22	22	30	19	27	26	25
Maardu linn	15792	134	131	141	152	150	129	149	154	142	135	170	131	130	132	152	146	133	128	121
Nissi vald	2899	27	20	37	28	30	24	48	31	30	18	37	22	35	38	31	30	28	27	39
Padise vald	1728	21	16	16	18	11	18	18	7	14	16	12	16	12	26	21	9	9	13	16
Paldiski linn	3957	30	26	35	36	28	44	35	44	44	34	32	47	34	50	43	43	38	32	38
Raasiku vald	4713	53	53	50	74	82	66	80	69	72	58	62	39	62	44	46	55	53	63	46
Rae vald	15143	295	281	293	313	362	360	341	310	291	262	231	190	190	145	158	139	107	122	119
Saku vald	9277	125	138	151	134	180	171	171	156	149	132	144	143	125	127	108	92	87	84	96
Saue linn	5847	60	65	83	73	105	100	92	94	84	97	75	75	59	67	65	61	58	43	68
Saue vald	10097	142	150	160	170	194	216	208	169	169	156	136	152	114	128	113	117	103	101	95
Tallinn	434430	4824	4700	4768	4968	5164	5048	5203	5026	4679	4291	4131	3692	3623	3417	3426	3245	3120	3038	3276
Vasalemma v	2584	28	18	23	21	26	30	26	30	24	28	22	25	21	28	31	24	24	32	25
Viimsi vald	18169	212	249	258	314	349	353	315	331	305	316	262	254	238	222	198	191	170	170	180
Kokku	588108	6657	6644	6800	7184	7682	7466	7653	7366	6917	6408	6127	5533	5328	5114	5076	4741	4520	4460	4735

Gümnaasiumiealisteks on võetud antud töös vastavalt sünniaastale 16-18 aastased elanikud ning võrreldud nende vanusgruppide suurust 2014. aasta baasandmetega. See annab ülevaate vanusgrupi muutuse suunast ja arvukuse suurusjärgust.

Tabel 2. Harjumaa gümnaasiumiealised (baasaasta 2014 = 100%).

Omavalitsus	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Aegviidu vald	118%	164%	182%	136%	155%	155%	200%	155%	136%	118%	118%	100%	91%	82%	127%	127%
Anija vald	100%	103%	126%	118%	124%	116%	119%	138%	141%	150%	134%	131%	127%	128%	129%	130%
Harku vald	105%	107%	111%	119%	127%	139%	159%	175%	189%	188%	189%	193%	190%	177%	165%	153%
Jõelähtme vald	98%	113%	109%	117%	106%	118%	130%	147%	158%	174%	178%	192%	183%	185%	167%	149%
Keila linn	97%	103%	106%	112%	116%	124%	125%	129%	140%	153%	157%	149%	150%	146%	147%	140%
Keila vald	95%	93%	115%	137%	133%	136%	138%	151%	148%	151%	157%	172%	162%	148%	136%	133%
Kernu vald	90%	95%	103%	121%	102%	107%	105%	129%	126%	150%	141%	138%	129%	133%	129%	98%
Kiili vald	100%	109%	114%	124%	130%	143%	162%	177%	180%	171%	163%	169%	154%	143%	119%	105%
Kose vald	96%	95%	98%	96%	103%	107%	114%	111%	115%	129%	137%	146%	138%	130%	111%	102%
Kuusalu vald	95%	97%	99%	99%	107%	115%	127%	128%	137%	141%	138%	139%	138%	136%	117%	102%
Loksa linn	92%	97%	91%	95%	99%	95%	99%	91%	96%	82%	72%	71%	74%	64%	58%	63%
Maardu linn	107%	113%	113%	108%	103%	113%	114%	117%	113%	116%	113%	112%	113%	116%	111%	106%
Nissi vald	90%	95%	105%	111%	101%	100%	82%	90%	84%	116%	110%	109%	87%	101%	90%	89%
Padise vald	82%	103%	147%	155%	142%	105%	116%	111%	97%	103%	113%	124%	124%	118%	132%	139%
Paldiski linn	105%	115%	126%	118%	121%	105%	105%	102%	113%	114%	114%	99%	100%	92%	90%	84%
Raasiku vald	106%	95%	90%	94%	90%	101%	98%	119%	123%	136%	133%	141%	137%	127%	109%	96%
Rae vald	106%	116%	127%	142%	151%	176%	196%	225%	248%	271%	291%	305%	297%	278%	255%	250%
Saku vald	99%	107%	122%	135%	148%	154%	157%	159%	164%	178%	187%	196%	182%	174%	158%	155%

Saue linn	96%	109%	114%	113%	119%	124%	146%	151%	163%	160%	169%	176%	164%	154%	131%	123%
Saue vald	107%	111%	120%	119%	132%	134%	148%	154%	165%	183%	198%	207%	194%	175%	161%	151%
Tallinn	100%	104%	107%	111%	114%	121%	128%	139%	148%	158%	162%	163%	161%	158%	153%	151%
Vasalemma vald	99%	98%	102%	99%	91%	84%	93%	91%	101%	99%	106%	101%	95%	86%	77%	85%
Viimsi vald	102%	108%	118%	127%	137%	145%	160%	170%	183%	183%	192%	196%	195%	177%	158%	138%
Kokku	100%	105%	109%	113%	116%	124%	132%	142%	151%	160%	164%	166%	163%	158%	150%	147%

Gümnaasiumiealiste vanusgrupi algse suuruse, selle muutuse suuna ja tõenäolise ulatuse alusel on põhjust riigigümnaasiumi rajamist esimese stsenaariumi järgi kaaluda kõige enam järgmistesse omavalitsustesse: Harku vald, Rae vald, Saue vald, Tallinn ja Viimsi vald. Need kohalikud omavalitsused on potentsiaali hindamiseks lähema analüüsi alla võetud peatükis 2, va Viimsi vald, kuna Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt on tehtud otsus rajada riigigümnaasium Viimsisse ning seda enam selles töös ei analüüsita.

Teise stsenaariumi järgi ehk piirkondliku arengu toetamise seisukohast on lähemalt analüüsitud järgmisi maakonna tugikeskusi, mida ka Harju maakonna arengustrateegias soovita(ta)kse arengus toetada ja/või kus vajab gümnaasiumiteenuse kättesaadavus parendamist: Kose, Kuusalu, Paldiski, Saku ning Maardu ja Keila linn.

1.3 Elanike pendelrände üldised näitajad ja võimalikud ühistranspordi arengud Harjumaal

Suuremate linnade ümbruses või tiheasustuse piirkondades on liiklussagedus aasta vältel ühtlane, sest suures osas mõjutab seda liiklust inimeste mobiilsus marsruudil kodu-töö-kodu. Talvine liiklussagedus erineb suvisest sellistes piirkondades keskmiselt 1,2 korda[7]. Liiklusintensiivsus Tallinna lähiümbruses iga-aastaselt suureneb mõnevõrra, 2014. aastal on suurenenenud võrreledes 2013. aastaga enamasti kuni 7%. Pisut on vähenenud liiklusintensiivsus Paldiski ja Rapla suundadel.

Tabel 3. Liiklussageduse muutus Harjumaa püsiloenduspunktides 2014/2013 (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015)

jrk nr	mnt nr	Maantee nimetus	PLP nr	PLP nimi	AKÖL 2013	AKÖL 2014	Muutus 14/13
1	1	Tallinn Narva	1-32,2	Kodasoo	9714	10067	3,6%
2	2	Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa	2-7,2	Peetri	18138	21315	17,5%
3	2	Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa	2-17,2	Patika	11523	12234	6,2%
4	2	Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa	2-69,7	Ussisoo	7177	7621	6,2%
16	4	Talllinn-Pärnu-Ikla	4-21,1	Kanama	13467	14059	4,4%
29	8	Tallinn-Paldiski	8-17,1	Hüüru	8943	8920	-0,3%
30	8	Tallinn-Paldiski	8-39,4	Kloogaranna	2897	2890	-0,2%
31	9	Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla	9-1,6	Harutee	5971	6185	3,6%
32	9	Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla	9-38,2	Risti	3911	3830	-2,1%
40	15	Tallinn-Rapla-Türi	15-4,6	Kangru	12061	11586	-3,9%
41	15	Tallinn-Rapla-Türi	15-34,	Kohila	4957	5024	1,4%
42	15	Tallinn-Rapla-Türi	15-59,6	Kehtna	2361	2323	-1,6%
43	17	Keila-Haapsal	17-10,6	Maeru	3180	3764	18,4%
44	20	Põdruse-Kunda-Pada	20-3,9	Essu	1751	2537	44,9%
45	21	Rakvere-Luige	21-5,9	Karkuse	3366	3351	-0,4%
65	85	Liiapeksi-Loksa	85-8,3	Kolgaküla	1705	1762	3,3%
69	11250	Viimsi-Randvere	11250-0,6	Randvere	14872	15722	5,7%
70	11251	Viimsi-Rohuneeme	11251-0,8	Rohuneeme	7105	7383	3,9%
71	11390	Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna	11390-3,7	Kakumäe	15287	15537	1,6%

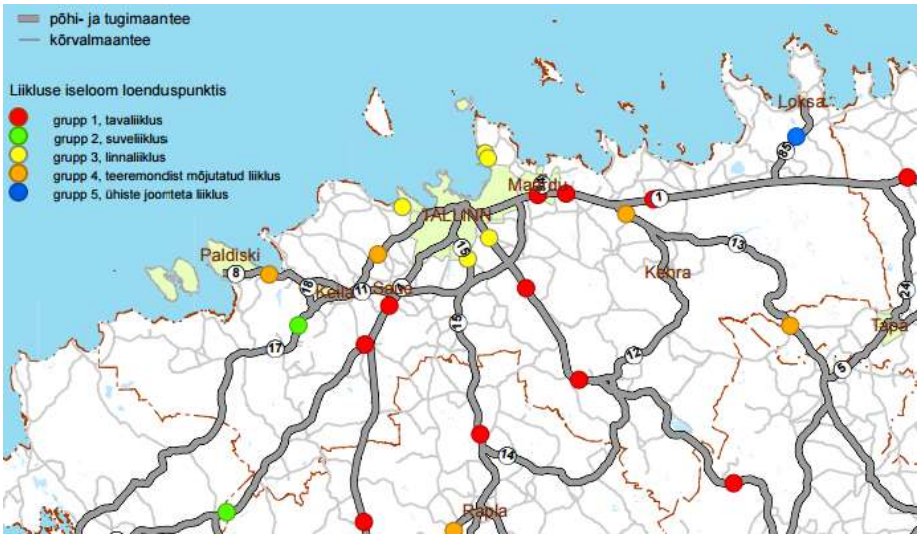
[7] Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015

Valdav osa liiklusest maanteel Harjumaal kulgeb Tallinna suunal kiirtena, samas on väga intensiivne liiklus ka mööda Tallinna ringteed ida-lääne suunal Lasnamäelt kuni Keilani.

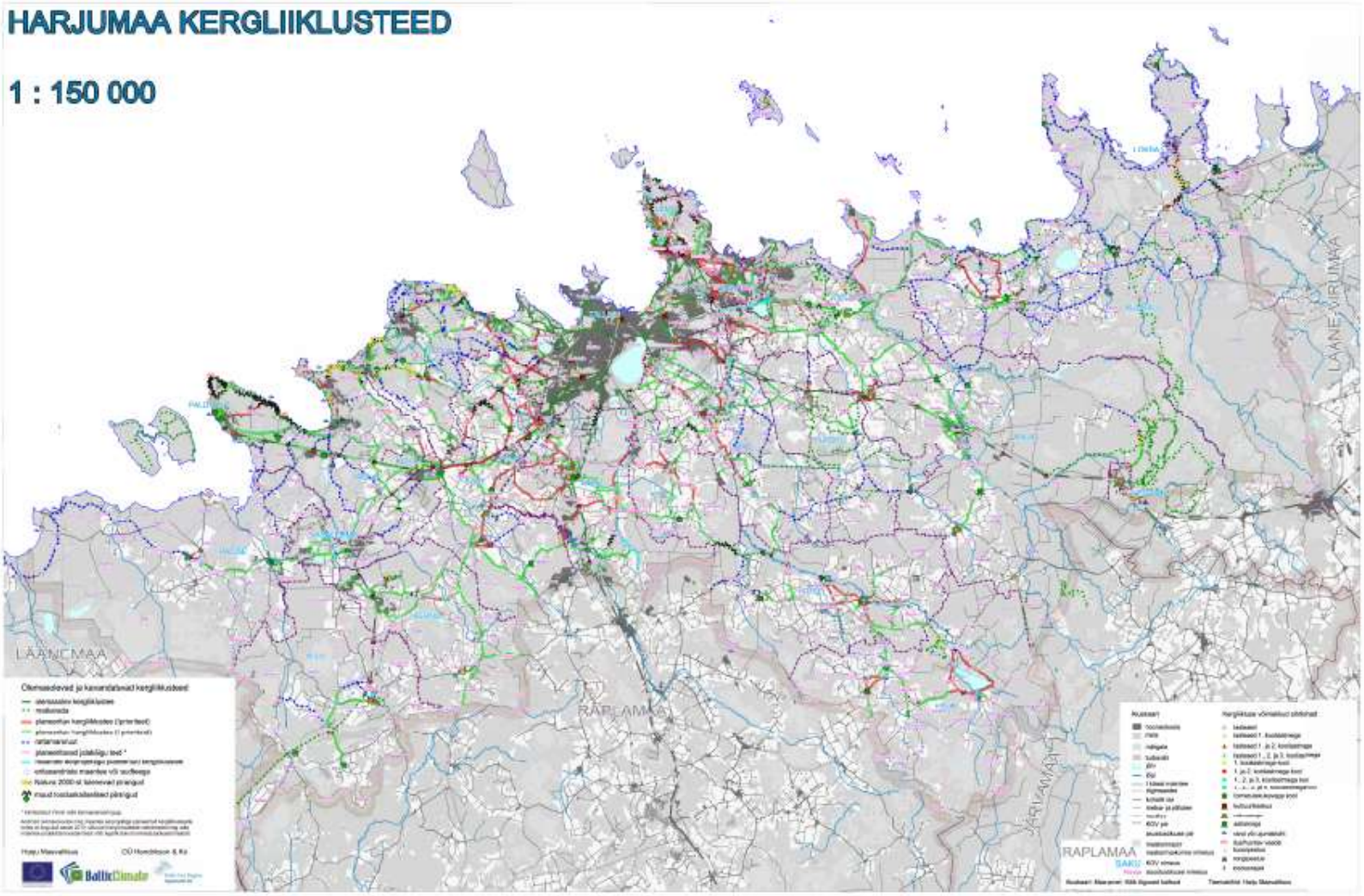
Joonis 10. Liiklussagedus Tallinna lähiümbruses 2014 aastal. (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015).

Maanteeameti püsiloenduspunktidest Harjumaal saadud andmetele toetudes võib öelda, et Tallinna lähiümbruses kuni ringteeni on tegemist linnaliiklusega, mujal Harjumaal liikluse iseloomu mõttes tavaliiklusega. Läänesuunalisi väljasõite iseloomustab intensiivsem suveliiklus.

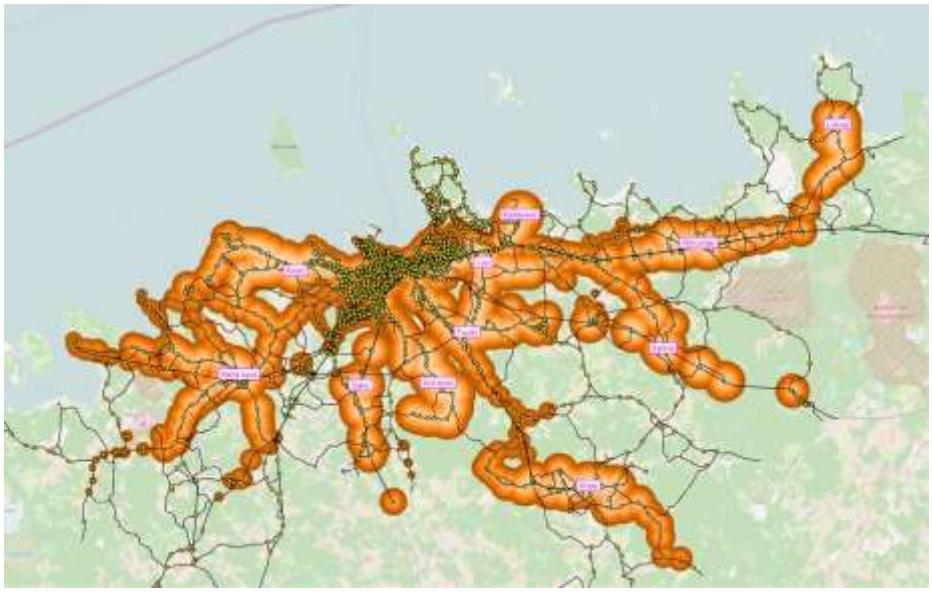
Joonis 11. Liikluse iseloom püsiloenduspunktides Harjumaal 2014.aastal (Allikas: Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015)

Kergliiklusteede võrgustik annab alternatiivse liikumisvõimaluse. Vastavalt Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus Harjumaa kergliiklusteed kokkulepitule on koolid üheks prioriteetseks sihtpunktiks, mis tuleb siduda kergliiklusteede võrguga.

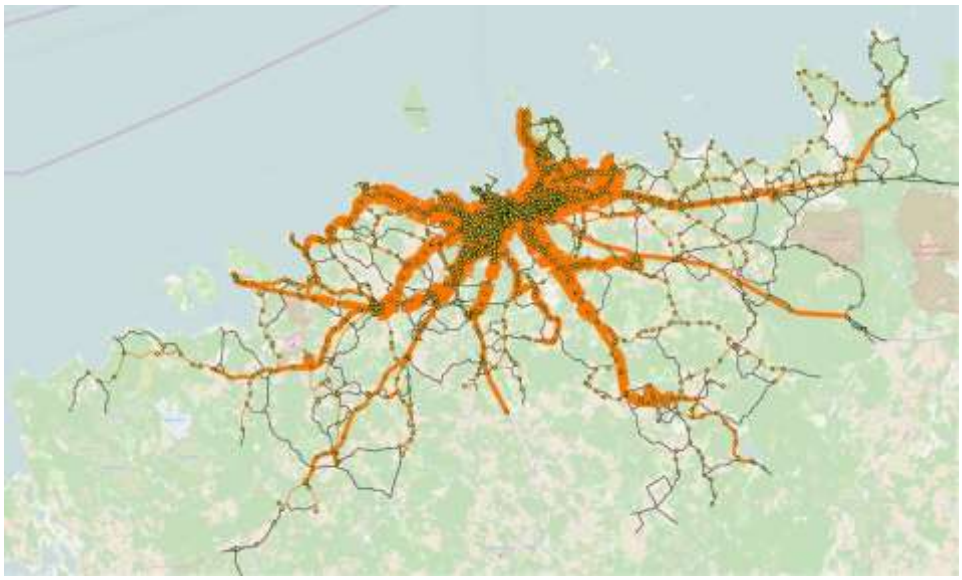
Joonis 12. Harjumaa kergliiklusteed (Allikas: Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering Harjumaa kergliiklusteed)

Gümnaasiumiastmega koolide kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordi põhiliinidega (hõlmatud nii rongi- kui bussiliiklus, linna- ja maakonnaliinid) hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on Harjumaal suhteliselt hästi tagatud, Tallinnas ja pealinna lähivööndis väga hästi ja Harjumaa äärealadel kehvemini.

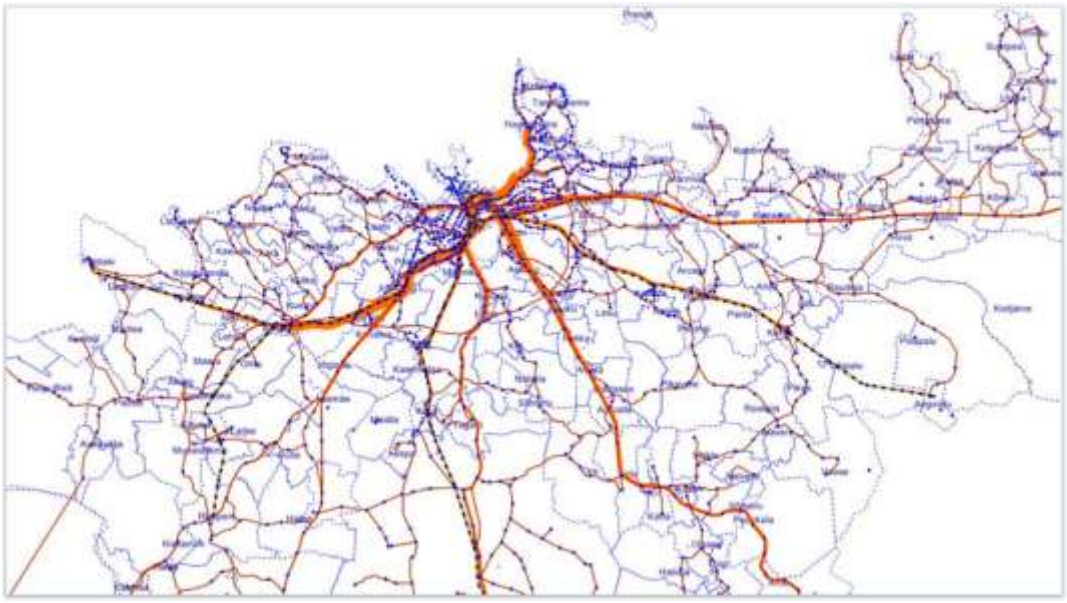
Joonis 13. Harjumaa gümnaasiumiastmega koolide kättesaadavus ühistranspordiga

Järgneval kaardil on välja toodud ühistranspordi (bussi- ja rongi) põhiliidide sagedus marsruutidel hommikusel tipptunnil 7.00-8.00. Kaart näitab üheselt ühistranspordi põhiliinide Tallinna suunalist kiirtena ülesehitust, loogiliselt sagedus suureneb Tallinnale lähenedes. Samas kaart näitab ka ilmekalt, et ühistranspordi põhiliinidega Ida-Lääne suunaline liikumine, erinevalt üldisest ühistranspordi liikumisest ja sagustest, on praktiliselt olematu.

Joonis 14. Ühistranspordi sagedus

Järgneval kaardil on välja toodud ühistranspordi (bussi- ja rongi) põhiliididel sõitjate arv. Kõige intensiivsem on ühistranspordipõhiliinide kasutus (enim sõitjaid) Keila-Tallinn suunal ja seda valdavalt tänu rongiliiklusele, Viimsi-Pirita-Kesklinn suunal (bussiliinid) ja Jüri-Tallinn suunal (bussiliinid).

Joonis 15. Sõitjate arv ühistranspordiliinidel

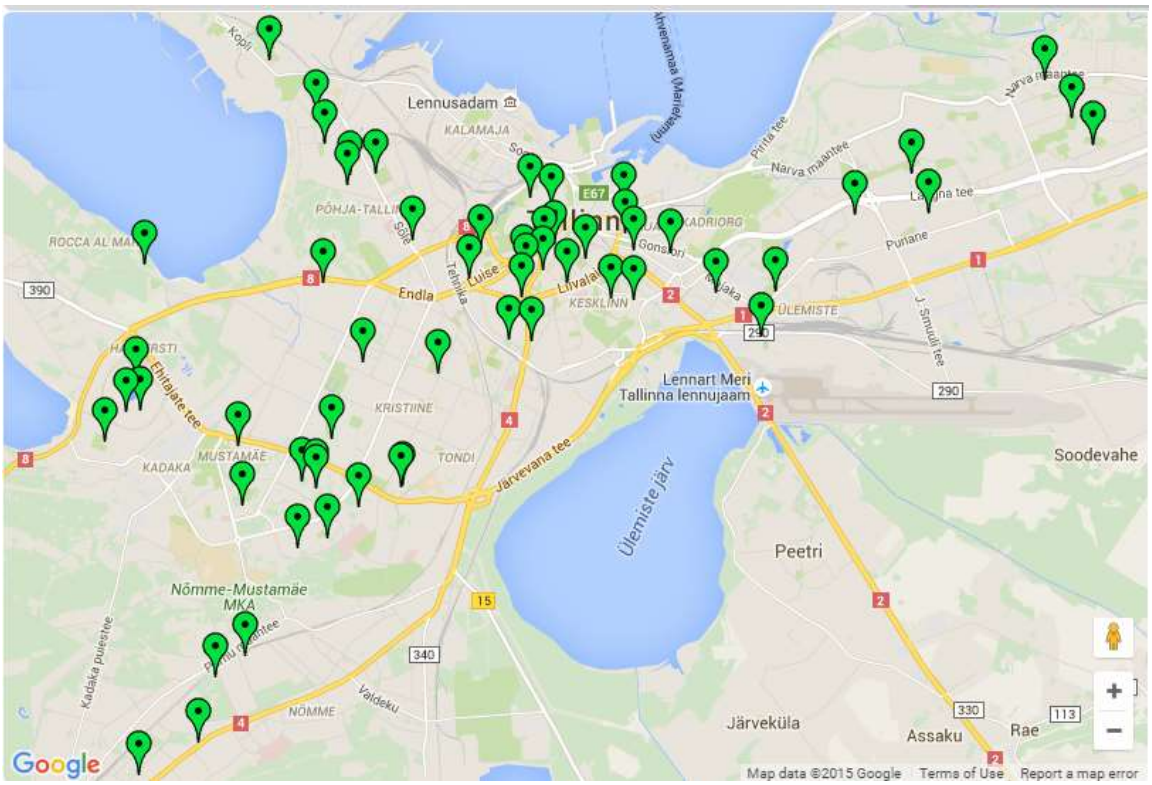
Vastavalt Harju Maakonna Ühistranspordi arengukavale on liinivõrkude kaasajastamine pidev tegevus, kuid aastal 2016 on plaanis süsteemselt kokku koguda ettepanekud regionaalse ühistranspordikorralduse muutmiseks. Eeldatavalt korrastatakse sellele järgnevatel aastatel ühistranspordikorraldust vastavalt, et paraneb märkimisväärselt ühistranspordiga liikumine Ida-Lääne suunal Harjumaal väljaspool Tallinna.

Ka nähakse arengukavas Harjumaa Ühistranspordikeskusel keskset rolli kohaliku omavalitsuse siseste liinide ja õpilasliinide korraldamisel, see delegeeritakse Harjumaa ÜTK-le.

2 Harjumaa gümnaasiumite paiknemise analüüs

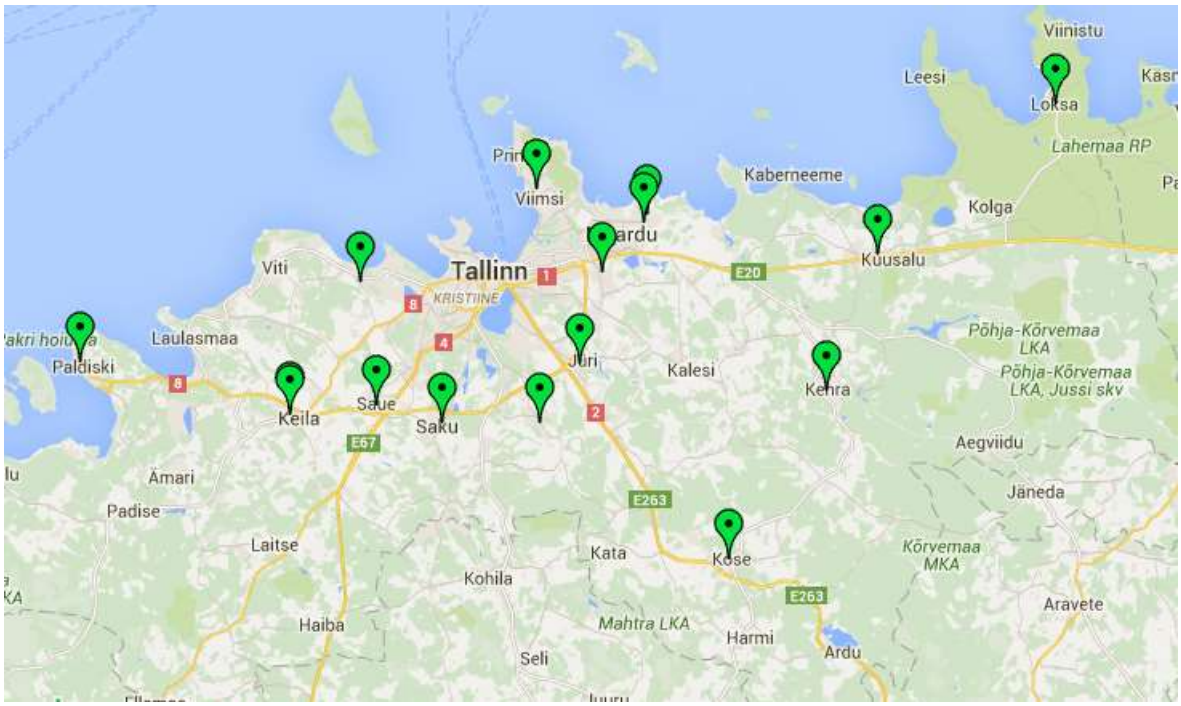
2.1 Koolide asukohad

Harjumaal on 2015/2016 õppeaastal gümnaasiumiharidust andvaid koole kokku 74. Neist täistsüklikoole on 69, puhtaid gümnaasiume 2 (EBS Gümnaasium ja Paldiski Ühisgümnaasium) ning gümnaasiume, mille juures on põhikooli klasse, 3 - Audentese Spordigümnaasium, Vana-Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasium ja Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasium. Valdav osa Harjumaa gümnaasiumiastmega koolidest asub Tallinnas. Nende asukohad on näidtud alljärgneval kaardil.

Joonis 16. Gümnaasiumiastmega koolid Tallinnas (Allikas: EHIS)

Harjumaal väljaspool Tallinna asuvad gümnaasiumiastmega koolid asuvad eranditult maakondlikes tugikeskustes, nende asukohad on näidatud alljärgneval kaardil.

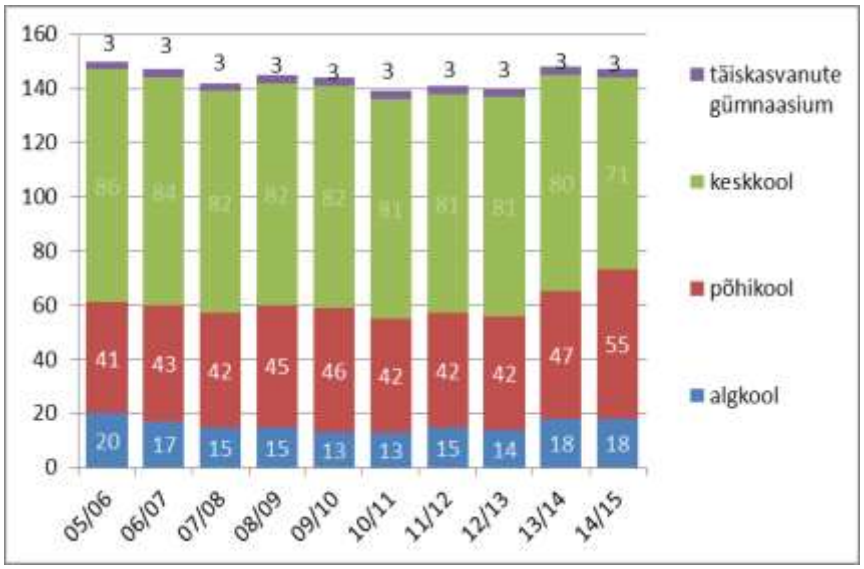
Joonis 17. Harjumaa gümnaasiumiastmega koolid väljaspool Tallinna (Allikas: EHIS)

Harjumaal on kokku 8 kohaliku omavalitsuse üksust, kus gümnaasiumiharidust kohapeal omandada ei saa. Neist valdadest enamus asub Lääne-Harjumaal – Keila vald, Kernu vald, Nissi vald, Padise vald, Saue vald ja Vasalemma vald; Ida-Harjumaal Aegviidu vald ja Raasiku vald.

Tabel 4. Gümnaasiumiastmega koolid Harjumaa KOVide lõikes (Allikas: EHIS seisuga 1.sept.2015)

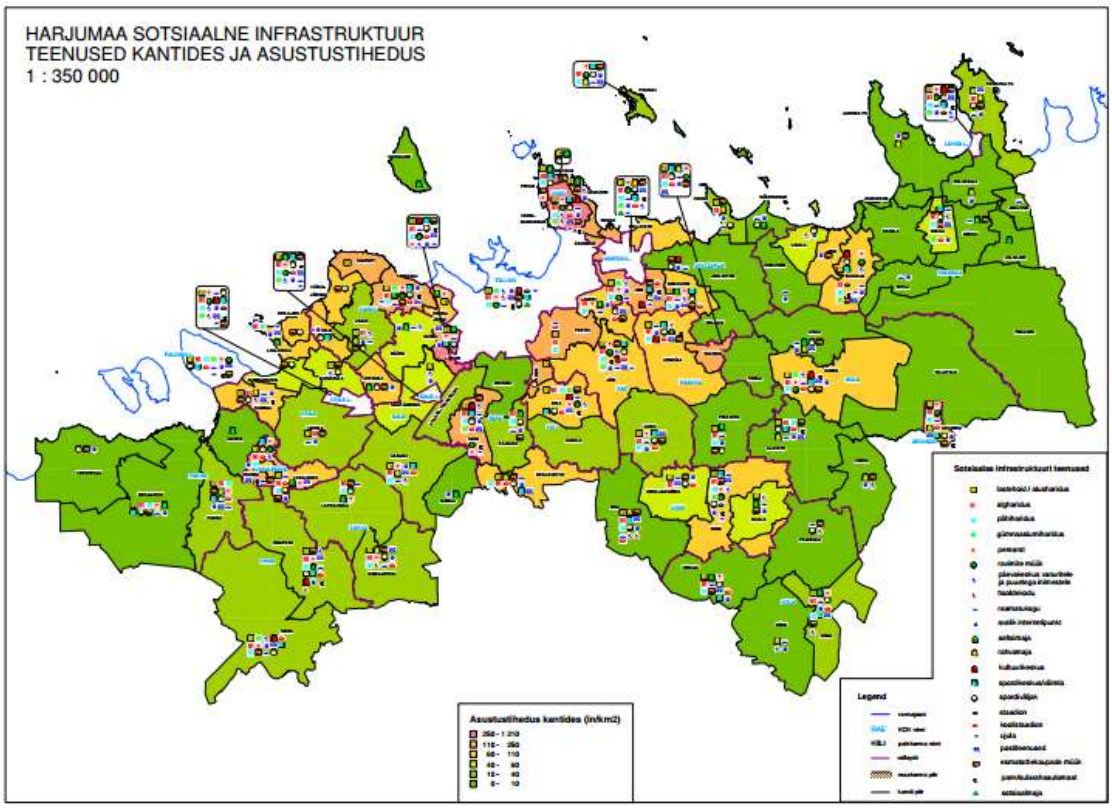
KOV	Täistsüklikool (1-12 kl)	Puhas gümnaasium (10-12 kl)	Täiskasvanute Gümnaasium (Gümnaasium PK klassidega)	Kokku
Tallinn	54	1	3	58
Aegviidu vald	0	0	0	0
Anija vald	1	0	0	1
Harku vald	1	0	0	1
Jõelähtme vald	1	0	0	1
Keila linn	2	0	0	2
Keila vald	0	0	0	0
Kernu vald	0	0	0	0
Kiili vald	1	0	0	1
Kose vald	1	0	0	1
Kuusalu vald	1	0	0	1
Loksa linn	1	0	0	1
Maardu linn	2	0	0	2
Nissi vald	0	0	0	0
Padise vald	0	0	0	0
Paldiski linn	0	1	0	1
Raasiku vald	0	0	0	0
Rae vald	1	0	0	1
Saku vald	1	0	0	1
Saue linn	1	0	0	1
Saue vald	0	0	0	0
Vasalemma vald	0	0	0	0
Viimsi vald	1	0	0	1
KOKKU	69	2	3	74

Viimase kümne aasta jooksul on keskkoolide arv Harjumaal vähenenud 15 võrra tasemele 71. Täiskasvanute gümnaasiumite arv pole muutunud, kui mittestatsionaarset õpet võimaldavate koolide arv on viimase kahe õppeaasta jooksul vähenenud 2 võrra tasemele 9. Juurde on tulnud põhikoole.

Joonis 18. Koolide arv Harjumaal (Allikas: Haridussilm)

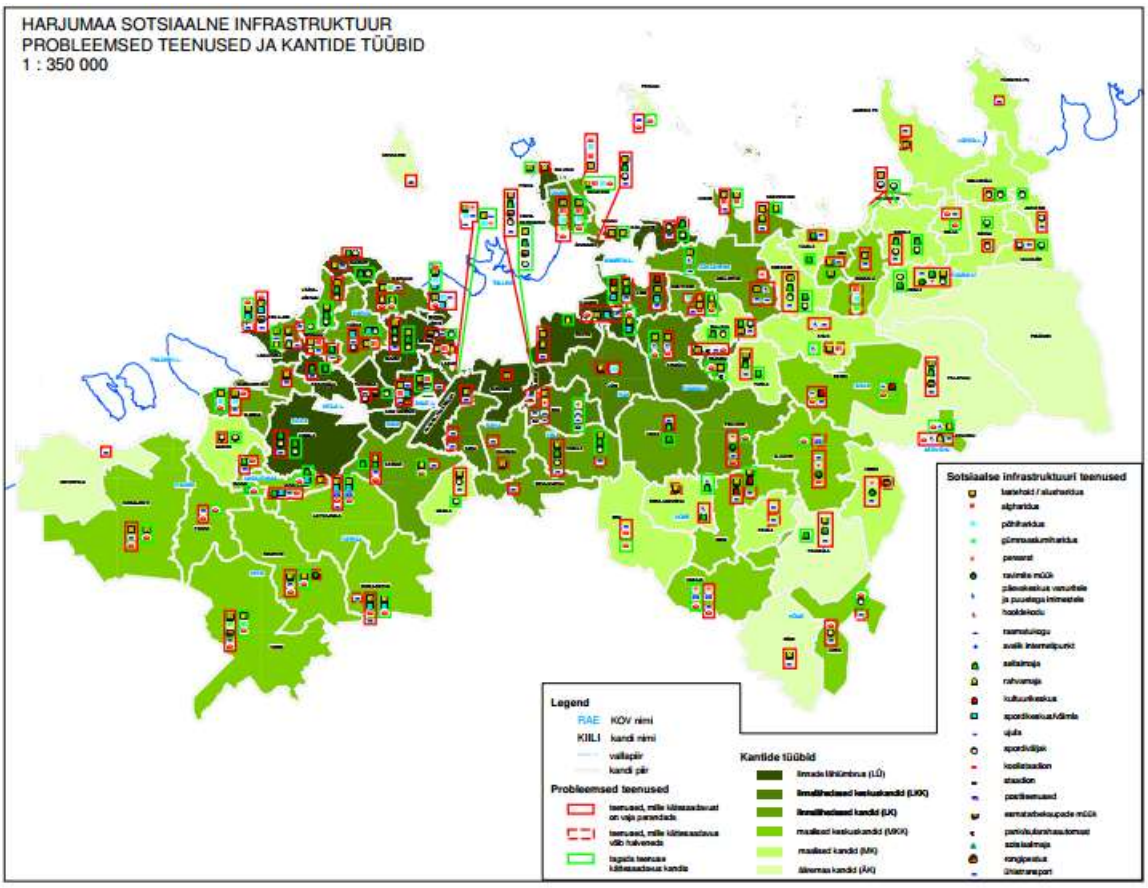
Harju maakonnaplaneeringu raames valminud teemaplaneeringus Harju maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 -2015 on erinevate teenuste, sh haridusteenuste, kättesaavust kirjeldatud kantide põhiselt.

Joonis 19. Harjumaa sotsiaalne infrastruktuur, teenused ja elanike tihendus kantides (Allikas: Harju maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 -2015).

Samas planeeringus on välja toodud, et mõngingates Harjumaa kantides on haridusteenuste kättesaavusega probleeme.

Gümnaasiumiteenuse kättesaadavus vajab parendamist Turba kandis ja Tabasalu kandis. Põhiharidusteenuse kättesaadavust tuleb parandada Harku-Järve, Klooga, Laagri, Viimsi ja Randvere kantides. Algharidusteenuse kättesaadavust tuleb parandada Saue ümbruses, Viimsi ja Randvere ning Neeme kantides. Kuusalu kandis nähakse ohtu haridusteenuse kättesaadavuse halvenemisele nii alg-, põhi- kui gümnaasiumiastmete osas. Teemaplaneeringus haridusteenuse kättesaadavuse mõttes probleemsete kantide määramise kriteeriumid olid järgmised: alg- ja põhiharidus ühistranspordiga kuni 30 min ja gümnaasiumiharidus ühistranspordiga kuni 45 min.

Joonis 20. Probleemsed teenused ja kantide tüübid Harjumaal (Allikas: Harju maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009 -2015).

Harju maakonna arengustrateegias soovita(ta)kse arengus üldisemalt toetada järgmisi piirkondlikke keskusi: Kose, Kuusalu, Paldiski ja Saku.

2.2 Õpilaste arvud, õpiränne, koolipiirkonnad, liikumistrajektoorid, prognoos

Gümnaasiumivõrgu kujundamise üldised seisukohad Harjumaa kohalike omavalitsuste üksuste juhtidel on järgmised.

- Harjumaa omapära, võrreldes teiste Eesti maakondadega, on mitmete hästitoimivate maakondlike tugikeskuste olemasolu ja kasvav rahvastik. Piirkondlikud keskused on kujunenud ajalooliselt ja tänane päev on toonud neile uusi lisavõimalusi – mitmekesised (avalikud) teenused, korrastatud taristu, uued elamud ja elamupiirkonnad, miljööväärtuslikud alad. Piirkondlike keskuste arengu toetamise vajadust on esile tõstetud Harju maakonna arengustrateegias 2030+.

- Riigigümnaasiumite rajamisel tuleb arvestada piirkonna elanike harjumuspäraste liikumisteedega. Nendest lähtudes on Harjumaale väljaspool Tallinna mõistlik rajada riigigümnaasiume 250 kuni 540 õpilasele. Harjumuspärased liikumisteed ei taga suuremate koolide täitumust.

- Tallinna riigigümnaasiumite rajamisel on mõistlik kaaluda 540st rohkemate õppekohtadega koolide rajamist.

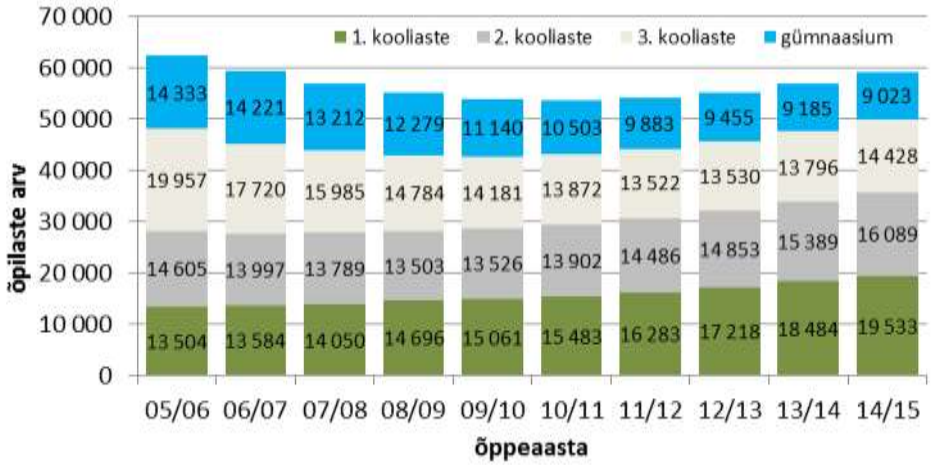
- Tänasel päeval Harjumaal väljaspool Tallinna gümnaasiumiastmega koole pidavate kohaliku omavalitsuse üksuste juhid on valdavalt seisukohal, et eelkõige tuleks riigigümnaasiumid moodustada olemasolevate täistsüklikoolide baasil (reograniseerimine põhikooliks ja riigigümnaasiumiks) ning investeerida koolihoonete nüüdisajastamisse-laiendamisse samades kohtades.

- Potentsiaalset riigigümnaasiumi asukohta nähakse kohalike omavalitsuse juhtide poolt valdavalt olemasolevate koolihoonete kompleksis (koolide reorganiseerimine) vajadusel koos juurdeehitamisvõimalusega või uue ehitamist hoonestamata krundile olemasoleva koolikompleksi ja spordirajatiste vahetusse naabrusse.

- Harjumaa koolivõrgu arengukava koostamise töögrupi (moodustati Harju maavanema korraldusega 15. märtsil 2011) ettepanekul võiks gümnaasiume olla kogu Harjumaal 10. (Harju Maavalitsuse kiri HTM-le 30.11.2011 nr 7-3/5026).

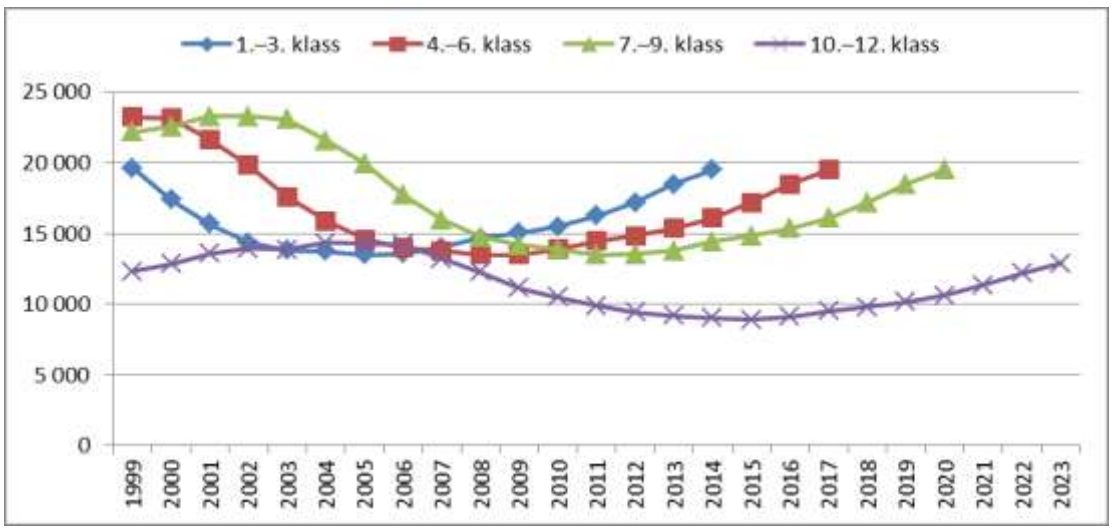
2.2.1 Harjumaa üldiselt

2014/2015 õppeaastal on statsionaarses õppevormis gümnaasiumiõpilaste arv Harjumaal kokku ca 9000. See arv on järjepidevalt langenud alates 2005. aastast ja eeldatavalt saavutab madalpunkti 2015/2016 õppeaastal kui gümnaasiumiealised kõige väiksemad vanusegrupid. Põhikooliõpilaste koguarv oli väiksem 2010/2011 õppeaastal. Õpilaste arvukus I kooliastmes on 2014/2015 õppeaastal saavutanud 2000ndate alguse taseme.

Joonis 21. Õpiaste arv Harjumaa koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

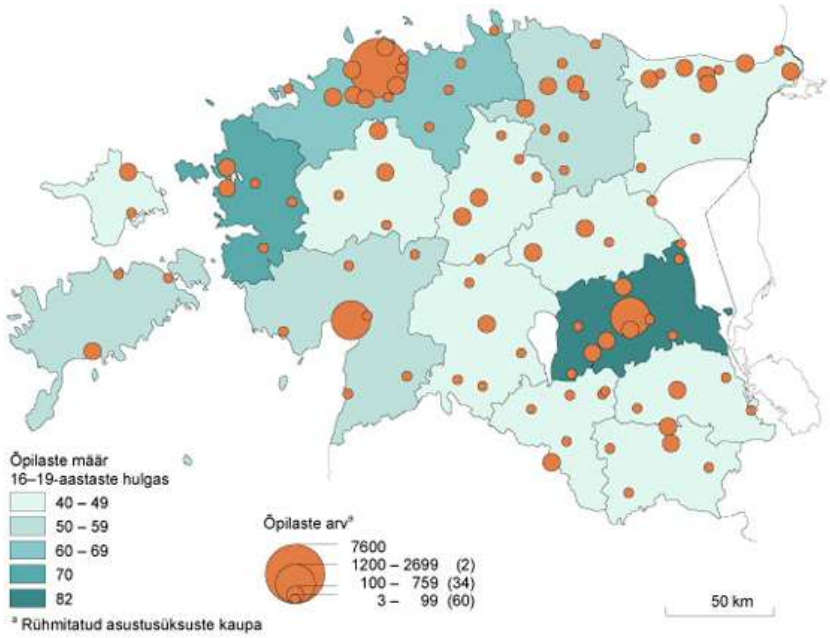
Järgnevatel aastatel saavad gümnaasiumiealiseks järjest lasterohkemad vastavad eagrupid ja mõõn gümnaasiumiõpilaste arvus saab ületatud. Eeldades põhikoolilõpetajate 66% jätkamist gümnaasiumiastmes on Statistikaameti prognoositud gümnaasiumiõpilaste arv statsionaarses õppes Harjumaal aastal 2017 ca 9500 so tagasi 2012. aasta tasemel ja aastaks 2023 ca 13000, so 2007-2008 aasta tase.

Joonis 22. Õpilased üldhariduse päevaõppes Harju maakonnas (Allikas: Statistikaamet)

Käesoleva analüüsi etteantud lõpp-periood (2023) langeb rahvastikuprognooside järgi aega, kus gümnaasiumiealiste arvukus on jätkuvas tõusutrendis, haripunkt saavutatakse 2020ndate keskpaigas-lõpus. Edasi järgneb uus järk-järguline arvukuse langus.

Harjumaal on võrreldes teiste maakondadega absoluutarvudes kõige enam õpilasi gümnaasiumiastmes, kuid gümnaasiumiastme õpilaste osakaal 16-19 aastaste hulgas on madalam kui Tartumaal – 82% - ja Läänemaal – 70%.

Joonis 23. Üldhariduskoolide gümnaasiumiastme õpilased seisuga 01. september 2014. (Allikas: Statistikaamet)

2.2.2 Hinnangud riigigümnaasiumi võimalikele asukohtadele

Haridus- ja Teadusministeerium on alustanud gümnaasiumivõrgu korrastamist. Korrastamise eesmärk on gümnaasiumide üldise kontsentreerimisega tagada õpilastele senisest võrdsemad valikuvõimalused, eeldused parema õppekvaliteedi saavutamiseks ning riik teeb kohalike omavalitsustega koostööd tugevate gümnaasiumide loomisel.

Huvi riigigümnaasiumi rajamise vastu on näidanud üles ja saatnud vastavad ettepanekud läbirääkmiste alustamiseks - taotlused riigigümnaasiumi asutamiseks haridusministri(te)le ja Haridus- ja Teadusministeeriumile Viimsi vald (leping sõlmitud), Saue vald, Saue linn, Keila linn, Harku vald, Saku vald, Kuusalu vald, Tallinn. HTM esindajad on kohtumas käinud Rae valla juhtidega riigigümnaasiumi võimaliku rajamise osas Rae valda.

Antud alapeatükis on riigigümnaasiumi rajamise potentsiaali hindamiseks lähema vaatluse alla võetud tulenevalt gümnaasiumiealiste vanusgrupi algsest suurusest, selle muutuse suunast ja tõenäolisest ulatusest täpsema analüüsi alla võetud peatükis 2 järgmised omavalitsused:

Esimese stsenaariumi järgi Harku vald, Rae vald, Saue vald ja Tallinn. Tallinna vaadatakse linnaosade täpsusega tulenevalt piirkonnapõhisest lähenemisest. Viimsisse on otsustatud rajada riigigümnaasium ning seda enam selles töös ei analüüsita.

Teise stsenaariumi järgi ehk piirkondliku arengu toetamise seisukohast Maardu linn, Keila linn ning veel piirkondlikud keskused, mida maakonna arengustrateegias soovita(ta)kse arengus toetada ja/või kus vajab gümnaasiumiteenuse kättesaadavus parendamist: Kose vald, Kuusalu vald, Paldiski linn ja Saku vald.

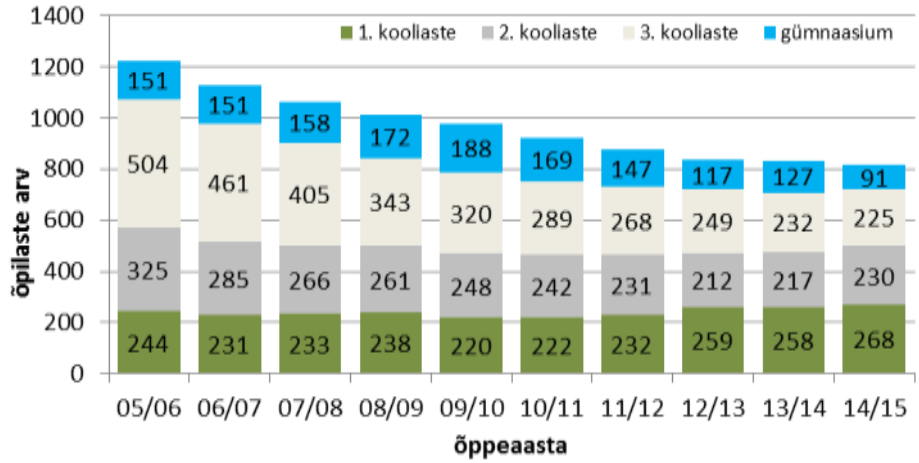
2014/2015 õppeaasta andmetel on järgnevalt näidatud ülalviidatud kohalike omavalitsuse üksuste kaupa Rahvastikuregistri andmetel selle territoorimil elavate statsionaarse õppevormi gümnaasiumiõpilaste arv, koolivaliku eelistused (koduomavalitsuse kool versus väljuv õpiränne, selle sihtkohad) ja omavalitsuse territooriumil tegutsevate gümnaasiumiastmega koolide õpilaskonna koosseis (õpilased samast omavalitsusest versus mujalt, sisenev õpiränne). Siseneva ja väljuva õpirände mahud-proportsioonid ja suunad on äratoodud joonistel ning näitavad ära ühtlasi koolide praegused teeninduspiirkonnad ja õpilaste üldised liikumissuunad.

Teeninduspiirkonna potentsiaali ja täpsemaid liikumistrajektoore kirjeldavad koolide ühistranspordi põhiliinidega kättesaadavust illustreerivad kaardid. Kaartidel on näidatud areaal sihtkohta (kooli) jõudmine 45 minutiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00. Kaasatud on nii rongi- kui bussiliiklus (sh linna- ja maakonnaliinid, va õpilastransport). Õpilastransporti ei ole antud töös käsitletud, sest on eeldatud, et see on optimaalselt korraldatud kohtadel vastavalt vajadustele, ning kajastub tänases õpirändes.

Riigigümnaasiumi piirkonda rajamise potentsiaalile hinnangu andmiseks on prognoositud gümnasistide arvu piirkonnas toetudes eelviidatud Rahvastikuregistri andmetele seisuga 31.12.2014 ühe aastase vanusgrupi sammuga ja arvestades teisi asjakohaseid vastavale piirkonnale iseloomulikke näitajaid kahes variandis – miinimum, mis sisaldab erinevaid gümnaasiumiastme õpilaskonda vähendavaid arenguid – ja maksimum, mis on osadel juhtudel status quo säilitamine ja teistel hõlmab õpilaskonda suurendavaid tegureid. Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoosimisel on arvestatud riiklikult valitud hariduspoliitilist suunda - senisest enam soodustada kutseõppesse minekut: riigi poolt on eesmärgiks seatud põhikooli lõpetajate haridustee jätkamine 60% üldhariduskoolis ja 40% kutseõppes.

2.2.2.1 Kose vald

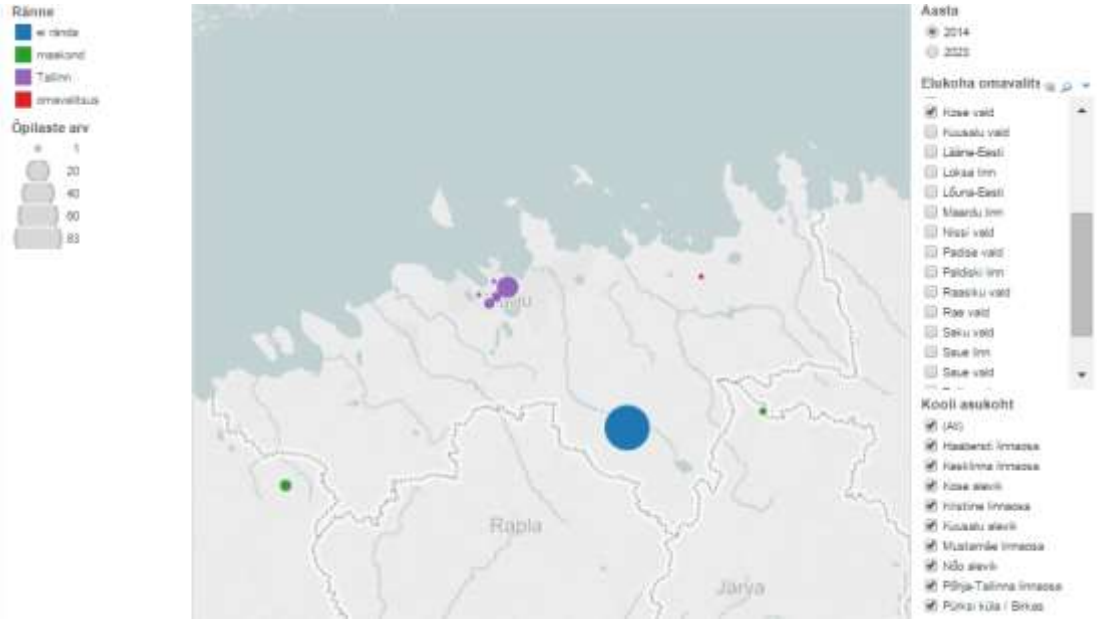
2.2.2.1.1 Õpilaste arv

Joonis 24. Õpiaste arv Kose valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

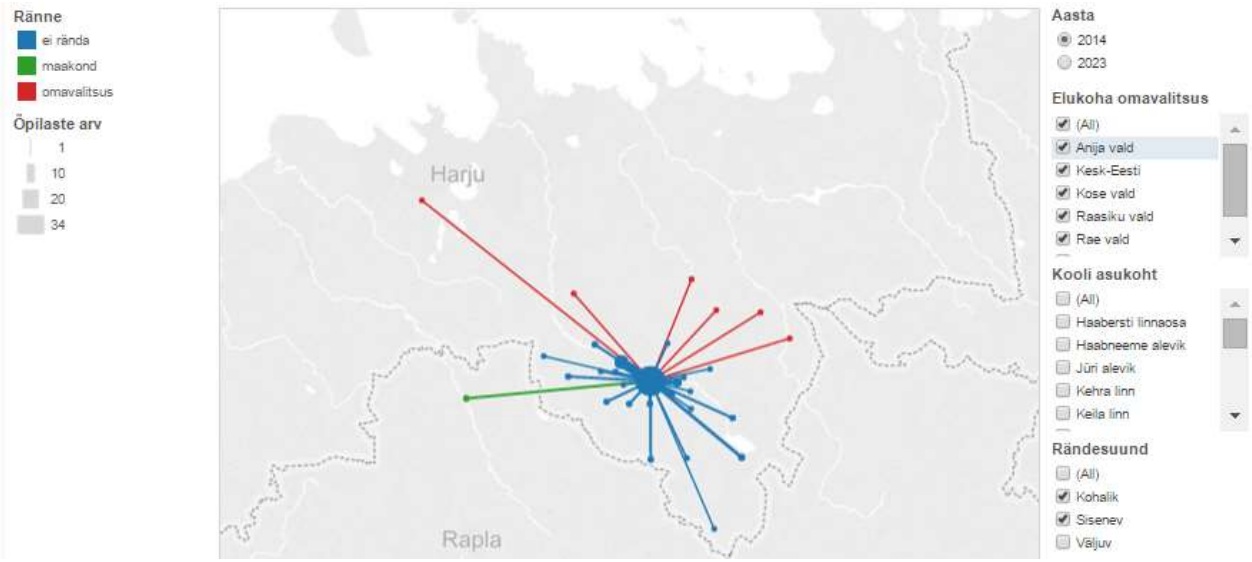
2.2.2.1.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Kose vallas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 120 gümnaasiumiastme õpilast, neist koduvallas õpib 83 so 69%. Mujal õppijatest valdav osa teeb seda Tallinnas asuvates koolides. Tallinnas õpib kokku 29 noort so 24%, neist 19 ehk 16% Kesklinnas. Naaberomavalitsustesse õppima siirdumine gümnaasiumiastmes sisuliselt puudub – 2014. aastal Kuusalus 1 gümnasist. Väljaspool maakonda (Nõos ja Pürksis) õpib kokku 7 noort so 6%).

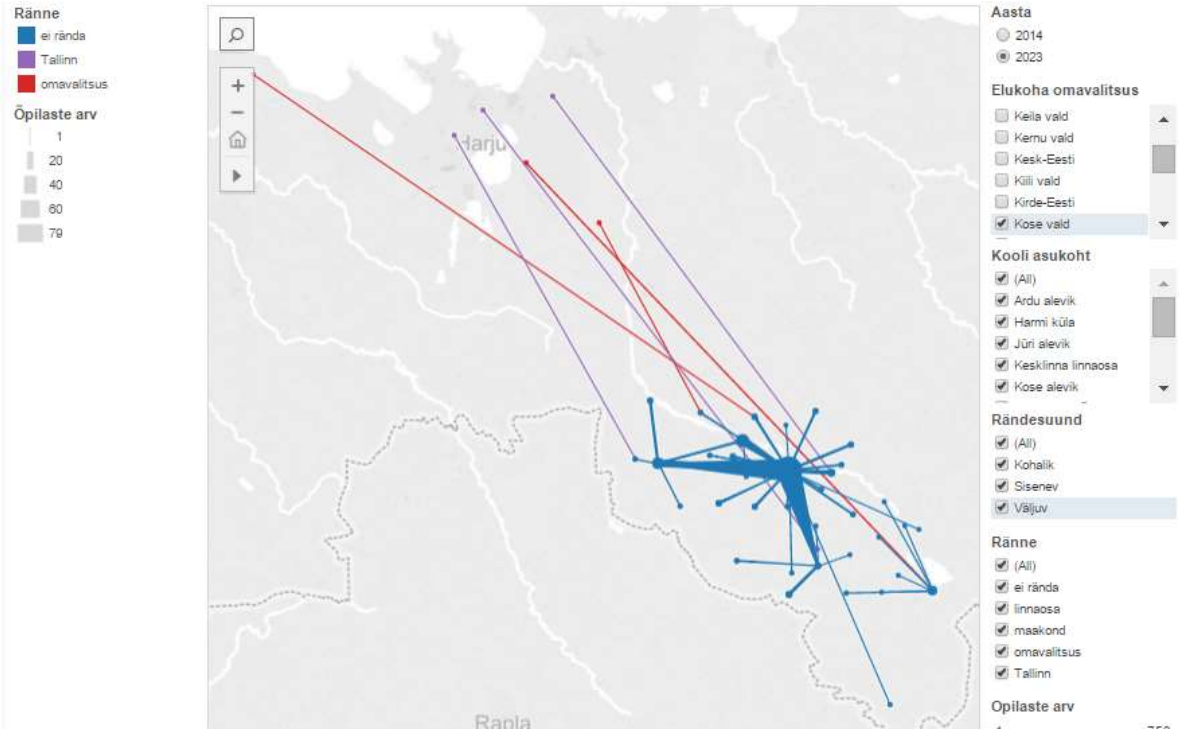
Joonis 25. Kose vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Kose Gümnaasiumis (kokku 91 gümnasisti) õpivad gümnaasiumiastmes valdavalt kohalikud - 2014.aastal 91% (83 noort). Mujalt on üksikud õpilased – 2014.aastal 3 Anija vallast; Tallinnast, Rae vallast ja Raasiku vallast igast 1 õpilane; väljastpoolt maakonda 2 õpilast. Allolevalt kaardilt on näha, et lähivaldadest sisenava õpirände puhul on Kose Gümnaasium suhtelisetl lähemal kui koduvalla kool.

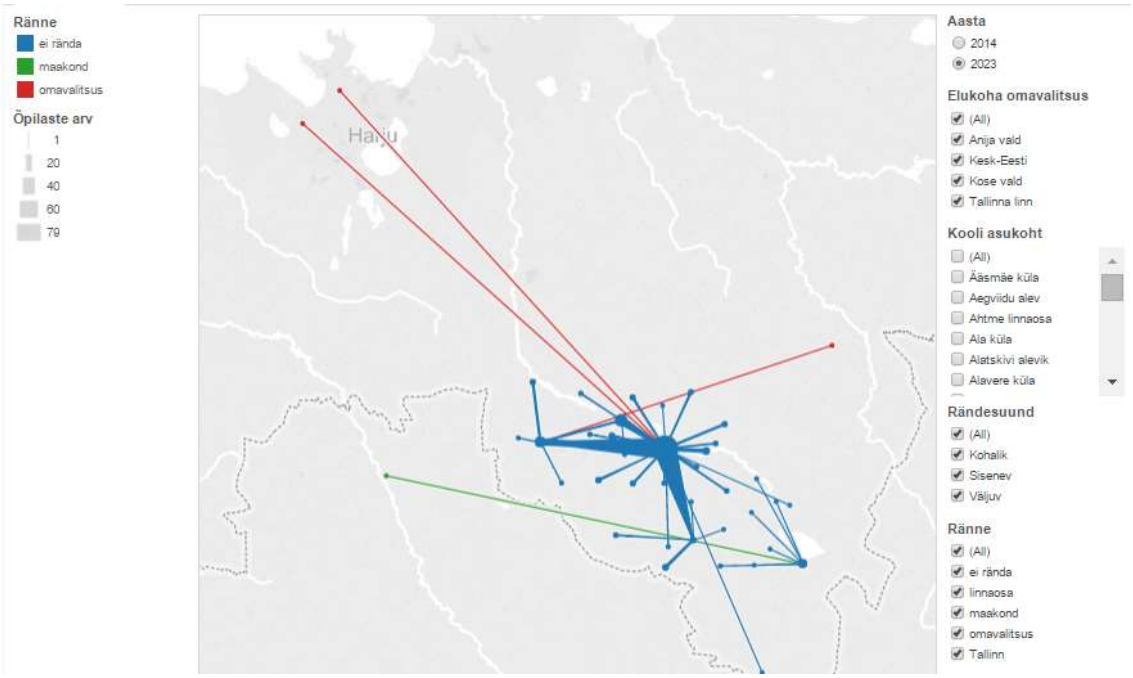
Joonis 26. Kose Gümnaasiumi õpiränne (sisenev) 2014

Kose vallas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014.aastal kokku 261. Neist kohalikus koolis õpib (ei rända) 254 so 97%, väljaspool koduvalda õpivad üksikud lapsed (Tallinnas 3, Rae vallas 3 ja Harkus 1).

Joonis 27. Kose vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

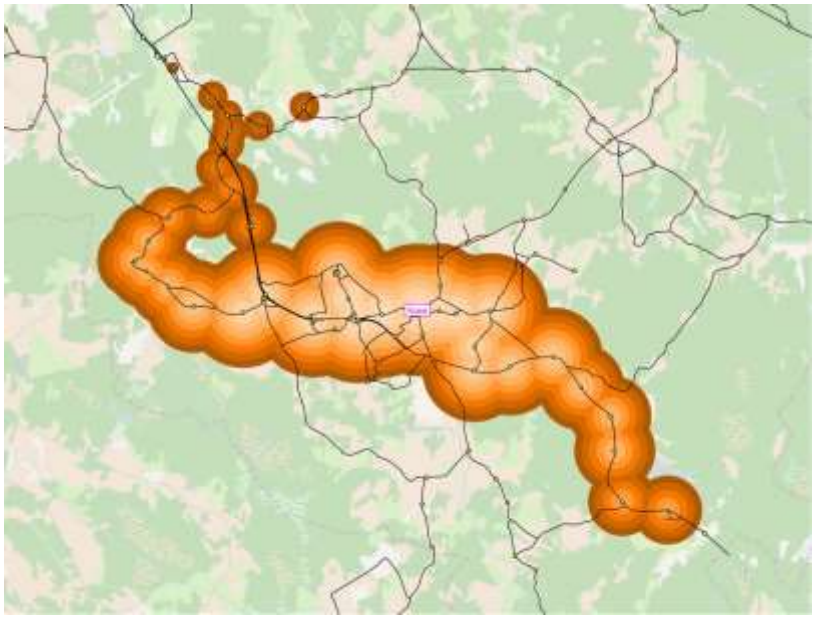
Ka piirdub sisseränne põhikooli I astmesse Kose valla koolides üksikute õpilastega – 2014. aastal 4 last so 1,5% õpilaskonnast.

Joonis 28. Kose vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.1.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Kose Gümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on esitatud alljärgneval kaardil.

Joonis 29. Kose Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.1.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodavalla koolis gümnaasiumiastmes (Kose Gümnaasium) õpinguid 38% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 55%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate 55% osakaalust, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 35% ning mujal 20% (mõnevõrra enam eelistatakse gümnaasiume väljaspool Kose valda). Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 5%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 60% (seatud eesmärgiks riigi poolt), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 50% (märgatavalt suureneb kohapealse kooli eelistajate arv mujale minejate arvelt) ning mujal 10% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 10% (ühistransport ei toeta sisserännet).

Tabel 5. Kose vald – gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

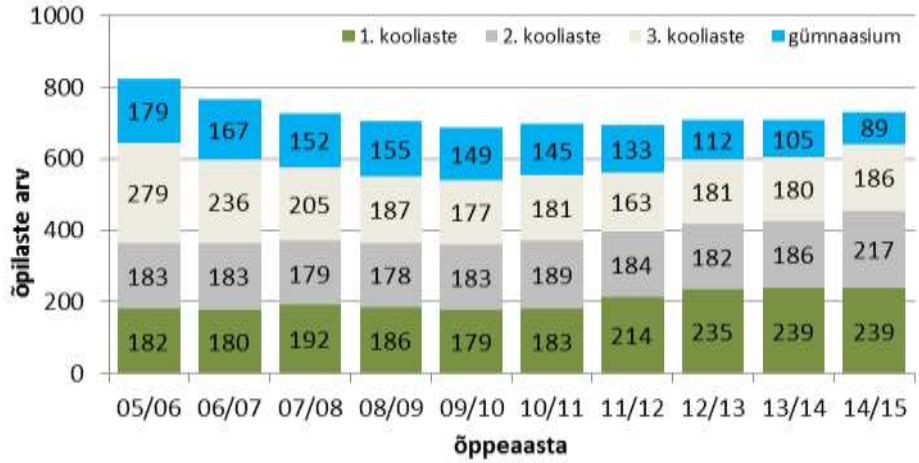
Kose vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	38% eagrupist		17% eagrupist		9% õpilaskonnast			
2014	83		37		8		91	
	35%	50%	20%	10%	5%	10%		
2017	75	107	43	21	4	12	79	119
2020	82	117	47	23	4	13	86	130
2023	88	126	50	25	5	14	92	139
2026	112	160	64	32	6	18	118	177
2029	85	121	48	24	4	13	89	134

Lühidalt

- Kose Gümnaasium on piirkondliku tähtsusega – valdav osa gümnaasiumiastme õpilastest on kohapealt, sisseränne minimaalne. Samas on väljaränne gümnaasiumiastmes märkimisväärne – ca 30%. Ka põhikooli I astme haridust pakkuvad koolid teenindavad kohalikke, haridusteenuste pakkumine naaberomavalitsustele on minimaalne.
- Ühistranspordi põhiliinid toetavad liikumist piki Tallinn-Tartu maanteed Kosele ja valla piires, õpirännet naaberomavalitsustest Kosele ei toeta. Valla piire ületavad kogujaliinid, mida pole kaardil kajastatud, tagavad võimaluse elanikele ida-lääne suunal liikumiseks ja õpirändeks Kosele lähimatest naaberomavalitsustest.
- Gümnaasiumiealiste arv Kose vallas on jätkuvalt langustrendis, ka naaberomavalitsustes. Pole potentsiaali 250 õpilasega riigigümnaasiumiks.

2.2.2.2 Kuusalu vald

2.2.2.2.1 Õpilaste arv

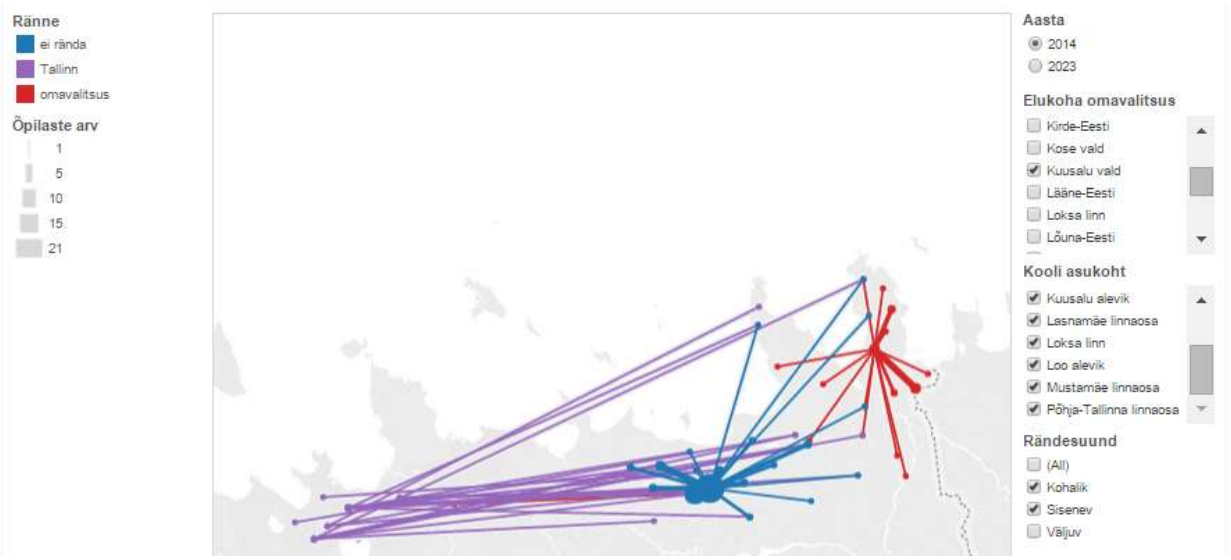

Joonis 30. Õpiaste arv Kuusalu valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

2.2.2.2.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Kuusalu vallas registreeritud elukohaga gümnasistidest õpivad kohalikus Kuusalu Keskkoolis 58% (69 õpilast), väljaränne on märkimisväärne 42% (50 õpilast). Peamised eelistused väljaspool koduvalda on Tallinn (24 õpilast) ja Loksa linn (21 õpilast).

Allolevalt pildilt (väljuva õpirände suund) on näha, et Kuusalu vallas elavad Kuusalu Keskkooli ja Loksa Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpilased elavad suhteliselt kooli lähedal ehk koolivalikul on ilmselt oluline kriteerium olnud kooli kodulähedus. Oluliselt pikema koolitee Tallinna on valinud iga 5 Kuusalu vallas elav (registri andmetel) gümnasist.

Joonis 31. Kuusalu vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

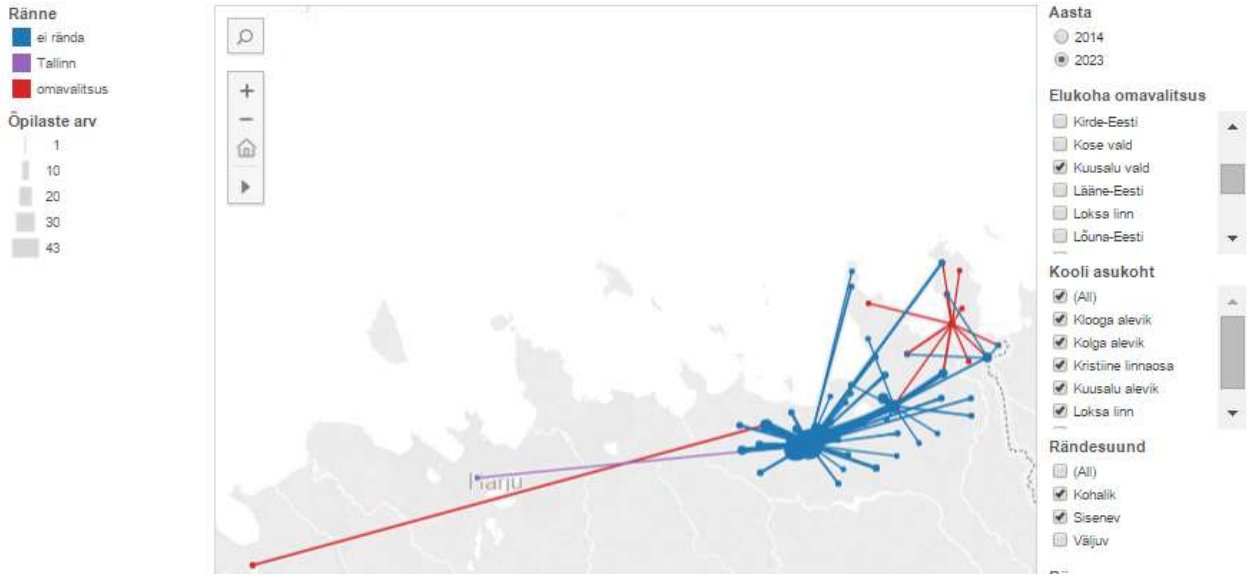
Kuusalu Keskkooli gümnaaisumiastme õpilastest valdav osa on pärit samast omavalitsusest. 2014. aasta gümnasistidest (89 noort) elab vallas 82% (69 noort), mujalt on tulnud 18% (20 noort) - suhe on 4 õpilast Kuusalu vallast ja 1 väljastpoolt. Seega Kuusalu vallast väljuv gümnasistide õpiränne (50 noort) ületab oluliselt (2,5 korda) sisse tulevat rännet (20 noort).

Kuusalu Keskkooli gümnaasiumiastmes on õpilasi kõigist naabruses asuvatest Ida-Harjumaa kohalikest omavalitsustest, va Loksa linnast. Põhiosa sisserändest tuleb kahest suuremast naabervallast – Anijast 7 ja Jõelähtmest 9. Mujalt on üksikud noored (Aegviidu 2, Tallinn 1, Kose 1).

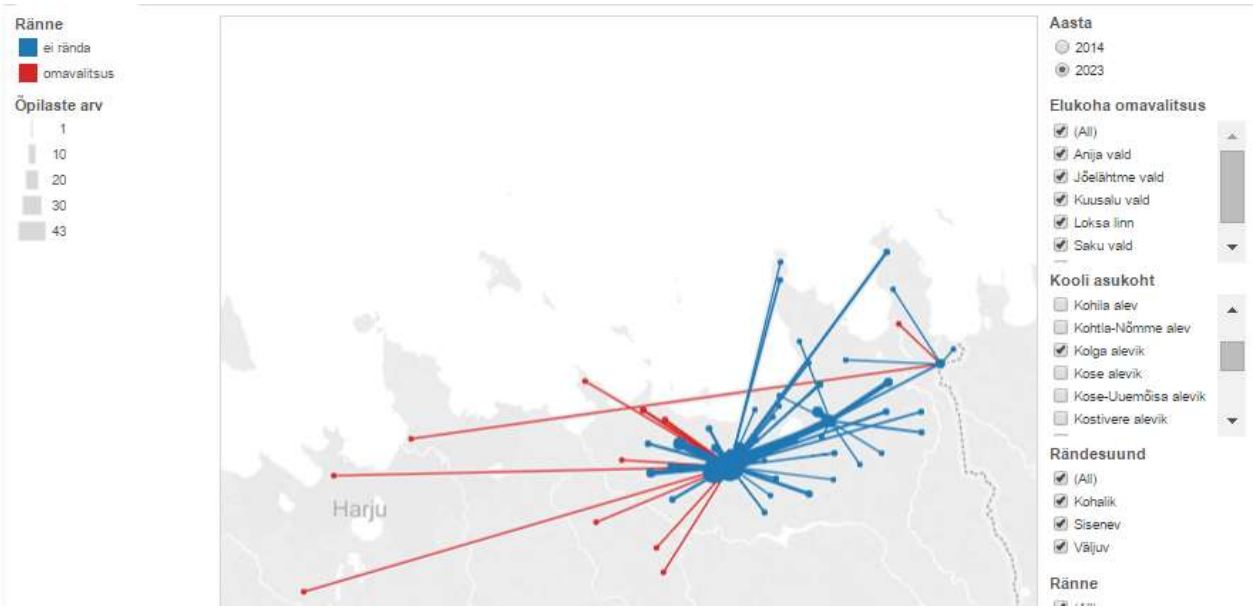
Joonis 32. Kuusalu Keskkooli gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Kuusalu vallas elavaid ja elukoha kohaliku omavalitsuse kolmes koolis põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 216 (92%), Loksal õpib 14 (6%) ja mujal üksikud lapsed (Klooga alevikus 2; Tallinnas, Võsul ja Laiusel igas ühes 1). Siit peegeldub selgelt kodu-kooli lähedus ja ühistranspordiga kättesaadavus.

Joonis 33. Kuusalu vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

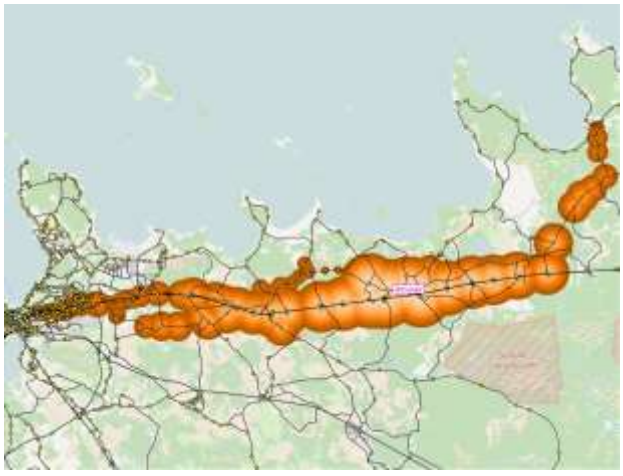
Kuusalu valla kolme kooli põhikooli I astmes kokku on õpilasi 2014.aastal 239. Neist kohalikud on (ei rända) 216 so 90%. Valdav osa sisenevast õpirändest põhikooli I astmesse tuleb Jõelähtme vallast – 9 last, mujalt üksikud.

Joonis 34. Kuusalu valla koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.2.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Kuusalu Keskkooli ja Loksa Gümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgnevatel kaartidel. Neilt nähtub Kuusalu Keskkooli hea kättesaadavus Tallinn-Narva põhimaanteed pidi, selle vahetust lähedusest; Loksa Gümnaasiumi hea kättesaadavus Kuusalu valla kirde-põhjapoolsematest asulatest.

Joonis 35. Kuusalu Keskkooli kättesaadavus ühistranspordiga

Joonis 36. Loksa Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.2.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodavalla koolis gümnaasiumiastmes (Kuusalu Keskkoolis) õpinguid 37% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 63%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest tasemele 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 34% ning mujal 26%. Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 17%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 66% (riigigümnaasiumi tõstab gümnaasiumihariduse populaarsust), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 55% (suureneb kohapealse kooli eelistajate arv) ning mujal 11% (Loksa ja Tallinna). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 20%.

Tabel 6. Kuusalu valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Kuusalu vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	37% eagrupist		26% eagrupist		22% õpilaskonnast			
2014	69		50		20		89	
	34%	55%	26%	11%	17%	20%		
2017	64	103	49	21	13	26	77	129
2020	74	119	56	24	15	30	89	149
2023	88	142	67	28	18	35	106	177
2026	89	145	68	29	18	36	108	181
2029	75	122	57	24	15	30	91	152

Lühidalt

- Kuusalu Keskkool on piirkondliku tähtsusega. Valdav osa õpilastest on kohapealt nii põhikoolis kui gümnaasiumis. Gümnaasiumiõpilaste suhe on kohapealt 4 ja väljastpoolt koduvalda 1.
- Väljuv gümnaasiumiastme õpiränne on 2,5 korda suurem kui sissetulev õpiränne.
- Õpiränne on tugevas korrelatsioonis ühistranspordi põhiliinidega. Kuusalu Keskkooli ühistranspordiga kättesaadavus on hea Tallinn-Narva põhimaanteed pidi ja selle vahetus läheduses. Loksa Gümnaasium on peamine koolieelistus Pärispea poolsaare ja laiemalt Kuusalu valla põhja-kirde osa noortel.
- Kuusalu Keskkooli juures tegutseb 24-kohaline õpilaskodu, kooli struktuuri kuulub ka Kuusalu Valla Spordikeskuse spordihoone koos ujula, staadioni ja teiste välirajatistega. Tugiteenuste korraldus on Kuusalu keskkoolis heal tasemel.
- Gümnaasiumiealiste vanusgrupi arvukus Kuusalu vallas suureneb mõõdukalt järgnevatel aastatel, naaberomavalitsuses Anijas väheneb ja Jõelähtmes suureneb märkimisväärselt. Tänaste ühistranspordiühendustega ja gümnaasiumiastmega koolide tegevuse jätkudes Kuusalu valla naaberomavalitsustes ei ole potentsiaali 250 õpilasega riigigümnaasiumi jaoks.

- Kuusalu vald on teinud HTM-ile (vastavalt haridusministritele J.Ligi'le kirjas 05.06.2015 nr 11-1/2042) ettepaneku luua Kuusallu riigigümnaasium Kuusalu Keskkooli baasil. Kuusalu Vallavolikogu on andnud (27. veebruar 2013 otsusega nr 5) Kuusalu vallavanemale mandaadi teha ettepanek ja pidada läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja naaberomavalitsustega riigigümnaasiumi rajamiseks Kuusalu valda.

- Riigigümnaasiumi rajamiseks pakub Kuusalu vald võimaliku lahendusena olemasoleva koolikompleksi-õpilaskodu laiendust, gümnaasiumiastme õppekorpuse juurdeehitust vallale kuuluval kinnistul. Kooli kinnistul on kehtiv detailplaneering, kus planeeritav pind on 143 552 m² ja on ette nähtud uute hoonete ehitamise võimalus. Muu õpi- ja tugitaristu on olemas, lisainvesteeringuid ei vaja.

- Riigigümnaasiumi rajamisel Kuusallu on vallal plaanis reorganiseerida sealne täistsüklikool põhikooliks ning kohalike omavalitsuste omavahelise kokkuleppe kohaselt jätkaks Loksa Gümnaasium põhikoolina. Eelduslikult ühinevad Kuusalu vald ja Loksa linn 2017. aasta kohalike valimistega, moodustades 9500 elanikuga Kuusalu valla.

- Eelduslikult võttes Kuusalu valda ja Loksa linna ühtse piirkonnana on alljärgnevas tabelis välja toodud gümnaasiumiastme õpilaste arvu hinnang. 2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kohalikes koolides gümnaasiumiastmes õpinguid 48% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 59%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest tasemele 56% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 45% ning mujal 11%. Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 12%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 60%, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 55% (suureneb kohapealse kooli eelistajate hulk) ning mujal 5% (Loksa kandi õpilastele koolitee Tallinna liiga ajakulukas). Antud eeldustel on regionaalse stsenaariumi järgi 250 õppekohaga riigigümnaasiumi jaoks vajaliku õpilaskonna saavutamiseks vajalik tagada märkimisväärne õpiränne Kuusallu naaberomavalitsustest (Anija, Jõelähtme ja Aegviidu vallad) ja mujalt – ca 70-125 gümnasisti so 30-40% riigigümnaasiumi õpilaskonnast. Selle saavutamine on väljakutse.

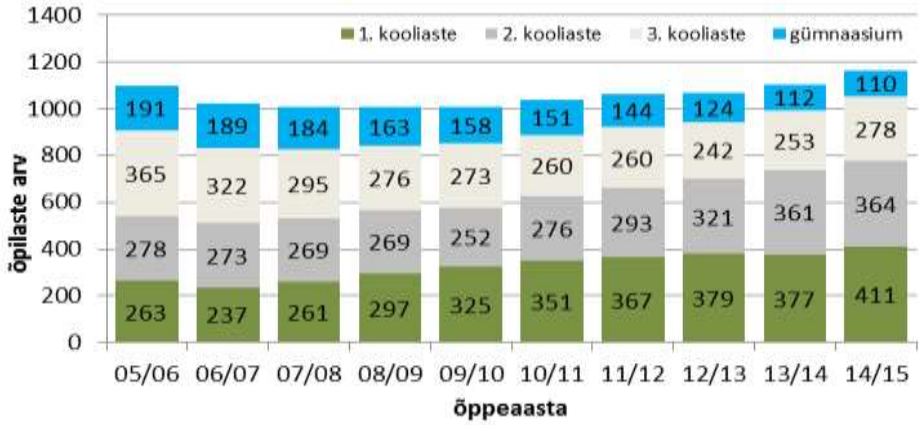
Tabel 7. Kuusalu valla ja Loksa linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Kuusalu + Loksa	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku		Sisserände vajadus 250 õpilase saavutamiseks	
	Min	Max	Min	Max	Max	Max	Min	Max		
	48%		11%		16%					
2014	128		29		24		152		124	
	45%	55%	11%	5%	12%	30%				
2017	116	142	28	13	16	61	132	203	136	110
2020	131	160	32	15	18	69	149	229	121	92
2023	150	183	37	17	20	78	170	262	102	69
2026	143	175	35	16	20	75	163	250	109	77
2029	120	146	29	13	16	63	136	209	132	106

- Seega käsitledes Kuusalu valda ja Loksa linna ühtse piirkonnana on regionaalse stsenaariumi järgi 250 õppekohaga riigigümnaasiumi Kuusallu rajamisel kriitilise tähtsusega järgmiste eelduste täitmine: a) Kuusalu Keskkool ja Loksa Gümnaasium reorganiseeritakse põhikoolideks; b) õpilaskonnast tuleb ca 30-40% väljaspoolt piirkonda (praegused Kuusalu vald ja Loksa linn), eelkõige naabervaldadest nagu Anija, Jõelähtme ja Aegviidu ning mujalt üle Eesti (kaasneb märkimisväärne õpilaskodu laiendamise vajadus). Tuleb arvestada, et Jõelähtme vallas on üldine suund liikuda Tallinna.

2.2.2.3 Saku vald

2.2.2.3.1 Õpilaste arv

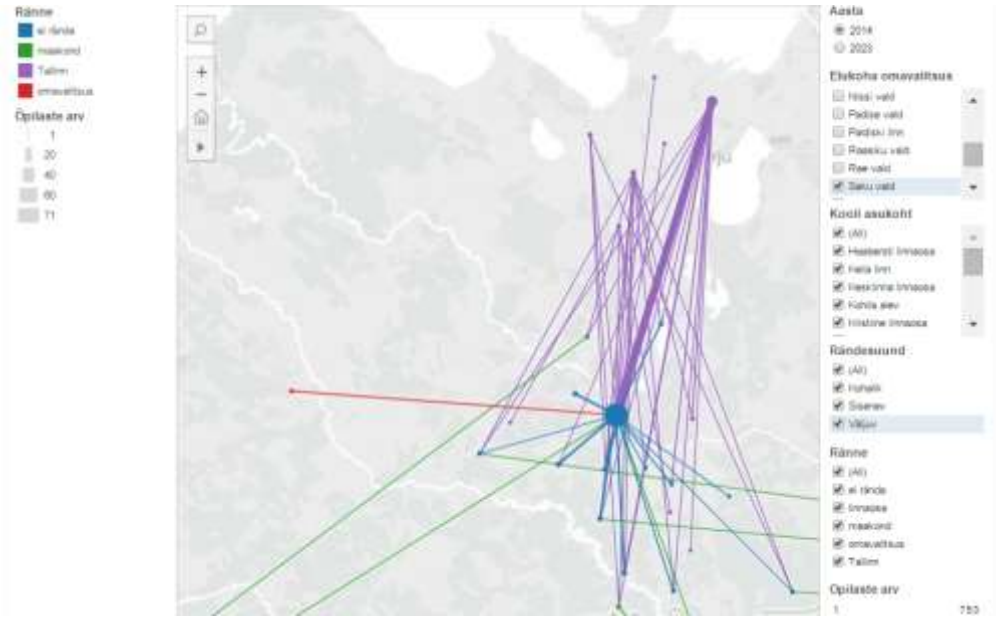

Joonis 37. Õpiaste arv Saku valla koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

2.2.2.3.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

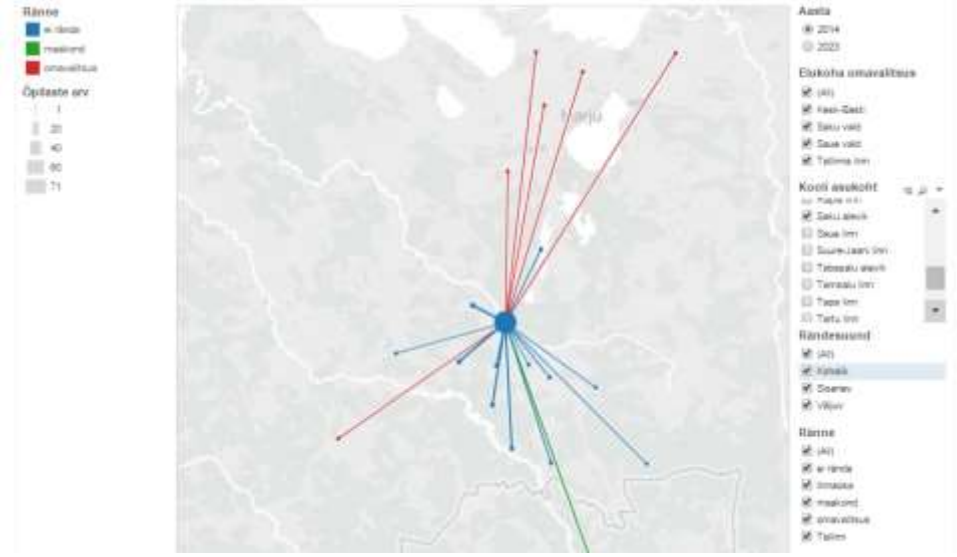
Saku vallas registreeritud elukohaga gümnasistidest (175) õpivad kohalikus Saku Gümnaasiumis 58% (101 õpilast), väljaränne on märkimisväärne 42% (74 õpilast).

Valdav eelistus väljaspool koduvalda on Tallinn 37% ja eelkõige Kesklinna koolid (kokku 65 gümnasisti, sh Kesklinn 42, Mustamäe 12, Nõmme 4, Haabersti 4, Põhja-Tallinn 1 ja Kristiine 1). Keila linnas õpib 2 ja väljaspool maakonda 8 gümnasisti.

Joonis 38. Saku vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

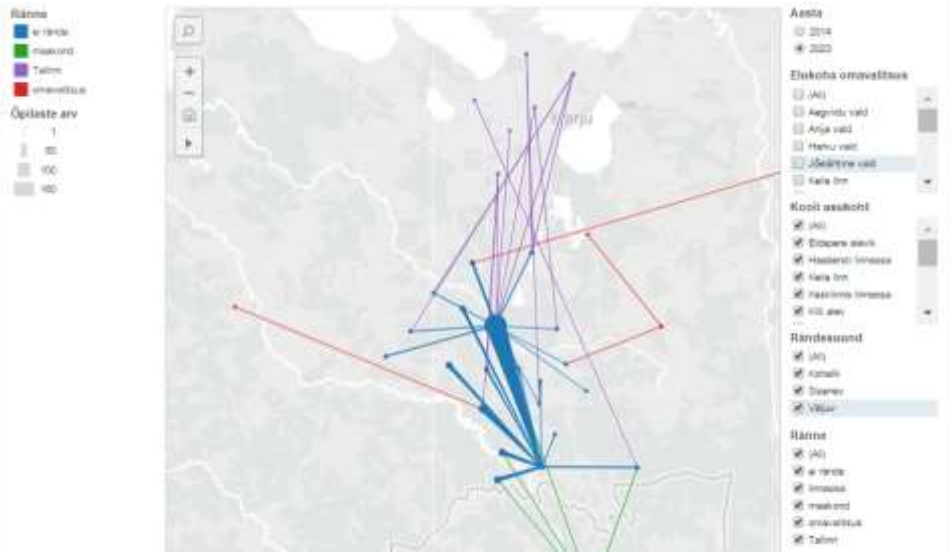
Saku Gümnaasiumi gümnaaisumiastme õpilastest valdav osa on pärit samast omavalitsusest - 2014. aasta gümnasistidest (110) elab vallas 92% (101 noort), mujalt on tulnud 8% (9 noort – Tallinnast 5, Saue vallast 1, väljaspoolt maakonda 3).

Joonis 39. Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014

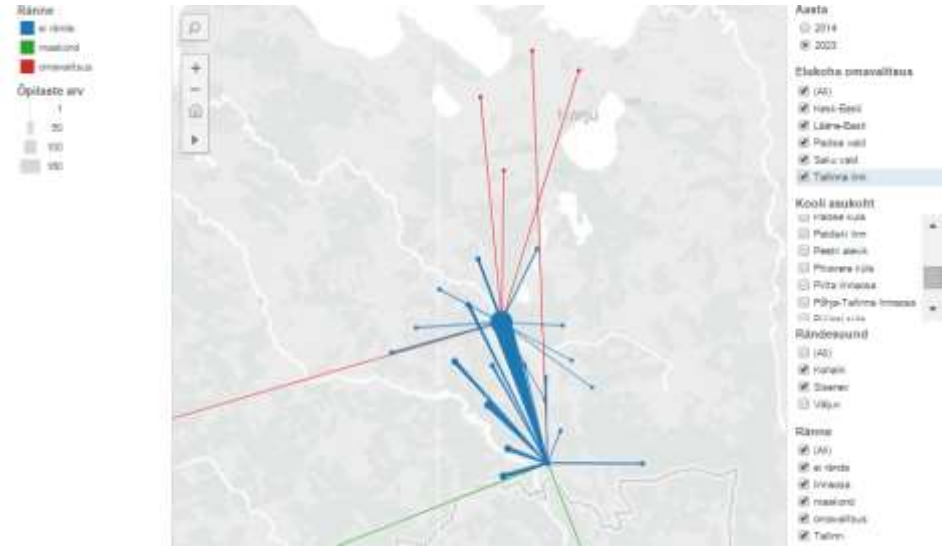
Saku vallas elavaid ja elukoha kohaliku omavalitsuse kolmes koolis põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 402. Valdav enamus õpib koduvalla koolides, mujal 6% so 25 last. Peamiselt on väljuva õpirände sihtkoht Tallinn – 16 õpilast (neist 7 Kesklinnas, teistest linnaosades 1-2 õpilase kaupa).

Mujal Harjumaal üksikud õpilased (Keila linn 1, Kiili vald 2, Kuusalu vald 1) ja väljapool maakonda 5 õpilast.

Joonis 40. Saku vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

Saku valla kolme kooli põhikooli I astmes kokku on õpilasi 2014.aastal 411 ja neist vaid üksikute elukoht on väljaspool Saku valda (Tallinn 4, Padise vald 1, väljaspool maakonda 4).

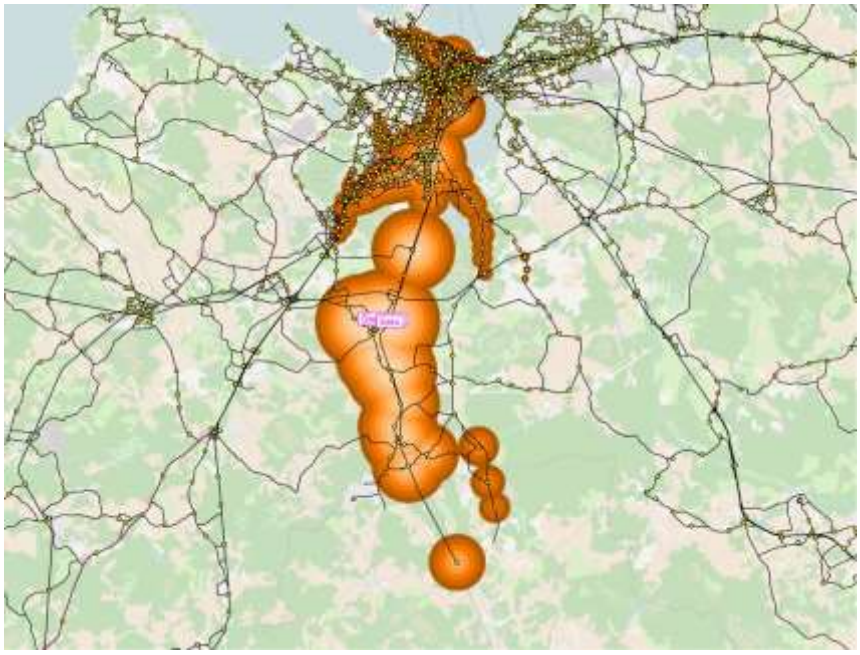

Joonis 41. Saku vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.3.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Saku Gümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil. Ühistranspordi põhiliinid toetavad rännet Saku-Tallinna ja

Saku-Kohila (Rapla maakond) suunal, aga ei toeta sisserännet Saku Gümnaasiumi teistest naaberomavalitsustest

Joonis 42. Saku Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.3.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad koduvalla koolis gümnaasiumiastmes õpinguid 38% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 66%. Prognoosis on miinimumvariandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb kohapeal õppijaid 35% ning mujal 25%. Maksimumvariandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks 66%, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 55% ning mujal 11%. Mujalt sissetulevate õppurite osakaal õpilaskonnast on tasemel 10%.

Tabel 8. Saku valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Saku vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	38% eagrupist		28% eagrupist		8% õpilaskonnast			
2014	101		76		9		110	
	35%	55%	25%	11%	0%	10%		
2017	114	180	82	36	0	20	114	200
2020	144	227	103	45	0	25	144	250
2023	153	240	109	48	0	27	153	267
2026	183	287	131	57	0	32	183	319
2029	148	233	106	47	0	26	148	259

Lühidalt:

- Saku Gümnaasium on kohaliku tähtsusega, valdav osa õpilastest on vallast kohapealt. Gümnaasiumiastmes on õpiränne Saku vallast välja suur - iga 4 kohapeal gümnaasiumis õppiva kohaliku noore kohta on 3 valinud edasiõppimiseks kooli mujal, eelkõige Tallinnas. Nõudlus gümnaasiumi õppekohtade järele on suurem kui kohapeal Saku Gümnaasiumis pakkuda suudetakse.

- Saku valla rahvastik on tõusutrendis, kasvu on mõjutanud valglinnastumine e positiivne siseriiklik ränne ja positiivne iive. Suurenenud on nõudlus nii lasteaia- kui koolikohtade järele. Saku vallal on vajadus luua juurde uusi haridusasutusi ja/või laiendada, ümber ehitada olemasolevaid ning see on vallale suur väljakutse.

- Saku Vallavolikogu on teinud HTM-ile (vastavalt haridusministritele J.Ossinovski'le kirjas 09.04.2014 nr 1-4/1805) ettepaneku luua Saku alevikku riigigümnaasium olemasoleva täistsüklikooli ümberorganiseerimisega põhikooliks ja riigigümnaasiumiks. Saku vallal on valmisolek ja poliitiline tahe lahutada põhikool gümnaasiumist. Riigigümnaasiumi rajamine võimaldab kohalikul omavalitsel keskenduda tugeva põhikooli pidamisele Saku vallas ja kuluökonoomselt tagada põhikooli kohad kõigile koolikohustuslikus eas olevatele Saku valla lastele ning seega täita riigi koolivõrgu korrastamise programmi eesmärke. Samas gümnasistile annab riigigümnaasiumi asutamine valikurohkema ja võrdsemaid võimalusi pakkuva õppekava, mis samuti on riigi hariduspoliitika üks eesmärke.

- Hea logistiline asukoht ja ühistranspordiga kättesaadavus. Sakku saab nii rongi kui bussiga, head ühendused on Tallinna ja Kohila-Rapla suundadel. Olemasolevad ühistranspordi põhiliinid ei toeta õpirännet Sakku teistest naaberomavalitsustest ida-lääne suunal. Tallinna ringtee kaudu on ühendus lähedalt mööduva Tallinn – Pärnu – Ikla ning Tallinn – Rapla – Viljandi maanteedega, Juuliku – Tabasalu maantee ühendab Saku aleviku Lääne-Harjumaa asumitega.

- Gümnaasiumiealiste vanusgrupp Saku vallas on arvukas ja kasvav ning piisav 250 õppekohaga põhiliselt Saku valda teenindava riigigümnaasiumi rajamiseks. Ida-lääne suunaliste ühistranspordiühenduste paranemisel on perspektiivi õpirändeks Saku vallaga ida poolt piirnevast Kiili vallast. Ka näevad valla juhid gümnaasiumiastmes praegusest enamate õppekohtade ja tugeva õppekavaga riigigümnaasiumi olemasolul täiendavat potentsiaali õpilaskonna kasvatamiseks ka Saku tagamaalt, mis ulatub Kohilast kaugemale peaaegu kuni Raplani välja. Põhja-Raplamaalt liigub läbi Saku valla Tallinna suunas igapäevaselt tuhandeid inimesi tööle-kooli.

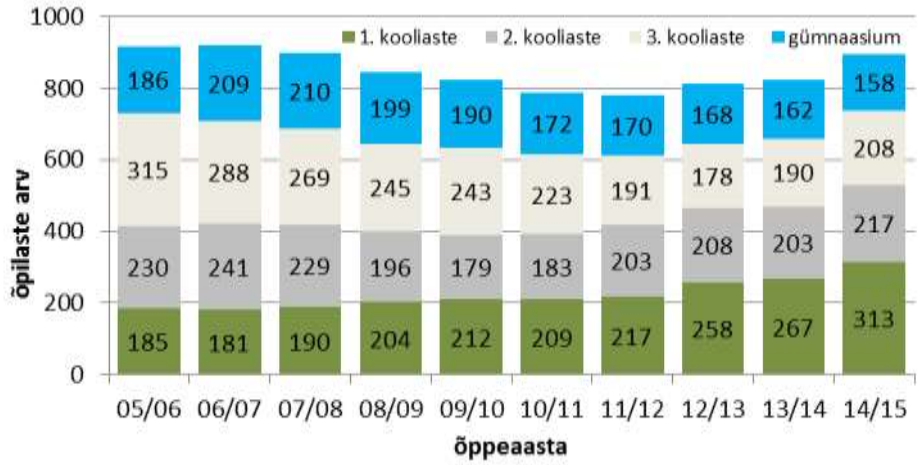
- Võimalik koostöö teadusasutustega – Saku alevikus asub mitmeid teadusasutusi – riigigümnaasiumi õppetegevuse korraldamisel ja arendamisel lisab koolile atraktiivsust.

- Riigigümnaasiumi rajamiseks pakub Saku Vallavolikogu välja alternatiivsed asukohad. Alternatiiv 1 nn Saku Valla Maja asukohaga Teaduse tänav 1, Saku alev. Kinnistu omanik on Saku vald. Samas asukohas tegutseb ka kaasaegne, gümnaasiumi vajadusi rahuldav Saku Vallaraamatukogu.

Samuti on riigigümnaasiumile väljapakutud asukoha läheduses olemas spordirajatised ja –saalid Saku Valla Spordikeskuses. Alternariiv 2 uue riigigümnaasiumi hoone rajamine Saku – Tõdva maantee äärde vastavalt Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringule. Käesoleval ajal on antud alale koostamisel detailplaneering ehitusõiguse andmiseks koolihoone ja spordihoone rajamiseks.

2.2.2.4 Saue linn

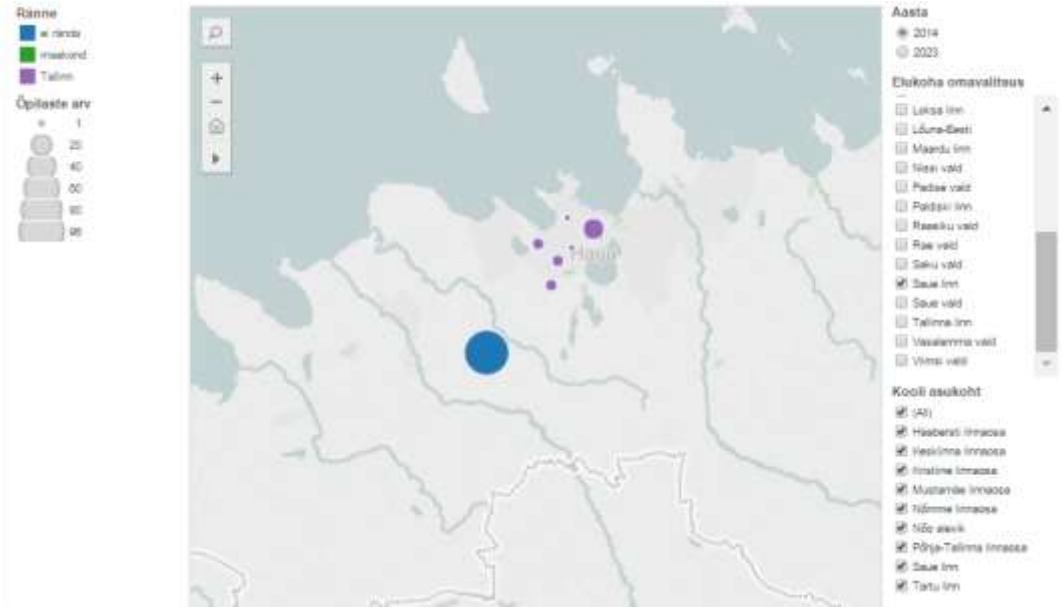
2.2.2.4.1 Õpilaste arv

Joonis 43. Õpiaste arv Saue linna koolis statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

2.2.2.4.2 Õpiränne ja teeninduspiirkonnad

Saue linnas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 134 gümnaasiumiastme õpilast, neist 96 so 72% õpib Saue linnas asuvas Saue Gümnaasiumis. Väljaspool kodulinna õpib iga neljas ja teeb seda põhimõtteliselt Tallinnas (kokku 36, sellest Kesklinnas 19, Haaberstis 5, Mustamäel 5, Nõmmel 5, Põhja-Tallinnas 1 ja Kristiines 1), üksikud õpivad gümnaasiumis väljaspool maakonda (Tartus ja Nõos).

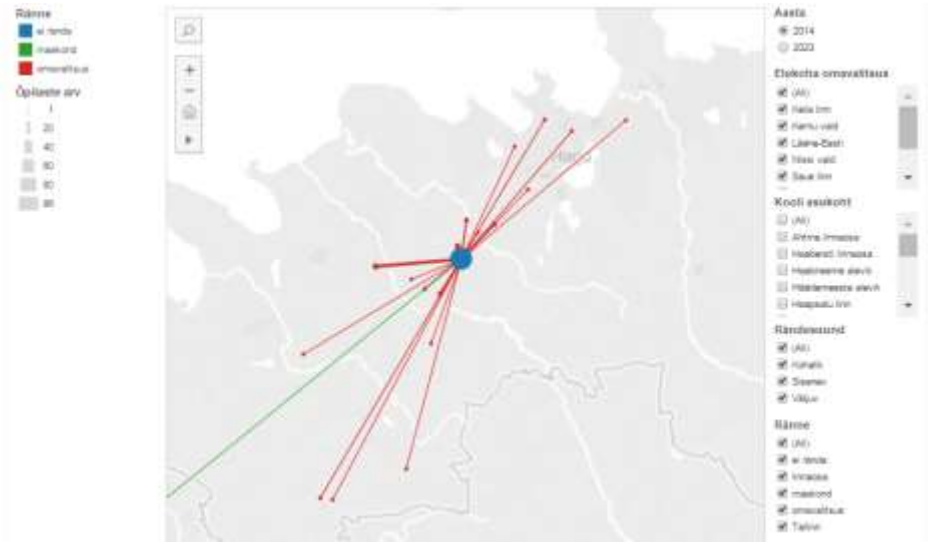

Joonis 44. Saue linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Saue Gümnaaisumi gümnaasiumiastme õpilastest (158 noort) on samast omavalitsusest pärit 60% (96 noort) – seega õpilaste suhe koolis on 3 õpilast Saue linnast ja 2 väljastpoolt.

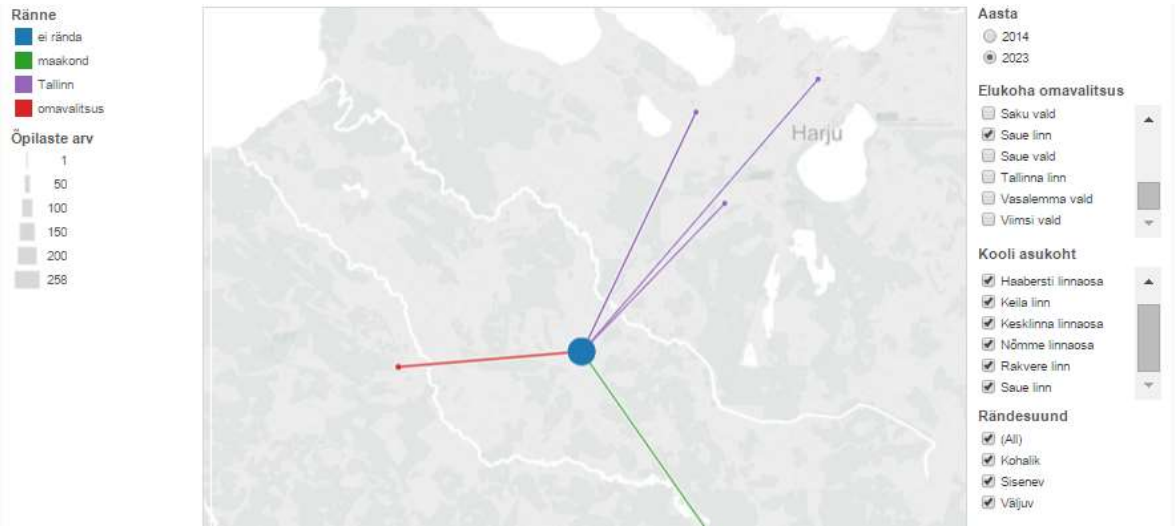
Gümnaasiumiastme sissetuleva (62) ja väljuva õpirände (38) saldo on Saue linna jaoks positiivne (+24), sisse-välja õpirände suhe on proprotsioonis 5 : 3.

Valdav osa sisenevast õpirändest gümnaasiumiastmesse tuleb Saue vallast, 2014. aastal 37 õpilast so 60%, Keila linnast 12 so 19%, Tallinnast 7 so 11%, teistest Lääne-Harju omavalitsustest üksikud (kokku 5) ja väljaspoolt maakonda 1.

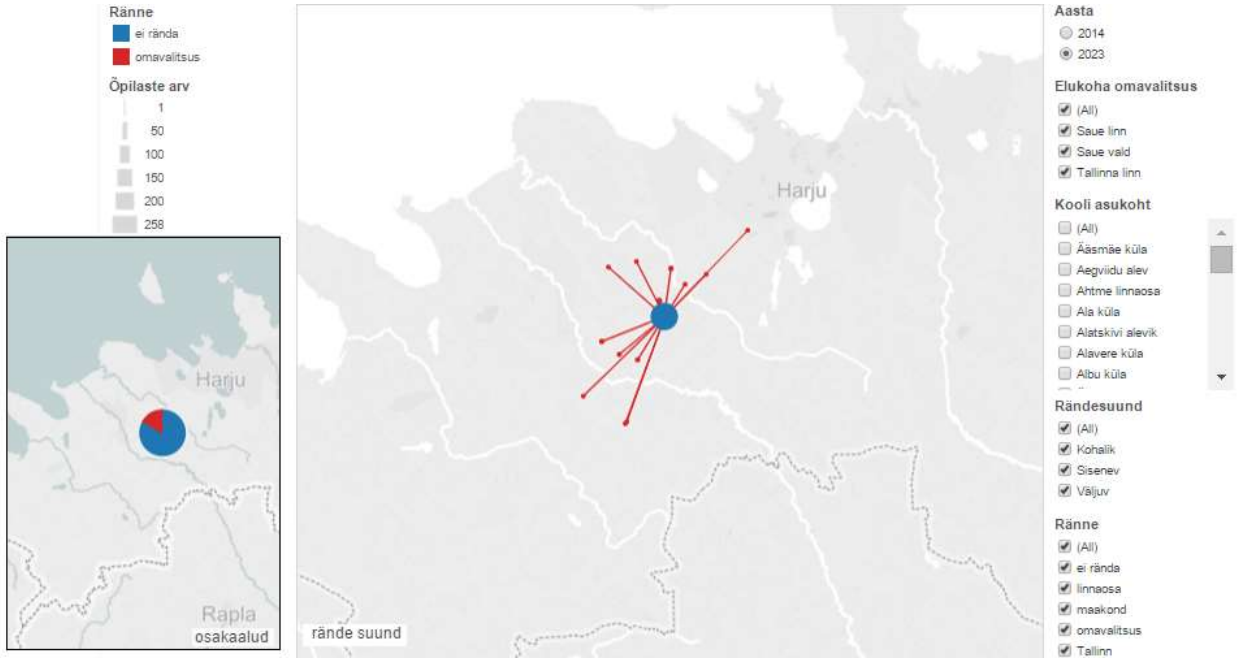
Joonis 45. Saue Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014

Saue linnas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 275. Valdavalt käiakse koolis kodulinnas – 258 õpilast so 94 %. Mujal koolis käijaid põhikooli I astmes on kokku 17 so 6% ja õpitakse Keila linnas (8), Tallinnas (7) Rakveres (2).

Joonis 46. Saue linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

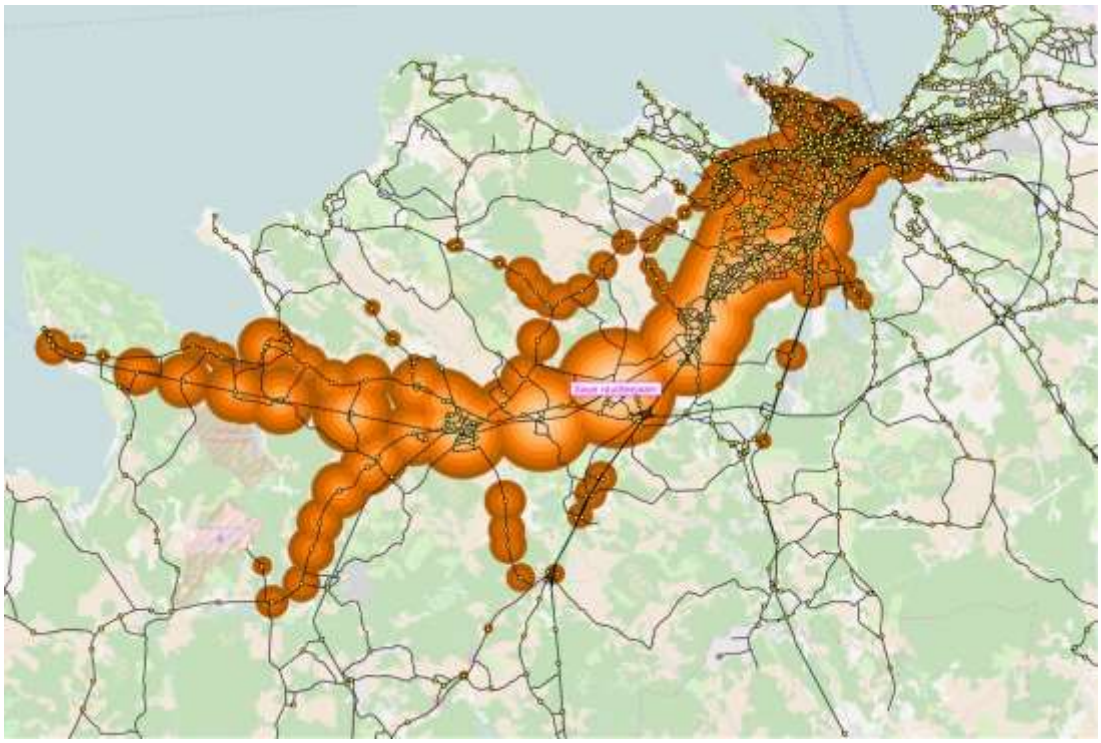
Sisseränne põhikooli I astmesse Saue Gümnaasiumis on 2014.aasta andmetel märkimisväärsed 17% so 51 õpilast, sellest valdav osa (49 õpilast) tuleb Saue vallast ja üksikud Tallinnast (2 õpilast).

Joonis 47. Saue linnas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.4.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Saue Gümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordi põhiliinidega hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil. Saue Gümnaasiumi hea kättesaadavus on tagatud trajektooril Paldiski-Keila linn-Saue linn-Laagri-Tallinn, teatud asumitest ka Vasalemma, Keila, Saue ja Harku valdadest.

Joonis 48. Saue Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.4.4 Gümnaasiumiõpilaste prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad õpinguid gümnaasiumiastmes Saue linna vastavast elanike eagrupist 79%.

Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest tasemele 66% (suureneb kutseõppesse minek, Laagris riigigümnaasiumi avamine hoiab mujale minejate osakaalu endisel tasemel), mis jaguneb kodulinna koolis õppijaid 45% ning mujal 21%. Sissetulev õpiränne väheneb minimaalseks – 5% õpilaskonnast. (Teiste koolide suhteline eelistamine tõuseb, uued riigigümnaasiumid piirkonnas.)

Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud tänane tase e 79%. See jaguneb kodulinna koolis õppijaid 60% (tänasega võrreldes eelistatakse mõnevõrra enam kooli kohapeal)

ning mujal 19% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal on kogu õpilaskonnast tasemel 40%. (Saue Gümnaasiumi suhteline konkurentsivõime suureneb, uusi gümnaasiume lähipiirkonda ei teki).

Tabel 9. Saue linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Saue linn	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	57% eagrupist		22% eagrupist		39% õpilaskonnast			
2014	96		38		62		158	
	45%	60%	21%	19%	5%	40%		
2017	87	116	41	37	5	77	91	193
2020	94	125	44	40	5	84	99	209
2023	124	165	58	52	7	110	130	275
2026	134	178	62	56	7	119	141	297
2029	99	133	46	42	5	88	105	221

Lühidalt

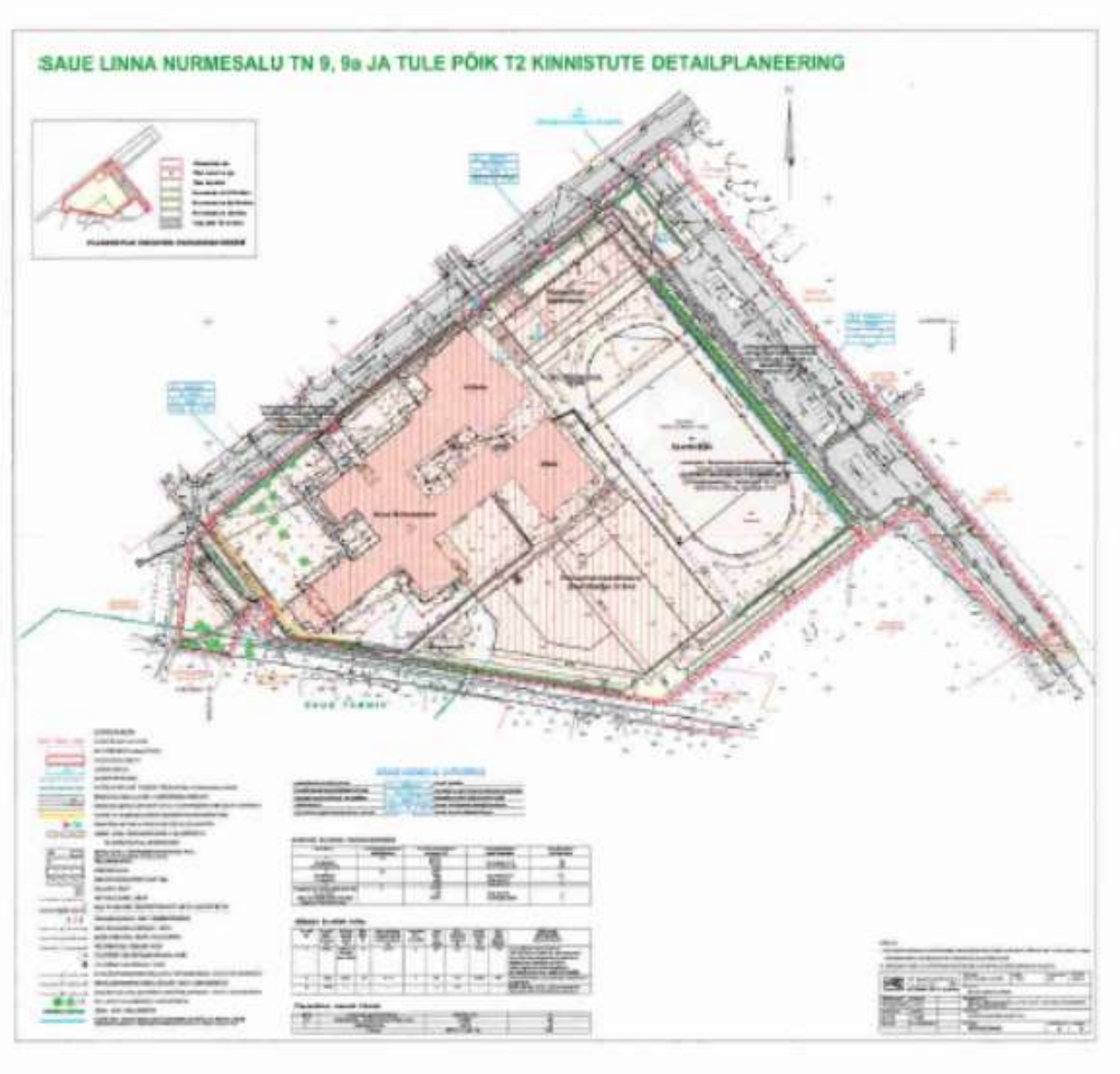
- Saue Gümnaasium on täistsüklikool, seda eelistab kohalikest gümnaasiumihariduse saamiseks peaaegu ¾ ning ¼ jätkab õpinguid Tallinnas asuvas gümnaasiumis.
- Sisenev õpiränne gümnaasiumiastmesse on märkimisväärne 40% vastava astme õpilaskonnast (62 õpilast 158 õpilasest) ja valdavalt tuleb see Saue vallast (37 õpilast). Gümnaasiumiastmes on sisse-välja õpirände suhe proprotsioonis 5 : 3. Kui õpiränne Saue linna ja Saue valla vahel kõrvale jätta on sisse-välja õpirände suhe proprotsioonis 2 : 3.
- Põhikooli I astmes on väljuv õpiränne mõõdukas - 17 õpilast so 6% Saue linnas registreeritud elukohaga põhikooli I astme õpilastest. Seega sisenev õpiränne (51 last) ületab väljarännet (17) kolm korda. Samas tuleb sisenev õpiränne valdavalt Saue vallast kui väljuv õpirände põhisihtkohad on lähedal asuvad linnad (Keila ja Tallinna) ehk need on erisuunalised. Kui õpilaste ränne Saue linna ja Saue valla vahel kõrvale jätta (nt nende KOVide ühinemisel), siis sisseränne põhikooli I astmesse Saue Gümnaasiumis on praktiliselt olematu.
- Saue linn on teinud HTM-ile (vastavalt K. Küttis'ele kirjas 27.03 2014 nr 8.2-2.3/632) ettepaneku rajada riigigümnaasium Saue linna Saue Gümnaasiumi jagunemise teel põhikooliks (tegevuse jätkamine Saue Gümnaasiumi praeguses õppekompleksis) ja riigigümnaasiumiks (uue õppehoone rajamine praeguse Saue Gümnaasiumi naabrusse). Saue Linnavolikogu on andnud mandaadi Saue Linnavalitsusele pidada läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumiga ja Lääne-Harjumaa omavalitsustega riigigümnaasiumi asutamiseks Saue linna (Saue Linnavolikogu 04.02.2014 otsus nr 32).

- Riigigümnaasiumi rajamine Saue linna võimaldab kujundada praeguse Saue Gümnaasiumi veelgi tugevamaks põhikooliks, mis teenindaks eelkõige Saue linna, vähemal määral ka naaberomavalitsusi.

- Saue linn on Lääne-Harjumaa piirkonna üheks tõmbekeskuseks ja asub transpordiühenduste seiskohalt olulisel sõlmkohal: Pärnu maantee, Tallinna ringtee ja raudteede (Riisipere – Keila – Saue – Tallinna, Paldiski – Keila – Saue – Tallinn) vahelisel alal. See tagab hea ligipääsetavuse erinevate transpordiliikidega Lääne-Harjumaalt (eelkõige Saue vald, Saku vald, Keila linn ja Keila vald) ja ka kaugematest piirkondadest. Hea riigimaanteede võrk seob Saue linna kõigi Lääne-Harju suuremate asulatega. Saue Linnavalitsus on valmis pidama läbirääkimisi koolibussiliinide integreerimiseks naabervaldade vastavate liinidega Kernust, Ääsmäelt, Ruilast ja Sakust ning eesmärgiks on Harjumaa Ühistranspordikeskusega peetavate läbirääkimistel panna mööda Pärnu maanteed liikuvad maakondlikud bussid läbima Saue linna. See lihtsustaks oluliselt nimetatud piirkondade õpilaste õpirännet Saue linnas asuvatesse koolidesse.

- Potentsiaalselt Laagrisse riigigümnaasiumi rajamine vähendab oluliselt õpirännet Saue vallast Saue Gümnaasiumi (eelkõige gümnaasiumiastmesse) ja võib mõnevõrra muuta nö kohalike eelistusi ja suurendada väljuvat õpirännet gümnaasiumiastmes. Saue linnas on potentsiaali 250 õppekohaga riigigümnaasiumi jaoks kui Saue valda gümnaasiumiastmega kooli ei tule. Samas käimasolevate kohalike omavalitsuste ühinemisläbirääkimiste käigus Saue linna, Saue, Nissi ja Kernu valdade vahel on Saue linn ühinemiskõneluste käigus kinnitanud toetust riigigümnaasiumi loomisele Laagrisse (Lääne-Harju valla ühinemisläbirääkimiste juhtivkomisjoni otsus nr 3).

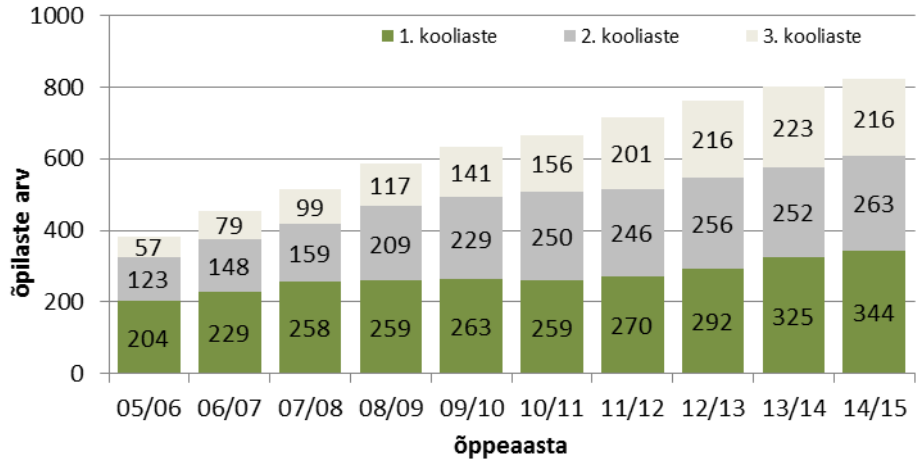
- Saue linna omandis on riigigümnaasiumi rajamiseks piisava suurusega hoonestamata maa-ala, mis asub praegu tegutseva ja kõrgel tasemel haridusteenust osutava täistsüklikooli kõrval. Tegemist on uue loodava kinnistuga endiste Nurmesalu tn 9, 9a ja Tule põik T2 asemel. Nimetatud kinnistul on olemas vajalik detailplaneering ning liitumisühendused kõigi vajalike kommunikatsioonidega. Uue hoone rajamine võimaldab projekteerida hoone, mille ruumiprogramm vastab parimal moel gümnaasiumi vajadustele. Rajataval riigigümnaasiumil on võimalus kasutada juba olemasolevaid rajatisi nagu staadion, ujula, raamatukogu, muusikakool, Sarapiku terviserada jne. Läheduses asub Saue Noortekeskus.

Joonis 49. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Saue linnas

2.2.2.5 Saue vald

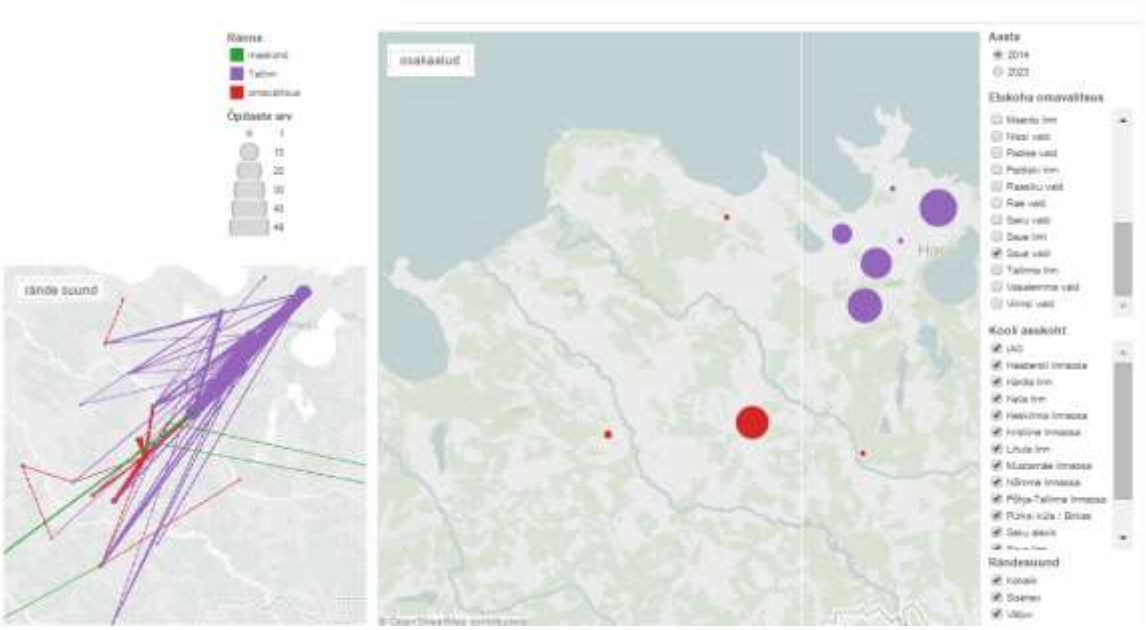
2.2.2.5.1 Õpilaste arv

Joonis 50. Õpilaste arv Saue valla koolides

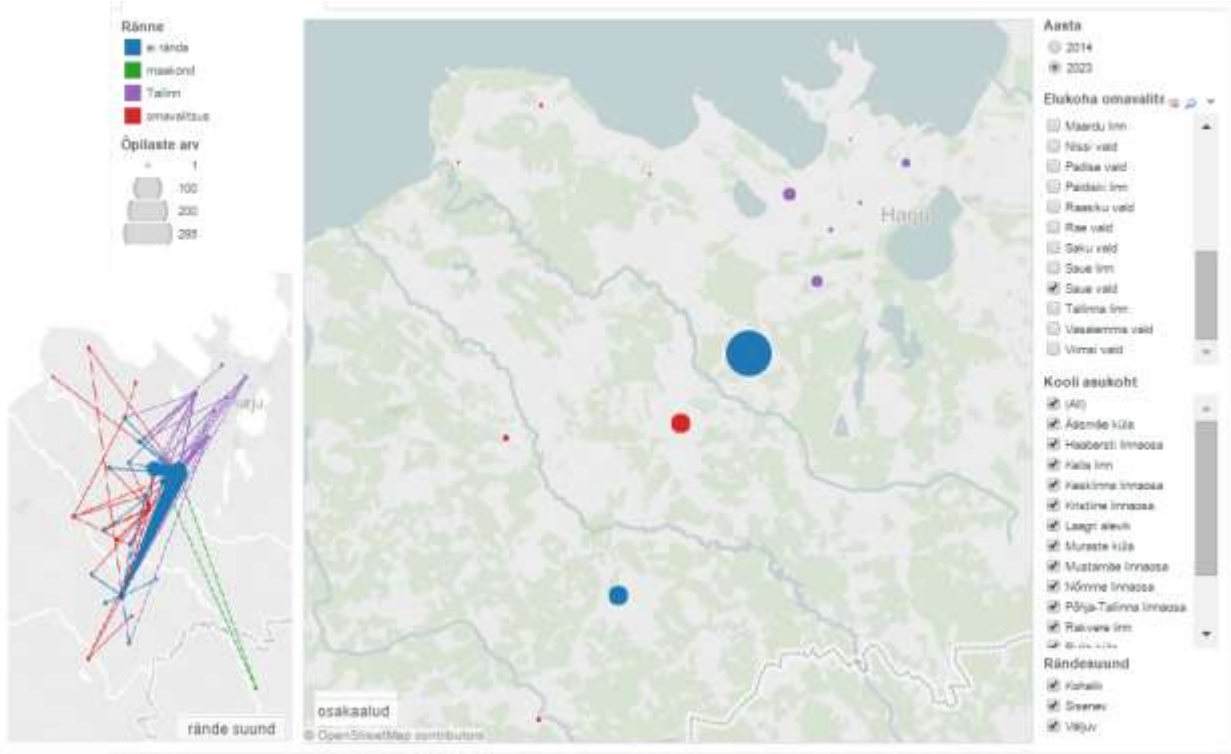
2.2.2.5.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Saue vallas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 185 gümnaasiumiastme õpilast. Neist vaid iga viies õpib lähedal Saue linnas asuvas Saue Gümnaasiumis, peamiselt käiakse Tallinna. Tallinnas õpib 138 noort so 75% (neist Kesklinnas 48, Nõmmel 41, Mustamäel 33) ja teistes naaberomavalitsustes ning väljaspool maakonda üksikud gümnasistid.

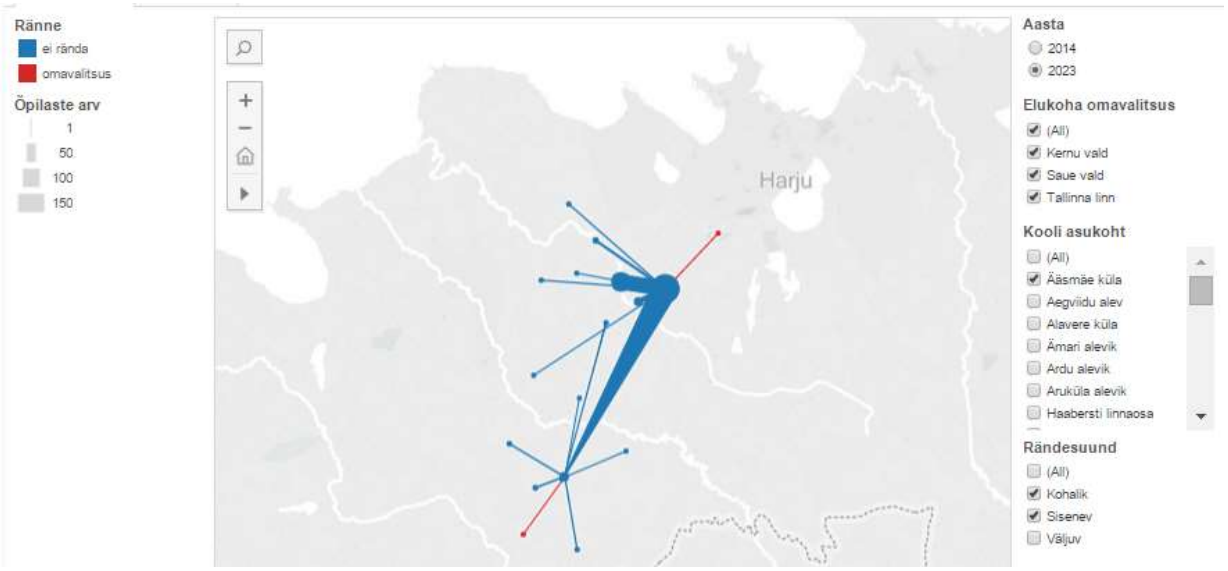
Joonis 51. Saue vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Saue vallas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 450, neist kohalikes koolides õpib (ei rända) 335 so 74%. 26% väljaränne põhikooli I astmes on suhteliselt suur. Väljaränne toimub põhikooli I astmes eelkõige lähedal asuvate linnade koolidesse: Tallinnas õpib 56 last so 12%, Saue linnas 49 so 11% ja Keila linnas 5 last so 1%. Harku vallas ja Kernu vallas õpib vastavalt 4 last ja 1 laps.

Joonis 52. Saue vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

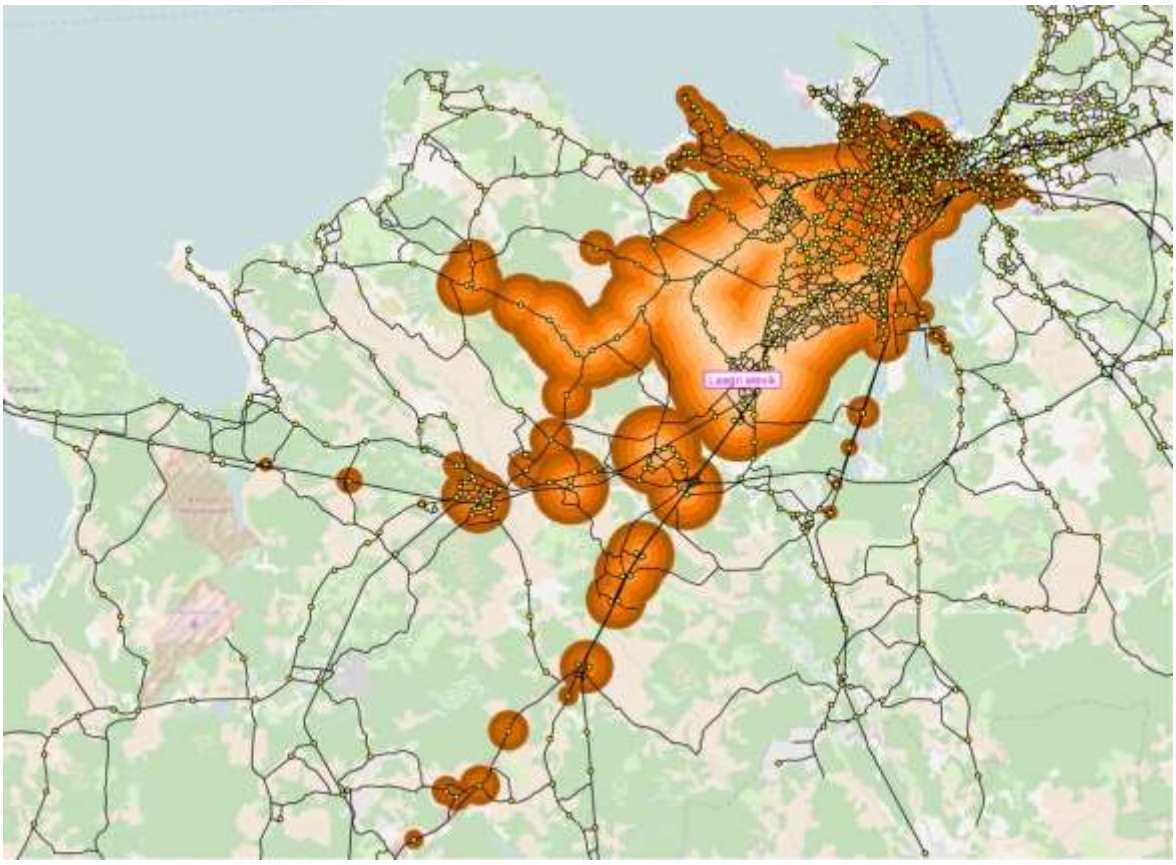
Sisseränne põhikooli I astmesse Saue valla koolidesse piirdub üksikute õpilastega – 2014. aastal 3 last (Nõmmelt 2, Kernu vallast 1) so alla 1% õpilaskonnast.

Joonis 53. Saue vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.5.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Potentsiaalse Saue vallas Laagris asuva riigigümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordi põhiliinidega hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil.

Joonis 54. Potentsiaalse riigigümnaasiumi Laagris kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.5.4 Gümnaasiumiõpilaste prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad õpinguid gümnaasiumiastmes Saue valla vastavast elanike eagrupist 62%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu mõningasest alanemisest tasemele 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 45% ning mujal 15% (suhteliselt tugev Tallinna koolide eelistamine, vt ka põhikooli I astme ränne).

Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 66% (Statistikaameti prognoosi keskmine), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 56% (eelistatakse riigigümnaasiumi kohapeal) ning mujal 10% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal kogu gümnaasiumiastme õpilaskonnast on teoreetiliselt tasemel 50% (annab piisava õpilaste arvu rajamaks täismahus 5 paralleeliga riigigümnaasiumi).

Tabel 10. Saue valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Saue vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
			62% eagrupist					
2014	0		185		0		0	
	45%	56%	15%	10%	10%	50%		
2017	161	200	54	36	18	200	179	401
2020	181	225	60	40	20	225	201	450
2023	222	277	74	49	25	277	247	553
2026	278	346	93	62	31	346	309	692
2029	216	269	72	48	24	269	240	538

Lühidalt:

- Saue valla koolid annavad põhiharidust, gümnaasiumiaste kohapeal puudub. Saue valla gümnasistidest eelistab enamik (3/4) Tallinna koole, vaid iga 5 jätkab õpinguid Saue linnas.
- Väljaränne põhikooli I astmes on märkimisväärne. 26% põhikooli I astmes õppijatest, kelle registreeritud elukoht on Saue vald, õpib väljaspool Saue valda ja teeb seda eelkõige Tallinnas ja Saue linnas. Sisseränne Saue valla koolide põhikooli I astmesse naaberomavalitsustest on seevastu üksikud lapsed.
- Saue vald on teinud HTM-ile (vastavalt haridusministritele A. Aaviksoo'le kirjas 10.03.2014 nr 14-2/6152-7, J.Ligi'le kirjas 14.04.2015 nr 14-2/6152-14 ja J.Ossinovski'le kirjas 11.08.2014 nr 14-2/6152-12) ettepaneku luua Laagri alevikku riigigümnaasium. Ettepanekut toetavad Kernu, Keila, Nissi, Padise ja Vasalemma valdade (need Lääne-Harju kohaliku omavalitsuse üksused, kus tänase seisuga gümnaasiumi kohapeal pole) volikogud. Lisaks on

Saue, Nissi, Kernu valdadega kohalike omavalitsuste üksuste ühinemisläbirääkimisi pidav Saue linn ühinemiskõneluste käigus kinnitanud toetust riigigümnaasiumi loomisele Laagrisse (Lääne-Harju valla ühinemisläbirääkimiste juhtivkomisjoni otsus nr 3). Riigigümnaasiumi teeninduspiirkonnana nähakse kogu Lääne-Harjumaad, samuti Saue vallaga piirnevaid Tallinna linnaosasid (eelkõige Nõmme, aga ka Mustamäe ja Õismäe).

- Haridusvõrgu optimeerimine ja täiendav avalik teenus piirkonnas. Gümnaasiumi Saue vallas pole. Laagrisse riigigümnaasiumi rajamisega luuakse kodulähedane võimaluse eelkõige Saue valla noortele ja alternatiivne Lääne-Harju noortele oma haridustee jätkamiseks gümnaasiumis. Rajatav riigigümnaasium võimaldab mitmel Lääne-Harjumaa omavalitsusel soovi korral kujundada oma praegu kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest doteeritav munitsipaalgümnaasium ümber tugevaks põhikooliks ja keskenduda kohalikule omavalitsusele pandud kohustusele tagada eelkõige kvaliteetne põhiharidus kõigile koolikohustuslikus eas olevatele lastele.

- Valla poolt riigigümnaasiumi rajamiseks pakutav kinnistu on piisava suurusega, asukoht olemasoleva põhikoolikompleksi kõrval, võimalus olemasoleva ja loodava taristu integreeritud kasutamiseks. Saue Vallavalitsus on algatanud Laagri keskasulas riigigümnaasiumi (mõeldud 540 õpilasele) maa-ala detailplaneeringu koostamise. Kõnealune hoonestamata maa-ala on gümnaasiumi rajamiseks piisava suurusega, asub Laagri keskuses tegutseva 4 paralleeliga põhikooli kõrval, olemas on liitumisvõimalused kõigi vajalike kommunikatsioonidega ning kuulub Saue valla omandisse. Vald pakub seda riigigümnaasiumi rajamiseks tasuta. Samale planeeringualale on kavandatud suur spordikompleks, mis võimaldab tulevikus mitmekülgset koostööd riigigümnaasiumi õpilaste teenindamisel. Samuti võimaldab välja pakutud asukoht teha gümnaasiumil tihedat koostööd Laagri kooliga, kasutada ka juba olemasolevaid rajatisi (näiteks täismõõtmetega ja valgustatud staadion). Uue hoone rajamine võimaldab projekteerida hoone, mille ruumiprogramm vastaks parimal moel gümnaasiumi vajadustele ning oleks samal ajal ka energiatõhus vastavuses riigisektorile 2019. aastast jõustuvate liginullenergiahoone energiatõhususnõuetega. Saue Vallavalitsus on lisaks vallale kuuluvale maale valmis riigigümnaasiumi rajamiseks panustama ka vallapoolse asjaajamistoe ja oskusteabega, sh abistama riiki liginullenergiahoone nõuetele vastava hoone projekteerimisel ja ehitamisel, võttes arvesse, et Eesti esimese sellise hoone – Nõlvaku lasteaia ehitas just Saue vald Laagri alevikku. Valla eelarvestrateegiasse on aastaks 2017 kavandatud 1 000 000 EUR gümnaasiumile võimalike vajalike tugiehitiste (näiteks spordisaal) välja ehitamiseks valla poolt.

Joonis 55. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Saue vallas

- Väga hea ligipääsetavus erinevate transpordiliikidega. Võimaliku teeninduspiirkonna asulatest Lääne-Harjumaal ja Tallinna läänepoolsetest linnaosadest jääb koolitee pikkus ühistransporti kasutades läbivalt 45 min piiresse. Lähedalt kulgevad mööda Tallinn-Pärnu-Ikla maantee, Tallinn-Keila-Paldiski raudtee (Laagri peatus kinnistu vahetus läheduses). Laagri alevikku läbivad Tallinna linnaliinibusside nr 20a, 25, 18 ja 27 (ühendus Tallinna kesklinna, Nõmme, Mustamäe ja Õismäe suundadeg). Maakonna bussiliinide ning Elroni rongide sõidugraafikud on tihedad. Kvaliteetne riigimaanteede võrgustik seob Laagrit Saku, Keila, Tabasalu, Paldiski jt Lääne-Harju suuremate asulatega.

- Piisavalt suur teeninduspiirkond. Vajaliku gümnaasiumiõpilaste arvu tagamiseks Laagri alevikus on olemas Lääne–Harjumaa omavalitsuste tõsine koostöötahe. Arvestades käimasolevaid kohalike omavalitsuse üksuste ühinemisläbirääkimisi asuks gümnaasium potentsiaalselt kuni 21 000 elanikuga valla territooriumil ja kogu planeeritav teeninduspiirkond hõlmaks ca 25 000 elanikku. Piirkonna rahvaarv on jätkuvalt kasvav. Alustatud on uuselamuarendusi kokku ca 2000 uuele elanikule Saue vallas.

2.2.2.5.5 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos, Saue linna ja Saue vald ühtne piirkond

Saue linn toimib teise piirkonnakeskusena osale Saue valla elanikest ning muu hulgas osutab Saue linn märkmisväärses mahus haridusteenuseid Saue vallale, vastupidi mitte. Kaalumisel on ka nimetatud kohalike omavalitsuste üksuste ühinemine. On tehtud ühinemisettepanekud ja käivad läbirääkimised Saue linna, Saue, Nissi ja Kernu valdade vahel. Seega Saue linna ja Saue valla käsitlemisel ühtse piirkonnana gümnaasiumihariduse pakkumisel ja võimaliku riigigümnaasiumi rajamise kaalumisel Laagrisse on antud kontekstis igati asjakohane.

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad õpinguid gümnaasiumiastmes Saue linna ja Saue valla vastavast elanike eagrupist 68%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu mõningasest alanemisest tasemele 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 45% ning mujal 15% (suhteliselt tugev Tallinna koolide eelistamine).

Maksimum variandis on gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 68%, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 58% (eelistatakse riigigümnaasiumi kohapeal) ning mujal 10% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt so väljast poolt Saue linna ja Saue valda gümnaasiumisse tulevate õppurite osakaal kogu õpilaskonnast on tasemel 16% (eeldatavalt annab kohalike omavalitsusüksuste ühinemine ja piirkonda riigigümnaasiumi loomine tugeva positiivse tõuke tagamaa elanike – gümnasistide seas senisest enam eelistada edasiõppimiseks ühenenud omavalitsuses asuvat riigigümnaasiumi).

Tabel 11. Saue linna ja Saue valla ühine gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Saue L+V	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	28% eagrupist		40% eagrupist		16% õpilaskonnast			
2014	133		186		25		158	
	45%	58%	15%	10%	10%	16%		
2017	248	320	83	55	28	61	276	380
2020	275	354	92	61	31	68	306	422
2023	346	446	115	77	38	85	385	531
2026	412	531	137	92	46	101	458	632
2029	315	407	105	70	35	77	351	484

<u>On potentsiaali 400-540 õppekohaga riigigümnaasiumi rajamiseks kandmiseks Saue linna ja Saue valla ühises piirkonnas</u>.

Esimese stsenaarium järgi 540 õpilasega (kuni 5 paralleeli, igas klassis 36 õpilast) riigigümnaasiumi välja kandmiseks Saue linna ja Saue valla ühises piirkonnas on mitmed olulised eeltingimused.

- Saue linnas ja Saue vallas pakub gümnaasiumiharidust 1 kool ehk riigigümnaasium (Saue Gümnaasium muutub põhikooliks). Gümnaasiume ei teki juurde Tallinna linnapiirile Nõmme linnaossa.

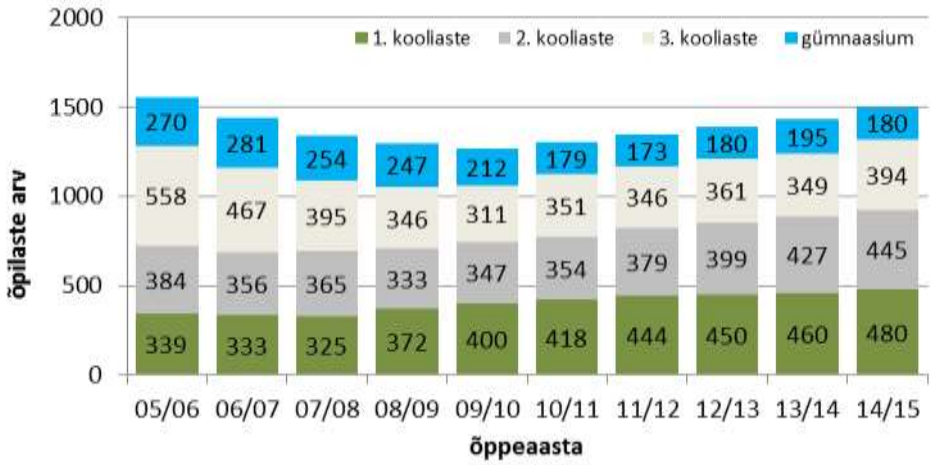
- Väga atraktiivne, eristuv ja mitmekesine õppekava, et suudaks hõlmata valdava osa Saue linna ja Saue valla gümnasistidest ning tagada märkimisväärse sisserände väljaspoolt Saue linna ja Saue valda. Eeldusel, et piirkonna gümnaasiumiealistest jätkavad õpinguid riigigümnaasiumis praeguse keskmise 68% tasemel, sellest kohapealses riigigümnaasiumis 58% ja mujale siirdub gümnaasiumi 10%, on 540 õpilase saavutamiseks vaja tagada õpilaste sisseränne väljaspoolt Saue linna ja Saue valda (Tallinnast ja Nissi, Kernu, Keila jt lähivaldadest) hinnanguliselt suurusjärgus 2017 - 220, 2020 –185, 2023 – 95, 2026 – 10 ja 2029 – 135 gümnasisti.

Tabel 12. Saue linna ja Saue valla ühise piirkonna esimesele stsenaariumile vastava riigigümnaasiumi õpilaskond

Saue L+V	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	**Max**	Min	**Max**	Min	**Max**	Min	Max
	45%	**58%**	15%	**10%**				
2017	248	**320**	83	**55**	292	220	540	540
2020	275	**354**	92	**61**	265	186	540	540
2023	346	**446**	115	**77**	194	94	540	540
2026	412	**531**	137	**92**	128	9	540	540
2029	315	**407**	105	**70**	225	133	540	540

2.2.2.6 Keila linn

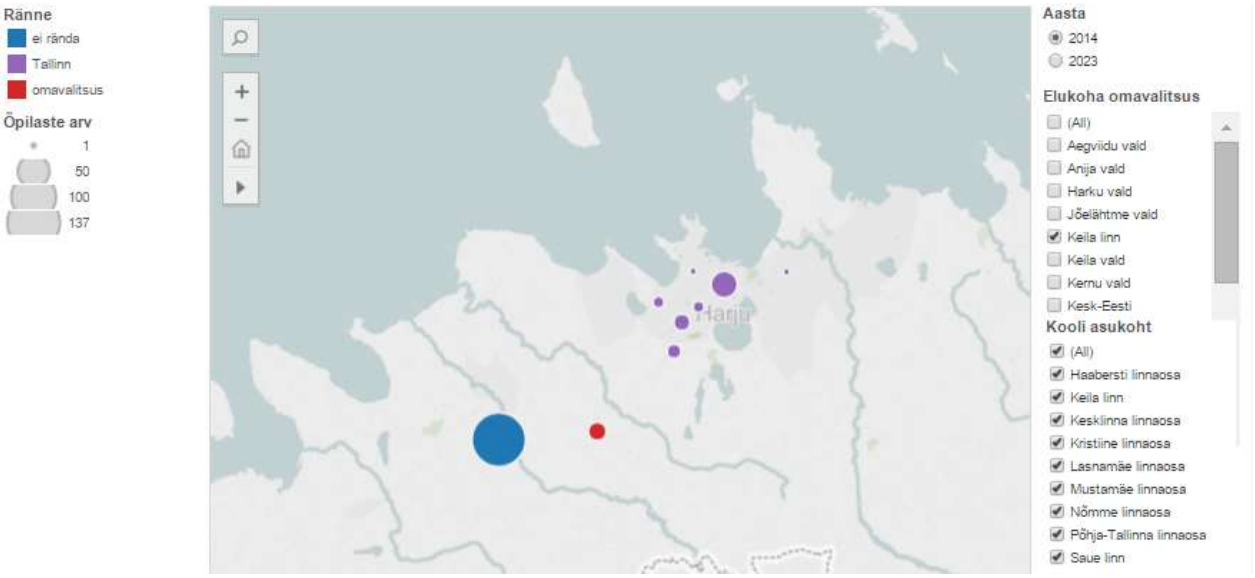
2.2.2.6.1 Õpilaste arv

Joonis 56. Õpilate arv Keila linna koolides statsionaarses õppes

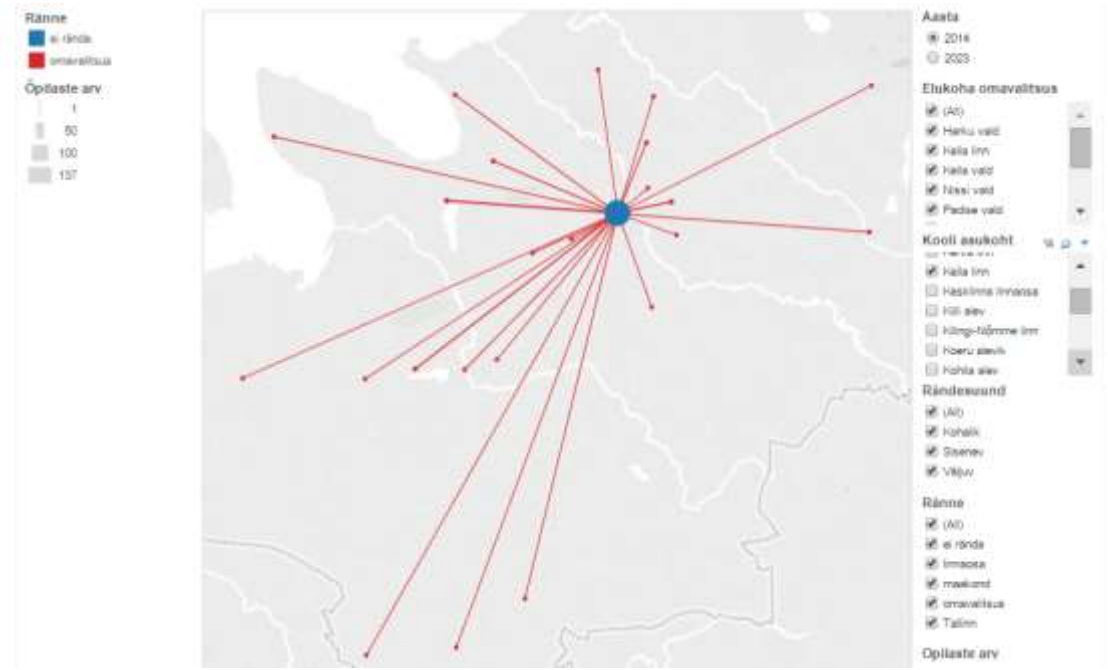
2.2.2.6.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Keila linnas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 206 gümnaasiumiastme õpilast, neist kodulinnas õpib vaid 137 so 67%. Mujal õppijatest valdav osa teeb seda Tallinnas asuvates gümnaasiumites – kokku 57 noort so 28% (neist Kesklinnas 30, Mustamäel 10, Nõmmel 7, Haaberstis 4, Kristiines 4, Põhja-Tallinnas 1 ja Lasnamäel 1). Saue linnas õpib 12 noort so 6%.

Joonis 57. Keila linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Keila linna koolides on gümnasiste statsionaarses õppes 180, neist kohalikud on 137 so 76%. Mujalt tulnud gümnasiste (kokku 42 so 24%) on enamustest Lääne-Harju omavalitsustest. Suure osa sisserändest moodustavad kolme omavalitsuse Keila vallast (14), Harku vallast (10) ja Vasalemma vallast (7) õpilased (kokku 31 so ¾ sisserändest). Mujalt on tulnud üksikud (Nissi vald 3, Padise vald 2, Paldiski 2, Saku vald 2, Saue vald 2 ja Tallinn 1).

Joonis 58. Keila linna koolide gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014

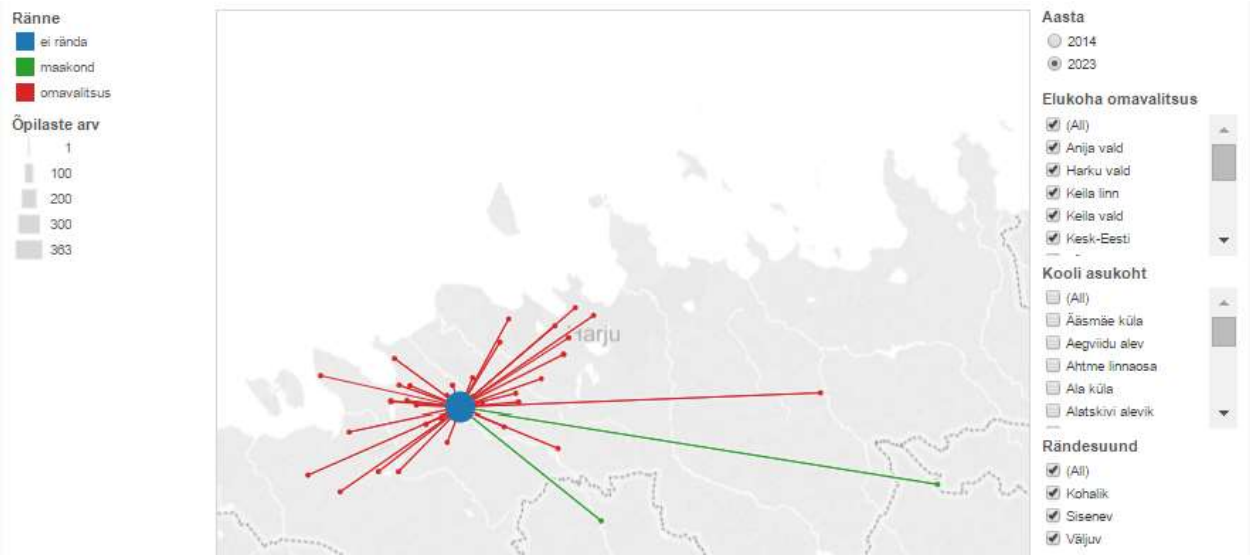
Keila linnas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 374. Neist kohalikes koolides õpib (ei rända) valdav enamus – 363 so 97%. Tallinnas õpib kokku 7 last, Keila vallas 3 ja väljaspool maakonda (Puurmanis) 1.

Joonis 59. Keila linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

Sisserändavad lapsed moodustavad Keila linna koolide põhikooli I astme õpilaskonnast 21% so 96 last. Mujalt tulnud lapsed põhikooli I astmes on enamuses pärit Keila vallast (46 so 48% sisserändest) ja Tallinnast (19 so 20%), üksikud sarnaselt gümnaasiumiastmega peaaegu kõigist Lääne-Harju omavalitsustest (Saue linn 8, Saue vald 5, Harku vald 5, Padise vald 3, Paldiski 3, Vasalemma vald 2, Saku vald 1), ka Ida-Harjust (Anijast 1) ja väljaspoolt maakonda (3).

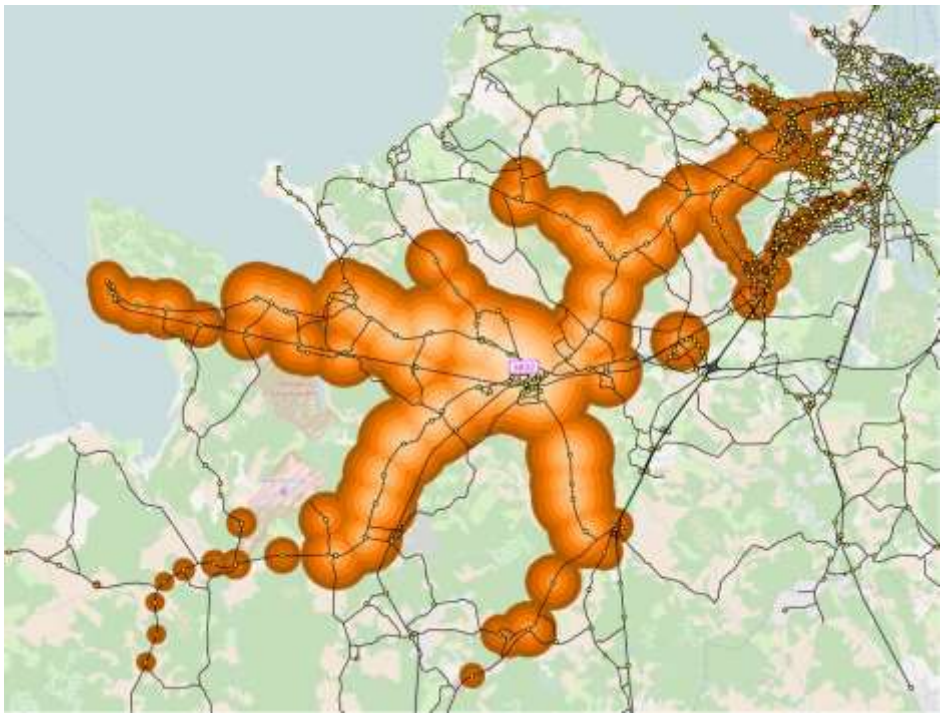
Seega Keila linna sisenev õpiränne põhikooli I astmes on 9 korda suurem kui väljuv õpiränne.

Joonis 60. Keila linnas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.6.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Keila koolide kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil.

Joonis 61. Keila koolide kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.6.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodulinna kooli(de)s gümnaasiumiastmes õpinguid 47% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 71%. Prognoosis on miinimumvariandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb kohapeal õppijaid 40% ning mujal 20%. Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 15%. Maksimumvariandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks 70%, mis jaguneb kodulinna koolis õppijaid 50% (võrreldes praegusega eelistatakse gümnaasiumi kohapeal enam) ning mujal 20% (riigigümnaasiumid, Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 25%.

Tabel 13. Keila linna gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Keila linn	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	47% eagrupist		24% eagrupist		24% õpilaskonnast			
2014	137		69		43		180	
	40%	50%	20%	20%	15%	25%		
2017	124	156	62	62	22	52	146	207
2020	145	181	72	72	26	60	170	241
2023	164	205	82	82	29	68	193	273
2026	175	219	87	87	31	73	206	291
2029	172	215	86	86	30	72	202	287

Lühidalt:

- Keila linnas elavatest gümnasistidest eelistab 2/3 kohalikku kooli, iga kolmas läheb mujale. Mujale õppima minejad jagunevad Tallinna ja Saue linna vahel proportsioonis 5 : 1.

- Keila linn pakub regionaalse tõmbekeskusena haridusteenust nii lähivaldade kui ka kaugemate kohalike omavalitsuste õpilastele, koos mittestatsionaarse[8] õppega on õpilasi enamast kui 40st kohaliku omavalitsuse üksusest üle Eesti. Gümnaasiumiastmes on statsionaarses õppevormis sisse- ja väljarände proportsionaalne suhe 4 : 5. Õpilasi tuleb Keila gümnaasiumiastmesse statsionaarses õppes üle terve Lääne-Harju, eelkõige Keila vallast, Harku vallast ja Vasalemma vallast. Samas valdav osa nö Keila linna tagamaa ehk Keila, Nissi, Kernu, Padise, Vasalemma valdadest pärit gümnasistidest suundub õppima Tallinna ja Keila linna tuleb vähemus. Siinkohal on potentsiaali gümnaasiumisse siseneva õpirände suurendamiseks tõhusa teavitustöö ja õppesuundade arendamisega. Olemasolevad ühistranspordi põhiliinid toetavad õpirännet Keila linna.

- Põhikooli I astmes on väljaränne minimaalne – 11 õpilast (so 3% eagrupist) – ja sisseränne märkimisväärne 96 last (so 21% õpilaskonnast). Väljarände sihtkohad on Tallinn ja Keila vald. Sisseränne tuleb üle terve Lääne-Harju (ca 1/2 sisserändest Keila vallast) ja Tallinnast (ca 1/5). Seega Keila koolid teenindavad kogu Lääne-Harjumaad, eelkõige Keila valda, nii põhikooli- ja gümnaasiumiastmes. Samas on gümnaasiumiastmes Keila linnas elavatele gümnasistidele oluliseks tõmbekeskuseks Tallinn.

- Gümnaasiumiealiste vanusgrupi arvukus Keila linnas suureneb mõõdukalt perioodil 2015-2030, enamustes Lääne-Harju kohalikes omavalitsustes samuti. Tänase hea ühistranspordiühenduse juures on potentsiaali 250 õpilasega riigigümnaasiumi jaoks.

- Riigigümnaasiumni loomine Keila linna toetab tugeva ja hästi toimiva piirkonnakeskuse jätkusuutlikku arengut, regiooni noored saavad konkurentsivõimelist gümnaasiumiharidust omandada oma kodukohale lähedal.

- Keila Linnavalitsus on teinud HTM-ile (vastavalt haridusministritele J.Ossinovski'le kirjas 31.03.2014 nr 3.1-1/634) ettepaneku luua Keilasse riigigümnaasium olemasolevate täistsüklikoolide ümberorganiseerimisega põhikooli(de)ks ja riigigümnaasiumiks. Keila Linnavolikogu on andnud 25.03.2014 otsusega nr 7 Keila Linnavalitsusele mandaadi teha ettepanek ja pidada läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja teiste Lääne-Harjumaa kohalike omavalitsustega Lääne-Harjumaad teenindava riigigümnaasiumi asutamiseks Keila linnas.

[8] Mõlema Keila linnas asuva kooli - Keila Kooli ja Keila Ühisgümnaasiumi – juures on võimalik õppida ka mittestatsionaarses vormis, see alternatiiv on väga populaarne.

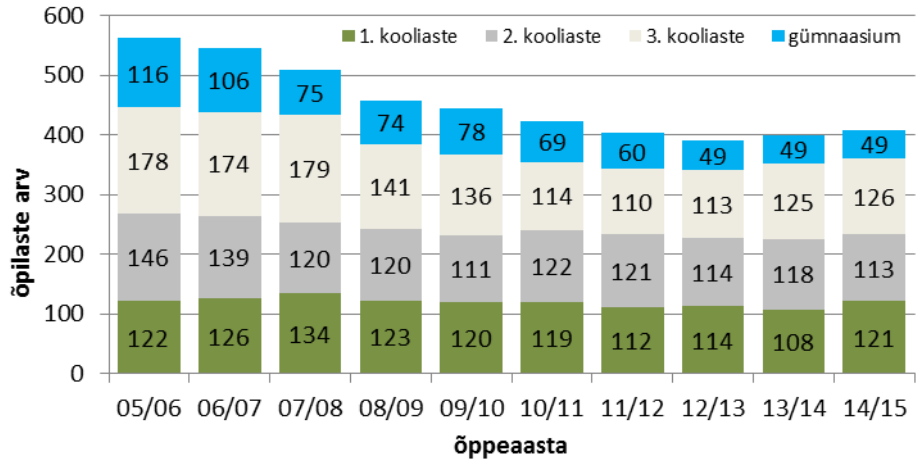
- Kohalik võim pakub riigigümnaasiumi asukohaks kinnistut aadressiga Pargi 2, Keila linn. Tänasel päeval on kinnistu hoonestatud ja nimetud asukohas tegutsevad kaks õppeasutust: Keila Ühisgümnaasium (pidajaks Keila linn, õppetöö ka vene keeles) ja Keila Kool (pidajaks Keila linna poolt asutatud Keila Hariduse Sihtasutus). Keila Kooli I kooliaste tegutseb Pargi 2 asuvas ajaloolise väärtusega Vabadussõja mälestusmärgina püstitatud hoones ja teised kooliastmed (II-III PK ja G) kaasaegse õpikeskkonnaga koolihoones asukohaga Ehitajate tee 1, Keila linn. Keila Ühisgümnaasium tegutseb ajaloolise hoone juurde rajatud hoones. Linna koolivõrgu ümberkorraldamisega on õppetegevus võimalik ümber korraldada selliselt, et mõlema kooli kõik põhikooli õpilased saavad asuda õppima õppehoonesse Ehitajate tee 1, Keila linn, ning riigigümnaasiumi kasutusse saaks anda õppehoone(d) aardessil Pargi 2, Keila linn. Pargi 2, Keila linn, kinnistu omanik on Keila Hariduse Sihtasutus (registrikood 90009370), selle katastritunnus 29601:003:0035, kasutusotstarve on ühiskondlike ehitiste maa 100% ja pindala 11297 m2. Muinsuskaitseseaduse §27 lg 2 alusel on ostueesõigus Eesti Vabariigil. Kui rii ostueesõigust ei teosta, on ostueesõiguse õigustatud isikuks Keila linn. Kultuurimälestiseks tunnistamise õiguslik alus on kultuuriministri käskkiri 26.06.2003 käskkiri nr 116. Kinnistul on kaks kehtivat hüpoteeki Swedbank AS kasuks. Sihtasutuse nõukoguga on nimetatud ettepanek kooskõlastatud (Keila Hariduse Sihtasutuse nõukogu koosolekul 6.märts 2014).

Joonis 62. Võimalik riigigümnaasiumi asukoht Keila linnas

2.2.2.7 Paldiski linn

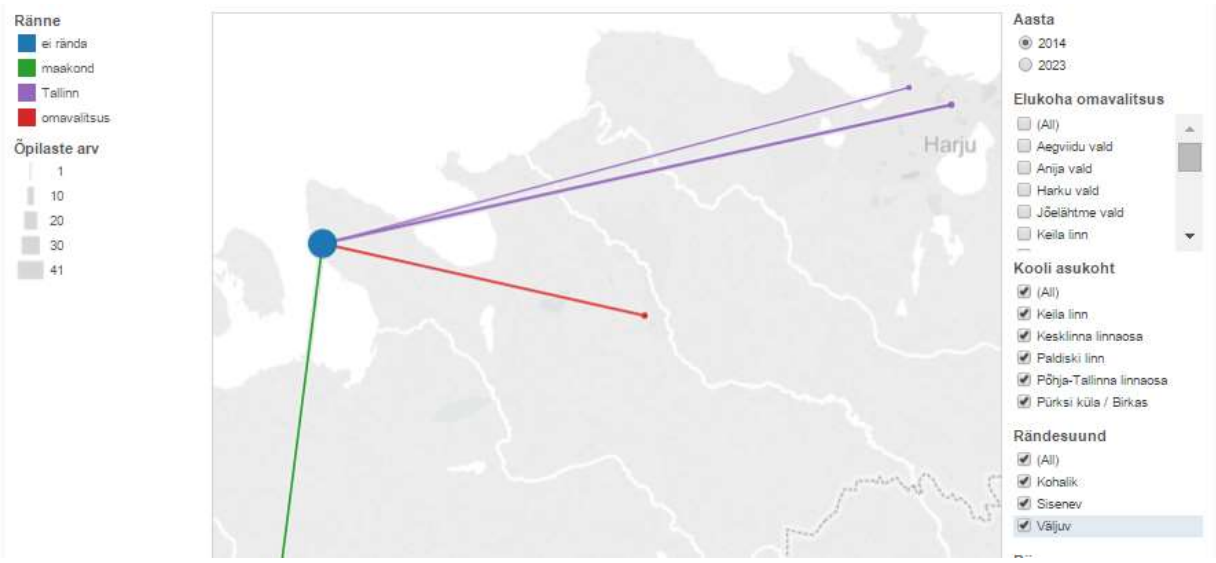
2.2.2.7.1 Õpilaste arv

Joonis 63. Õpilaste arv Paldiski linna koolides

2.2.2.7.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Paldiski linnas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 49 gümnaasiumiastme õpilast, neist kodulinnas õpib 41 so 84%, Pürksis (Läänemaa) 2, Keila linnas 2, Tallinnas 4 õpilast.

Joonis 64. Paldiskis elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Paldiski Ühisgümnaasiumis on gümnasiste 49, neist 41 so 89% kohalikud. Mujalt tulnud gümnasistid on pärit Keila vallast, Harku vallast, Tallinnast, Viimsi vallast ja väljapoolt maakonda 1-2 õpilase kaupa.

Joonis 65. Paldiski Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014

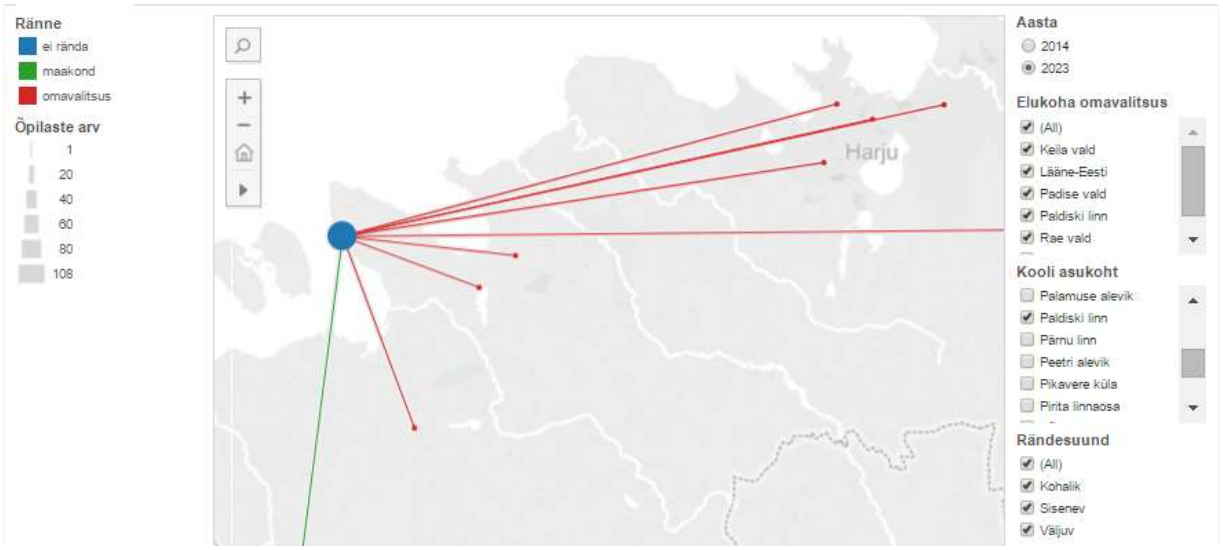
Paldiski linnas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 116. Neist kohalikes koolides õpib (ei rända) 93% so 108 last, mujal üksikud (Pürksis (Läänemaa) 2, Suure-Jaanis (Kesk-Eesti) 1, Keila linn 3).

Joonis 66. Paldiskis elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

Sisserändavad lapsed moodustavad Paldiski linna koolide põhikooli I astme õpilaskonnast 10% so 12 last. Mujalt tulnud lapsed põhikooli I astmes on enamuses pärit Tallinnast (7), üksikud mujalt (Keila vald 2,

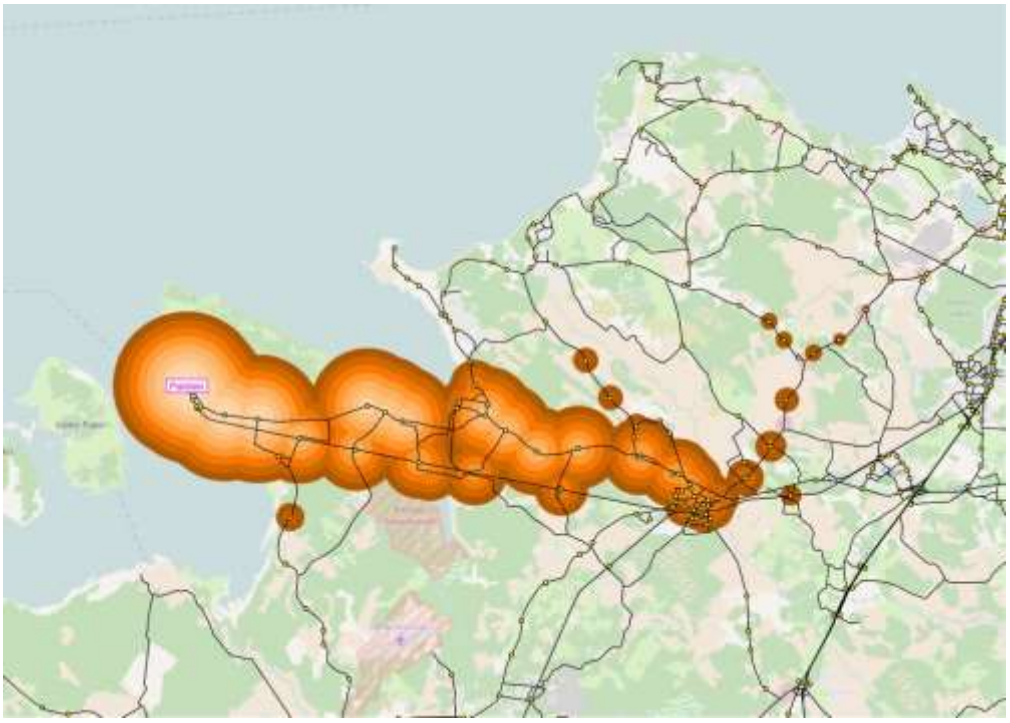
Rae vald 1, Padise vald 1, Pürksi (Läänemaa) 1). Seega Paldiski linnast vallast väljuv ja sisenev õpiränne põhikooli I astmes on erisuunalised, aga tasakaalus.

Joonis 67. Paldiski Gümnaasiumi põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.7.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Paldiski Ühisgümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordi põhiliinidega hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil.

Joonis 68. Paldski Ühisgümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.7.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodulinnas gümnaasiumiastmes õpinguid 38% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 45%. Prognoosis min variandis on lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu samaks jäämisest 45%, mis jaguneb kodulinna koolis õppijaid 35% ning mujal 10%; maksimumvariandis on gümnaasiumiõppes jätkajate arv võetud teoreetilisel Statistikaameti prognoosi 66% tasemel, see jaguneb kodulinna koolis õppijaid 55% ja mujal 11%.

Tabel 14. Paldiski gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

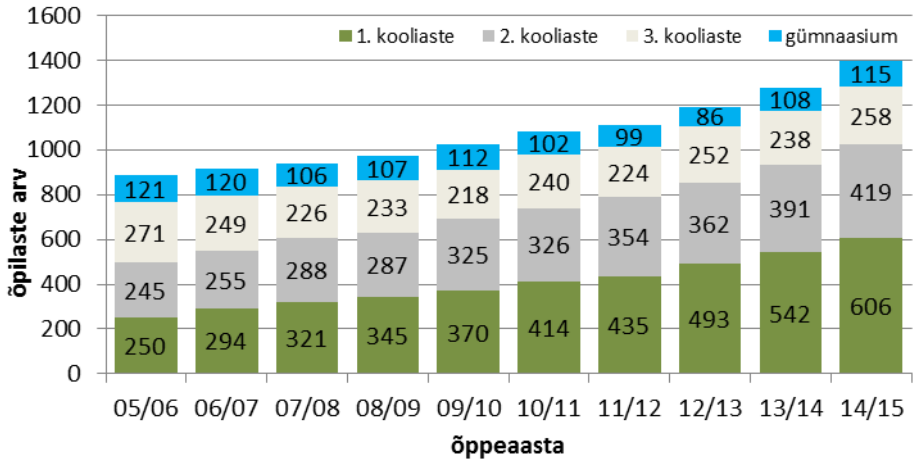
Paldiski	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	38% eagrupist		7% eagrupist		16% õpilaskonnast			
2014	41		8		8		49	
	35%	55%	10%	11%	11%	16%		
2017	48	75	14	15	6	14	53	89
2020	40	62	11	12	5	12	44	74
2023	43	67	12	13	5	13	48	80
2026	37	59	11	12	5	11	42	70
2029	34	53	10	11	4	10	38	64

Lühidalt:

- Paldiski Gümnaasiumi õpilastest on valdav osa kohapealt, sisserändab iga 6 gümnaasiumiastme õpilane. Väljaspool kodulinna õpib samuti iga 6 Paldiskis elav gümnasist. Gümnaasiumiastme õpiränne toimub põhiliselt Keila valla ja Tallinna suunal. Ka põhikooli I astmes on sisse-välja õpiränne tasakaalus, aga erisuunaline: sisse tuleb põhiliselt Tallinnast ja välja läheb Keila linna, maakonnast välja.
- Busside põhiliinid toetavad õpirännet Keila vallast, rongiliiklus Paldiski-Keila linna suunal, Vasalemma ja Padise suunal ühistransport puudub.
- Tänaste koolivaliku ja õpingute jätkamise trendide jätkudes püsib Paldiski Ühisgümnaasiumis õpilaste arv gümnaasiumiastmes statsionaarses õppes samal tasemel ka järgnevatel aastatel. Ka teoreetiliselt võttes – kui põhikoolilõpetajate hulgas gümnaasiumis statsionaarses vormis õpingute jätkamine tõuseks Eesti keskmisele tasemele ja õpilased eelistaks valdavalt kohapealset kooli – ei ole potentsiaali riigigümnaasiumi loomiseks.

2.2.2.8 Harku vald

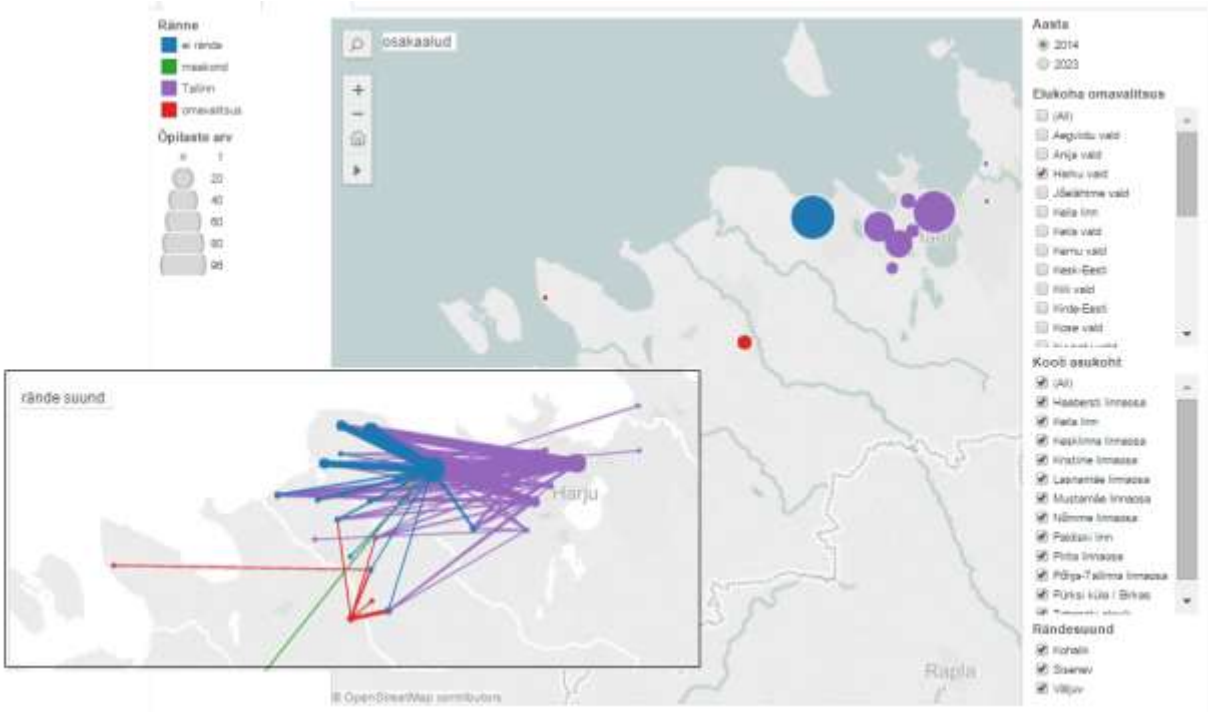
2.2.2.8.1 Õpilaste arv

Joonis 69. Õpilaste arv Harku valla koolides

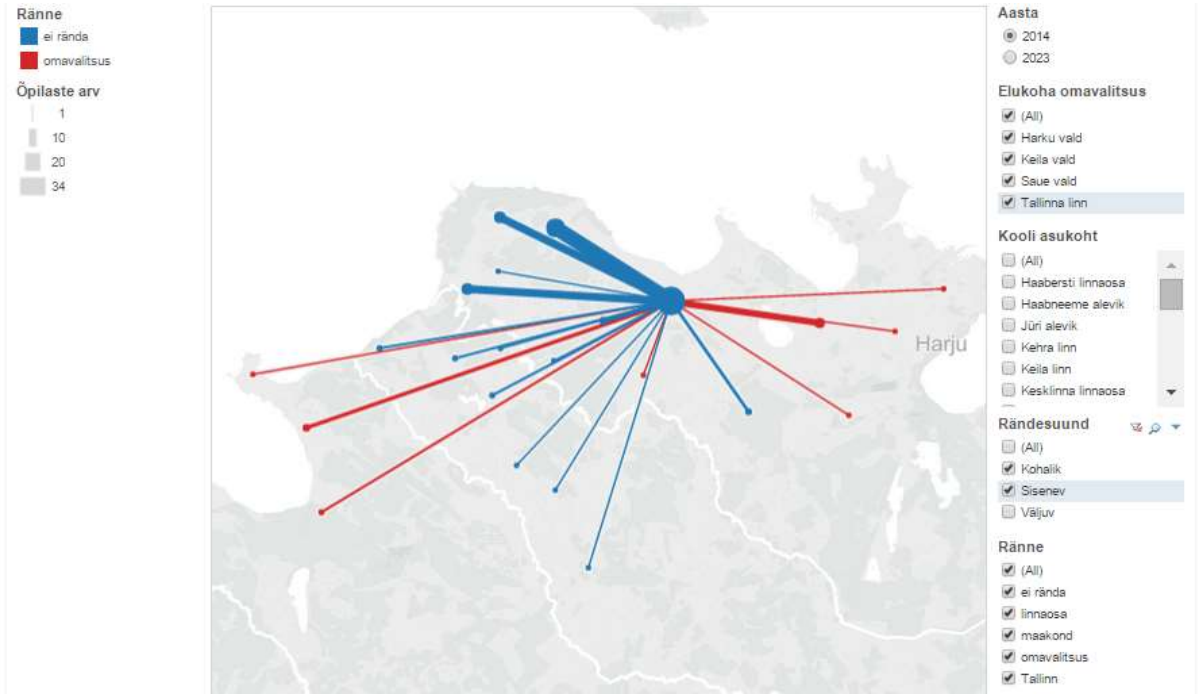
2.2.2.8.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Harku vallas registreeritud elukohaga on 2014. aastal 312 gümnaasiumiastme õpilast, neist koduvallas õpib vaid 96 so 31%. Mujal õppijatest valdav osa teeb seda Tallinnas asuvates gümnaasiumites – kokku 204 noort so 65%. Seejuures eelistatud on koolid Kesklinnas (89 gümnasisti), Haaberstis (47) ja Mustamäel (39).

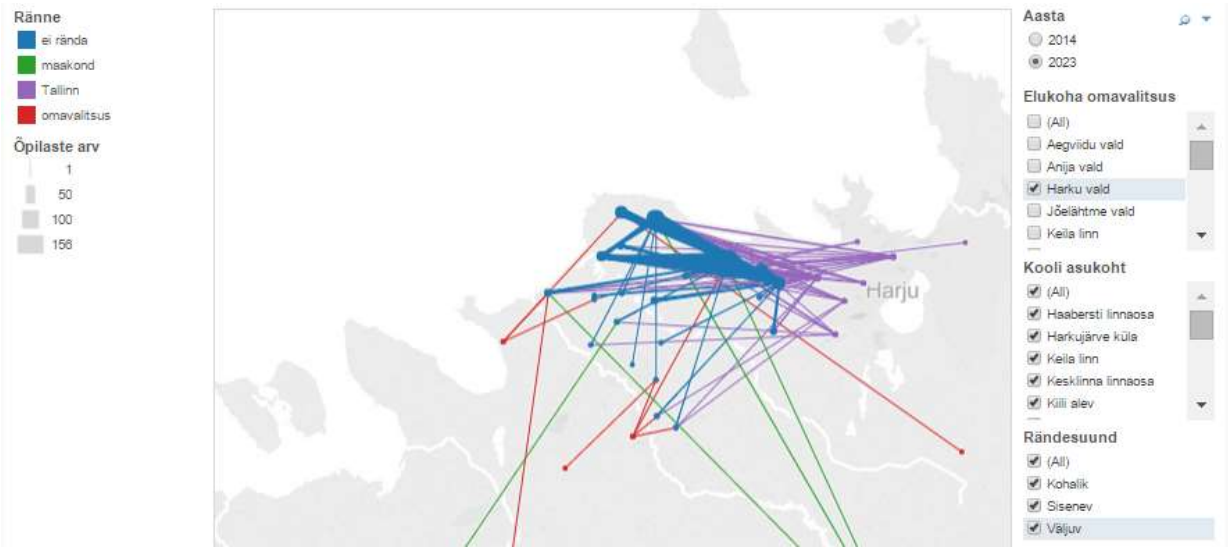
Joonis 70. Harku vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Tabasalu Ühisgümnaasiumis on gümnasiste 115, neist 96 so 83% kohalikud. Mujalt tulnud gümnasistid on eelkõige Tallinnast ja Keila vallast (vastavalt 11 ja 7), Saue vallast on 1 õpilane.

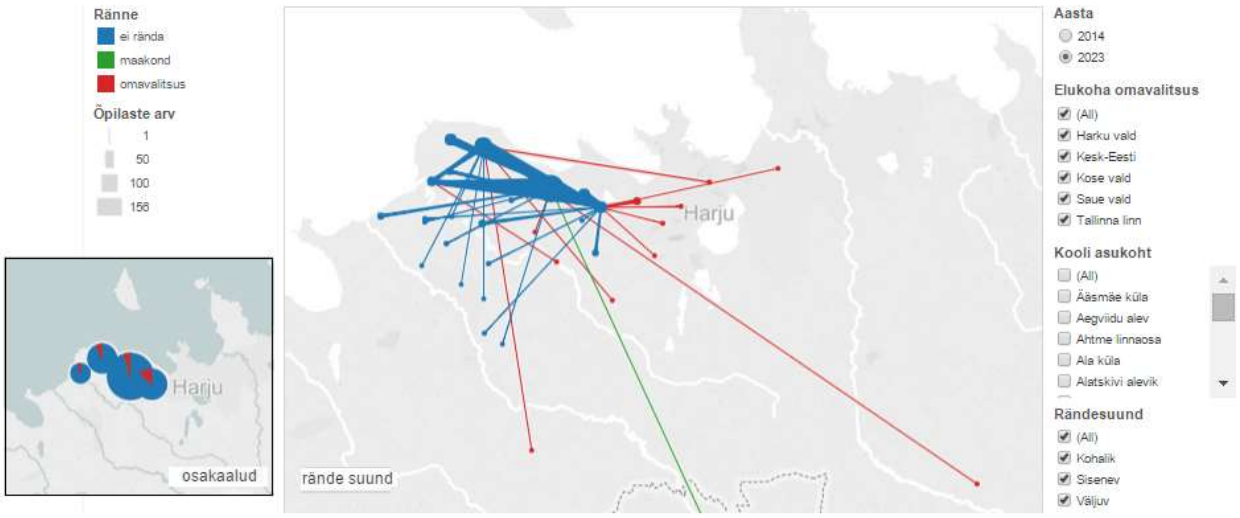
Joonis 71. Tabasalu Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme õpiränne (sisenev) 2014

Harku vallas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 659. Neist kohalikes koolides õpib (ei rända) 569 so 81%, Tallinnas 120 so 17% ja mujal kokku 15 so 2% (Keila linnas 5, Keila vallas 4, Vasalemma vallas 1, Kiili vallas 1 ja väljaspool Harjumaad 4).

Joonis 72. Harku vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

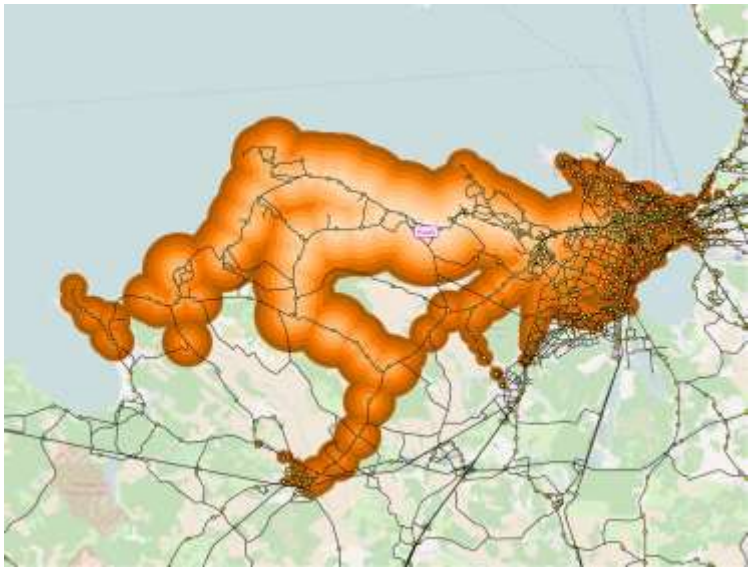
Sisserändavad lapsed moodustavad Harku valla koolide põhikooli I astme õpilaskonnast 6% so 37 last. Mujalt tulnud lapsed põhikooli I astmes on enamuses pärit Tallinnast (31) ja vähem Saue vallast (4), üksikud Kose vallast ja väljast poolt maakonda. Seega Harku vallast väljuv õpiränne põhikooli I astmes on 3,7 korda suurem kui sisenev õpiränne.

Joonis 73. Harku vallas asuvate koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.8.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Tabasalu Ühisgümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordi põhiliinidega hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil.

Joonis 74. Tabasalu Ühisgümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.8.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad koduvalla koolis gümnaasiumiastmes (Tabasalu Ühisgümnaasiumis) õpinguid 24% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 79%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 20% ning mujal 40%. Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 15%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 79%, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 60% (eelistatakse riigigümnaasiumi kohapeal) ning mujal 20% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal 15% (tugev õppekava tõmbab õppureid ka naaberoamvalitsustest, eelkõige Keila vallast ja Tallinnast, eelkõige Kakumäelt ja Haaberstist).

Tabel 15. Harku valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Harku vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	24% eagrupist		55% eagrupist		17% õpilaskonnast			
2014	96		216		19		115	
	20%	60%	40%	20%	15%	15%		
2017	88	263	176	88	15	46	103	310
2020	110	329	219	110	19	58	129	387
2023	149	446	297	149	26	79	175	524
2026	152	455	304	152	27	80	179	536
2029	130	389	260	130	23	69	153	458

Lühidalt

- Harku vald on viimasel kümnendil olnud valglinnastumise tulemusel üks kiiremini kasvavaid valdu Tallinna ümbruses, jäädes kasvutempolt alla vaid Rae vallale ning sarnanedes olukorralt ja arenguperspektiividelt enim Viimsi vallale. Harku vallas on elanike arv möödunud dekaadil kasvanud 1,8 korda tasemele 13 268 elanikku (Rahvastikuregister) andmetel, seejuures on koolieelsete laste arvukus suurenenud ca 3 korda ja koolialiste ca 2 korda. See on toonud kaasa nõudluse hüppelise tõusu haridusteenuste järele ja sellele vastamine on kohalikule omavalitsusele väljakutse.

- Nõudlus gümnaasiumiastme õppekohtade järele on üle 3 korra suurem kui kohapeal Tabasalu Ühisgümnaasiumis pakutakse: Harku vallas elavatest gümnasistidest (kokku 312) õpib koduvalla koolis vaid 96 so 31%, samas kohaliku kooli gümnaasiumiastme õpilastest (kokku 115) moodustavad väljaspoolt koduvalda tulijad 17%.

- Koolikohtade puudus on ka põhikooli osas. Viimastel aastatel on suudetud jõudsalt kodulähedasi põhikooli kohti juurde luua, aga siiski on põhikooliealiste hulgas väljuv õpiränne märkimisväärne. Põhikooli I astmes on väljaränne 1/5 vastavast eagrupist, põhikooli II astmes on 1/4 ja põhikooli III astmes ca ½.

- Piisavalt suur teeninduspiirkond. Harku vallas gümnaasiumiealiste vanusgrupi arvukus suureneb järgneva 10 aasta jooksul peaaegu 2 korda, Keila vallas ja Haabersti linnajaos ca 1,5 korda.

- Haridusvõrgu optimeerimine. Rajatav riigigümnaasium võimaldab Harku vallal kujundada munitsipaalgümnaasium ümber tugevaks põhikooliks, keskenduda kohalikule omavalitsusele pandud kohustusele tagada eelkõige kvaliteetne põhiharidus kõigile koolikohustuslikus eas olevatele lastele ja luua ressursisäästlikult juurde õppekohti põhikoolis. Tabasalu Gümnaasiumi on viimastel aastatel teadlikult juhitud eesmärgiga lahutada põhikool ja gümnaasium eraldi õppeasutusteks, sest Tabasalu Gümnaasium tegutseb ruumikitsikuses (mahutatud õppima umbes neljandik õpilasi rohkem kui hoonekompleksile ettenähtud). Valglinnastumisega kaasnev Harku valla elanikkonna kiire kasv on tinginud nõudluse hüppelise suurenemise haridusteenuste järele. Harku valla finantsolukord ei võimalda uue gümnaasiumihoone iseseisvat ehitamist. Tabasalu Ühisgümnaasiumis on riigikaitse õppesuunal õpetatud 5 aastat ja toetatakse õppesuuna jätkumist riigigümnaasiumis.

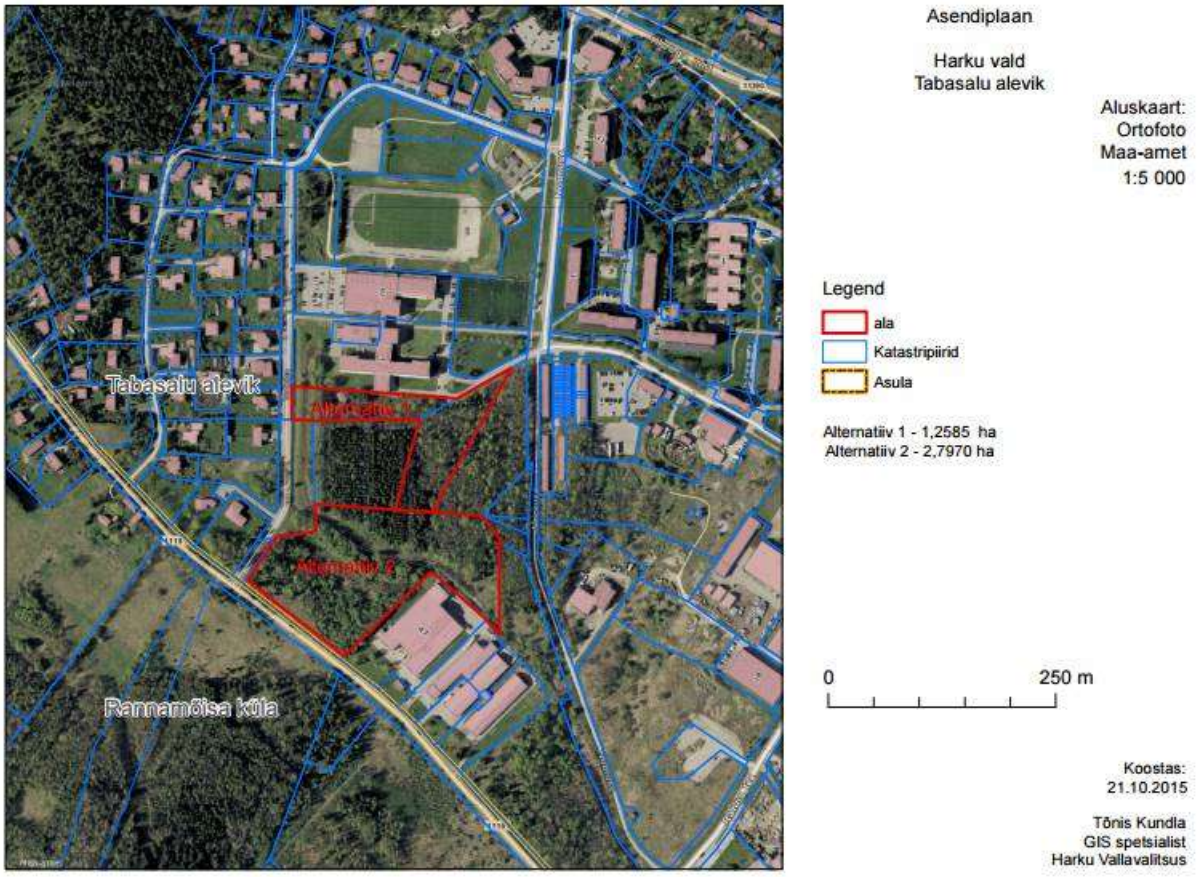
- Väga head ühistranspordiühendused. Ühistranspordi põhiliinid toetavad õpirännet Tabasallu Keila valla põhjapoolsetest asulatest (Keila-Joa, Keila, Hüüru, Kiia, Laulasmaa) ja Tallinnast (eelkõige Tiskre, Kakumäe, Õismäe), kus on sarnaselt Harku vallale koolieelikute ja koolialiste laste arvukus märkimisväärselt tõusnud. Keila linnast Tabasallu liigub päevas üks bussiliin.

- On potentsiaali Harku valda ca 400-540 õpilaskohaga riigigümnaasiumi rajamiseks eeldusel, et põhiline õpilaskond tuleb Harku vallast ja kohalikud eelistavad loodavat riigigümnaasiumi, ja gümnasiste lisandub Haabersti linnajaost ja Keila valla põhjapoolsematest asumitest. Olemasolevad bussipõhiliinid toetavad sellesuunalist sisserännet. Väljakutse on põhikoolis

väljaspool Harku valda õppijate (rohkearvuline õpilaskond) tagasi riigigümnaasiumi Tabasallu meelitamine.

- Harku vald on teinud HTM-ile (vastavalt haridusministritele J.Ossinovski'le kirjas 10.10.2014/13.-3 nr) ettepaneku luua Tabasallu riigigümnaasium Tabasalu Ühisgümnaasiumi jagunemise teel piirkondlikuks riigigümnaasiumiks (uue õppehoone rajamine) ja Tabasalu Põhikooliks (tegevuse jätkamine Tabasalu Ühisgümnaasiumi praeguses õppekompleksis). Harku Vallavolikogu on andnud 30.01.2014 otsusega nr 17 vallavanemale mandaadi pidada läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumiga riigigümnaasiumi asutamiseks ja pidamiseks Tabasalus.

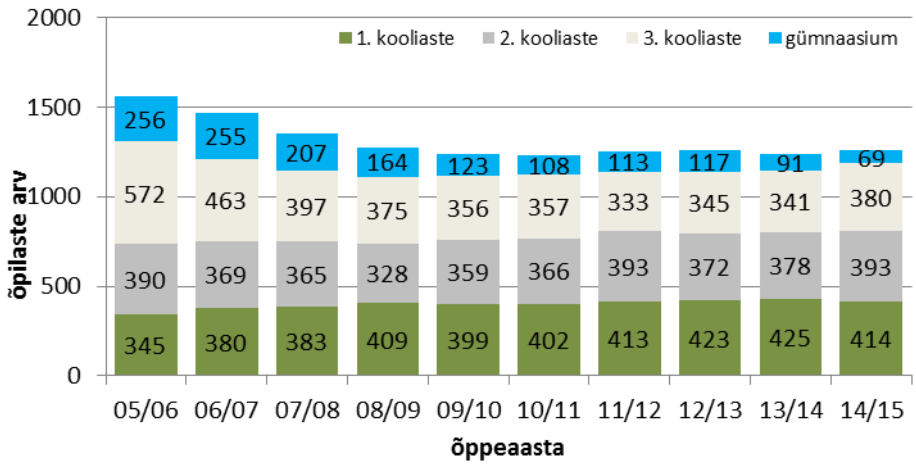
- Vald pakub välja kaks alternatiivset riigigümnaasiumi asukohta (vt alloleval kaardil). Alternatiivkrunt 1 on väiksem, vahetult olemasoleva Tabasalu Ühisgümnaasiumi (Kooli 1, Tabasalu, 76901 Harju maakond) kõrval ja sobib väiksema regionaalse stsenaariumi ehk 250 õpilasega riigigümnaasiumi rajamiseks. Alternatiivkrunt 2 on suurem, olemasoleva Tabasalu Gümnaasiumi lähinaabruses (alternatiivist 1 Harku tee poole) ja sobiv enamate õpilaskohtadega (ca 540) riigigümnaasiumi rajamiseks. Välja pakutud kruntide asukohad on olemasoleva koolikompleksi vahetus läheduses. See annab võimaluse olemasoleva (näiteks täismõõtmetega staadion) ja loodava taristu integreeritud kasutamiseks, teha olemasoleval ja loodaval koolil tõhusalt tihedat koostööd õppetegevuste läbiviimisel. Viidatud alternatiivsed krundid asuvad riigi reformimata maal, on kehtiv detailplaneering jäähalli rajamiseks. Harku vald on alustanud viidatud maade taotlemist munitsipaalomandisse. November 2015 seisuga on vastav taotlus Keskkonnaministeeriumis ja Maa-ametis kooskõlastamisel. Haridus- ja teadusministeeriumi positiivse otsuse korral (tehakse 2015 aasta jooksul) riigigümnaasiumi rajamiseks Tabasallu on võimalik menetlusprotsessi pöörata ja riigil endal reformi protsess lõpuni viia ning maa omanikuks saada. Harku vald algatab vajaliku detailplaneeringu muutmise. Maade munitsipaalomandisse jõudmisel on Harku vald valmis need riigigümnaasiumi rajamiseks riigi omandisse andma.

Joonis 75. Võimalikud alternatiivsed riigigümnaasiumi asukohad Harku vallas

2.2.2.9 Maardu linn

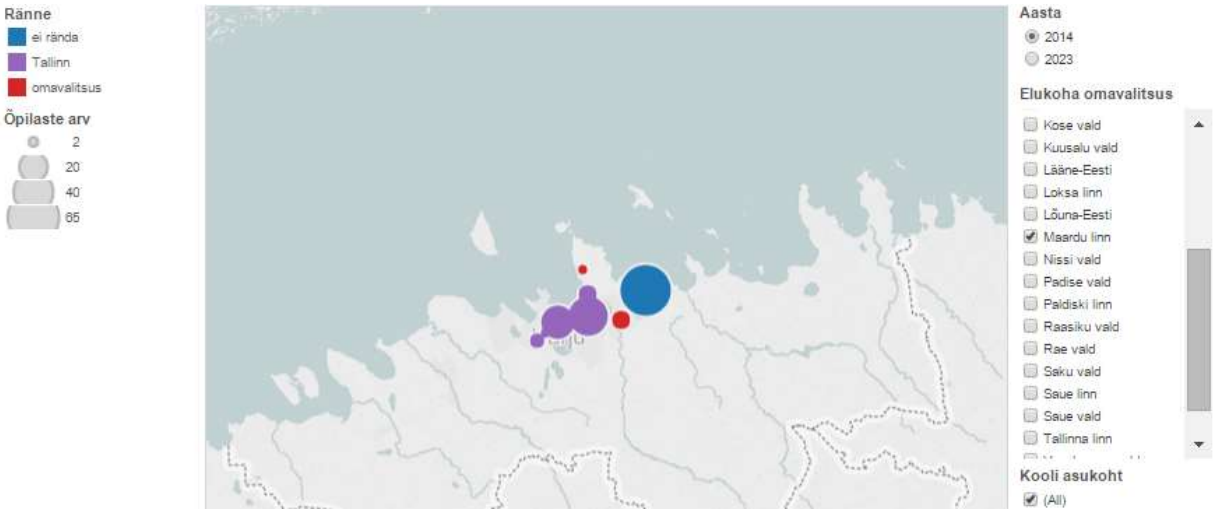
2.2.2.9.1 Õpilaste arv

Joonis 76. Õpilaste arv Maardu koolides statsionaarses õppes

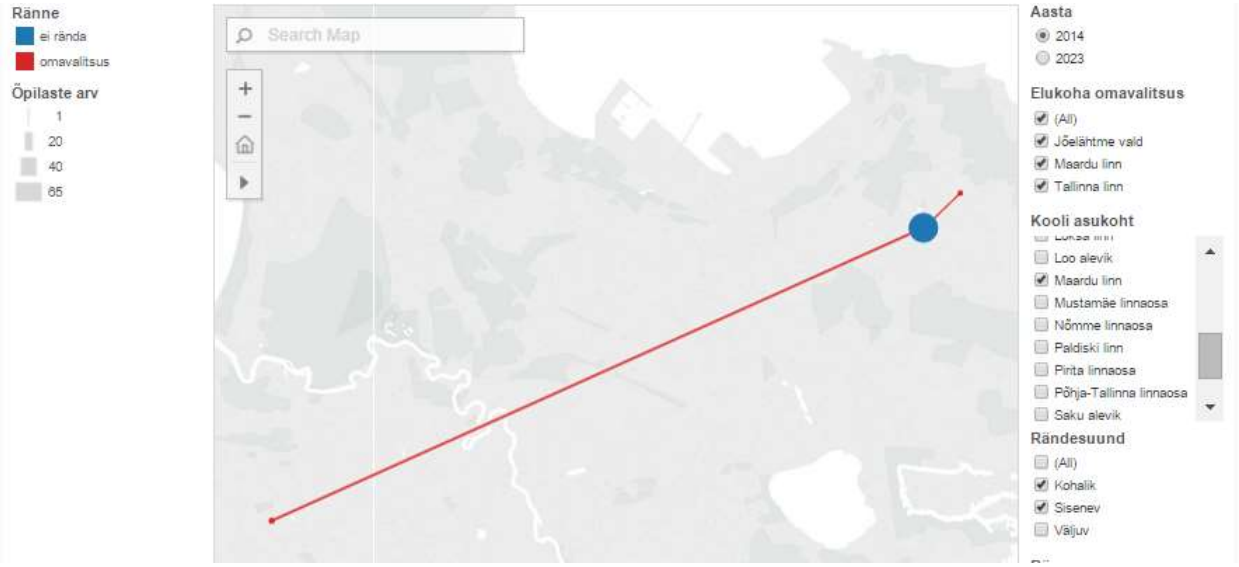
2.2.2.9.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Alloleval pildil on näidatud Maardu linnast lähtuva gümnaasiumiastme väljuva õpirände proportsioonid 2014.aasta andmetel. Maardu linnas registreeritud elukohaga gümnasistidest (kokku 157) õpib kohalikes koolides vähemus – 65 noort so 41%. Väljuva õpirände (92 gümnasisti) peamine sihtkoht on Tallinn (82), eelkõige koolid Lasnamäel (39) ja Kesklinnas (28). Väike väljaränne on ka kahte naaberomavalitsusse – Jõelähtmele 8 ja Viimsisse 2 gümnasisti.

Joonis 77. Maardu linnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Maardu linna koolide gümnaasiumiastmes õpivad valdavalt kohalikud - 2014.aastal 94% (65 noort). Mujalt on üksikud õpilased – 2014.aastal 3 Tallinnast (Lasnamäelt) ja 1 Jõelähtme vallast.

Joonis 78. Maardu gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Maardu linnas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014.aastal kokku 406. Neist kohalikus koolis õpib (ei rända) 363 so 90%. Väljuvast õpirändest põhikooli I astmes läheb valdav osa Tallinna (kokku 31, sellest Kesklinna 16, Piritale 8, Lasnamäele 4, Põhja-Tallinna 2 ja Kristiinesse 1). Veel on õpilasi kahes naaberomavalitsuses, Jõelähtme ja Viimsi vallas vastavalt 8 ja 1.

Joonis 79. Maardu linnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

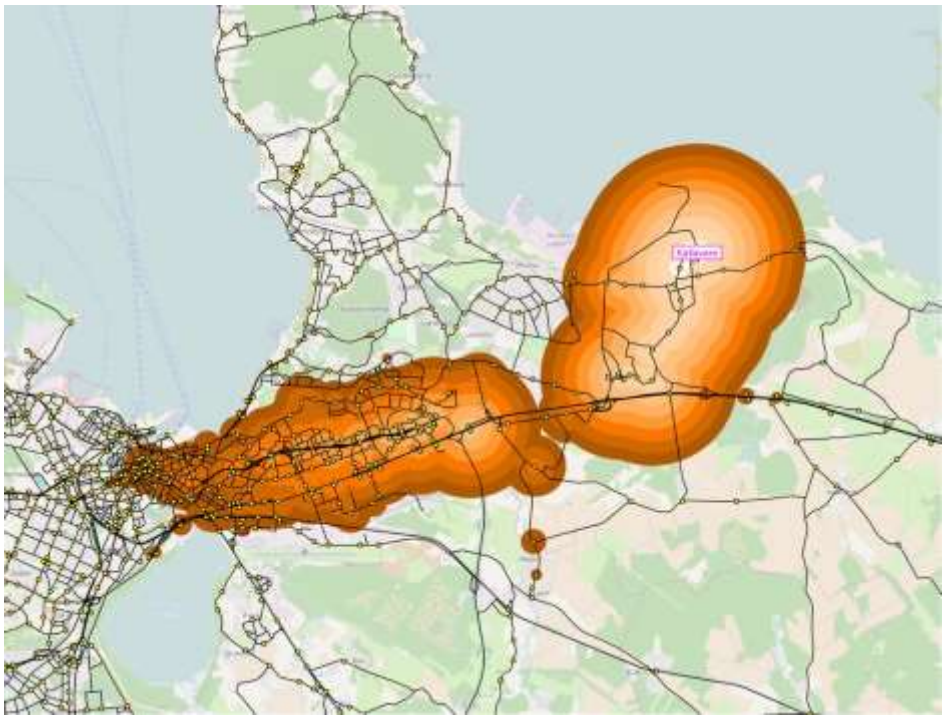
Maardu linnas asuvas kolmes koolis on põhikooli I astmes õpilasi 2014.aastal kokku 414. Neist kohalikud on (ei rända) 363 so 88%. Sisenev õpiränne põhikooli I astmes lähtub peamiselt Tallinnast – kokku 21 õpilast, sh Lasnamäelt 7, Mustamäelt 5, Põhja-Tallinnast 5 ja Kesklinnast 4), ja Jõelähtme vallast – 12 õpilast. On üksikuid õpilasi ka Viimsist, Rae vallast ja väljastpoolt Harjumaad.

Joonis 80. Maardu koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.9.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Maardu koolide kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil. Kaardilt on selgelt näha koolide hea kättesaadavus Maardust ja Tallinna idapoolsest osast, kesklinnast alates Lasnamäe lõpuni. Seega ühistransport toetab õpirännet Tallinna-Maardu vahel.

Joonis 81. Maardu Gümnaasiumi ja Kallavere Keskkooli kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.9.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodalinna koolides gümnaasiumiastmes õpinguid 17% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 41% Maardu gümnaasiumiealistest noortest. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalust tasemel 40% (tänane tase), mis jaguneb kodulinna koolis õppijaid 15% ning mujal 25%. Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 5%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 66% (Statistikaameti prognoosi keskmine), mis jaguneb kodulinna koolis õppijaid 55% (eelistatakse riigigümnaasiumi kohapeal) ning mujal 11% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 10%.

Tabel 16. Maardu gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

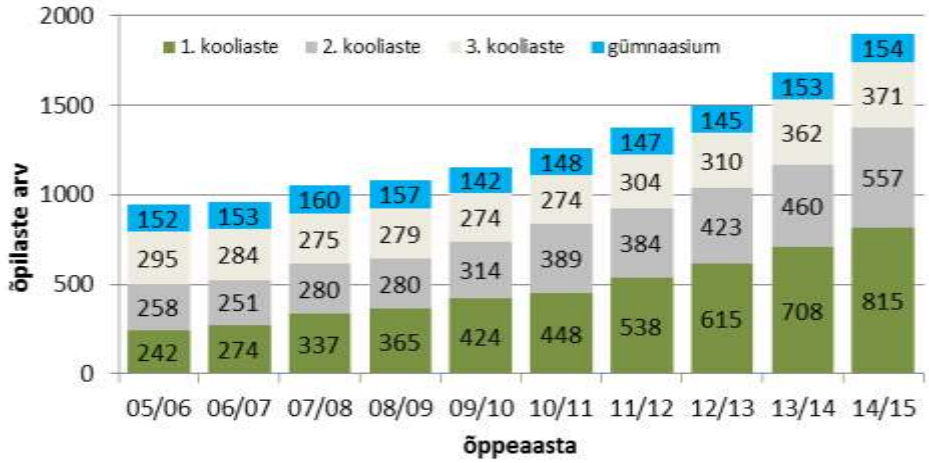
Maardu linn	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	17% eagrupist		24% eagrupist		6% õpilaskonnast			
2014	65		92		4		69	
	15%	55%	25%	11%	5%	10%		
2017	65	237	108	47	3	26	68	263
2020	65	237	108	47	3	26	68	263
2023	65	237	108	47	3	26	68	263
2026	64	235	107	47	3	26	68	262
2029	64	233	106	47	3	26	67	259

Lühidalt:

- Maardu koolid on piirkondliku tähtsusega, valdav osa õpilastest on kohapealt. Gümnaasiumiosas on tänase seisuga sisseränne olematu, kuid põhikooli I astmes on ca 10% õpilasi mujalt.
- Gümnaasiumiastmes on õpiränne Maardust välja väga suur - iga 2 kohapeal gümnaasiumis õppiva kohaliku noore kohta on 3 valinud edasiõppimiseks kooli mujal, eelkõige Tallinnas (valdavalt Lasnamäel ja Kesklinnas).
- Ühistransport toetab õpirännet Tallinna-Maardu suunal, ei toeta teistest piirkondadest väljast poolt Tallinna õpilaste juurdetulekut Maardusse.
- Tänaste koolivaliku ja õpingute jätkamise trendide jätkudes püsib Maardu koolidel gümnaasiumiastmes õpilaste arv statsionaarses õppes samal tasemel ka järgnevatel aastatel. Teoreetiliselt on võimalik ühe kohaliku omavalitsusüksuse põhise 250 õpilasega riigigümnaaisumi loomine. Selle kriitiliseks eeltingimuseks on, et põhikoolilõpetajate hulgas gümnaasiumi statsionaarses vormis õpingute jätkamine tõuseks Eesti keskmisele tasemele ja õpilased eelistaks valdavalt kohapealset kooli (tugeva õppekavaga piirkondlik riigigümnaasium).

2.2.2.10 Rae vald

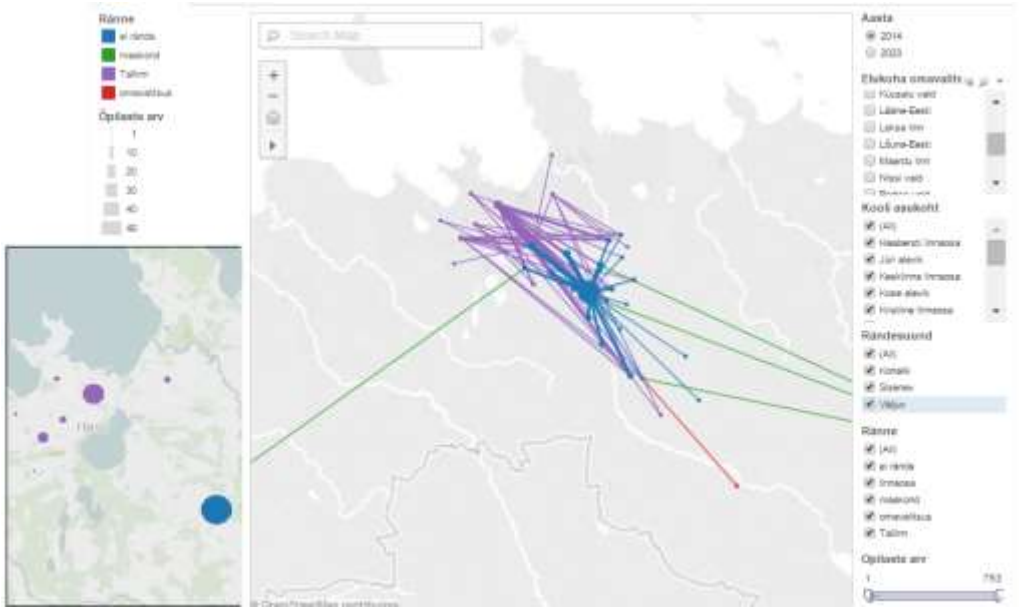
2.2.2.10.1 Õpilaste arv

Joonis 82. Õpilaste arv Rae valla koolides

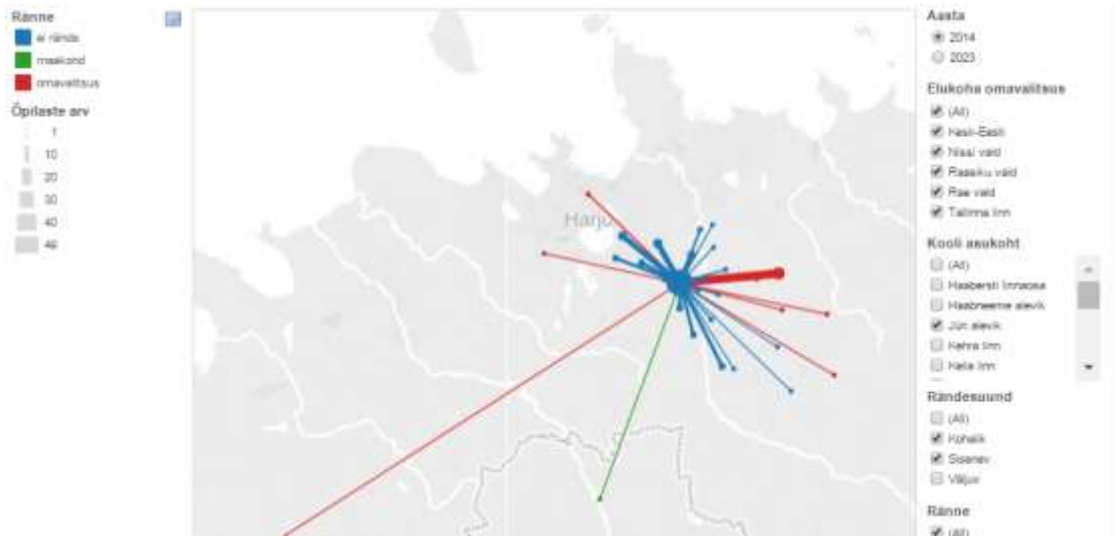
2.2.2.10.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Alloleval pildil on näidatud Rae vallast lähtuva gümnaasiumiastme väljuv õpiränne, osakaalud ja suund 2014. aasta andmetel. Kohapeal Jüri Gümnaasiumis õpib gümnaasiumiastmes vallas elavatest gümnasistidest 127 so 56%. Väljaspool koduvalda õpivad gümnasistid põhiliselt Tallinnas – 96 gümnasisti so 42%, mujal üksikud – 5 so 2%.

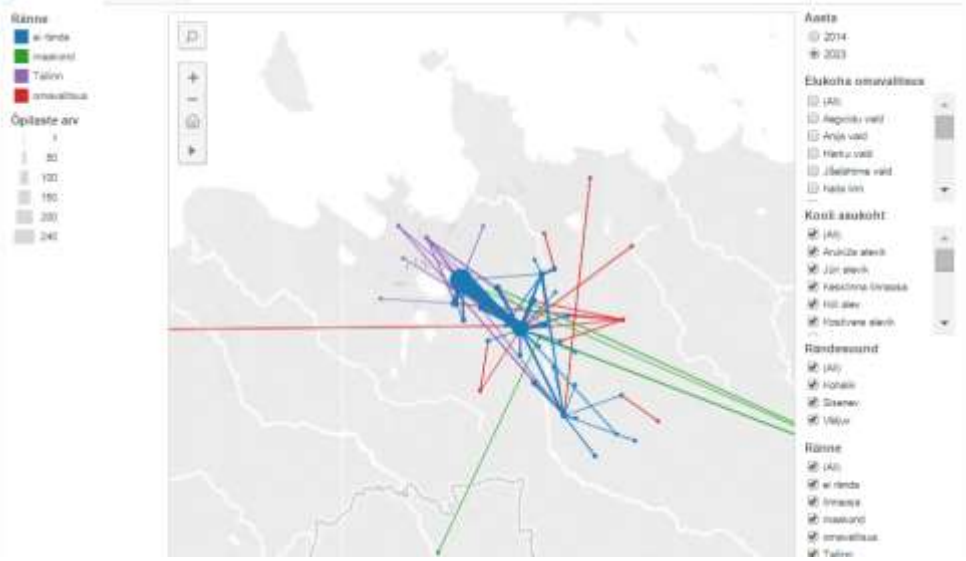
Joonis 83. Rae vallas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Jüri Gümnaasiumis on gümnaasiumiastmes õpilasi kokku 154, neist kohalikud 82% so 127. Mujalt õppima tulijad on valdavat Raasiku vallast (22). Üksikud on Tallinnast (3), Nissi vallast (1) ja väljaspoolt maakonda (1).

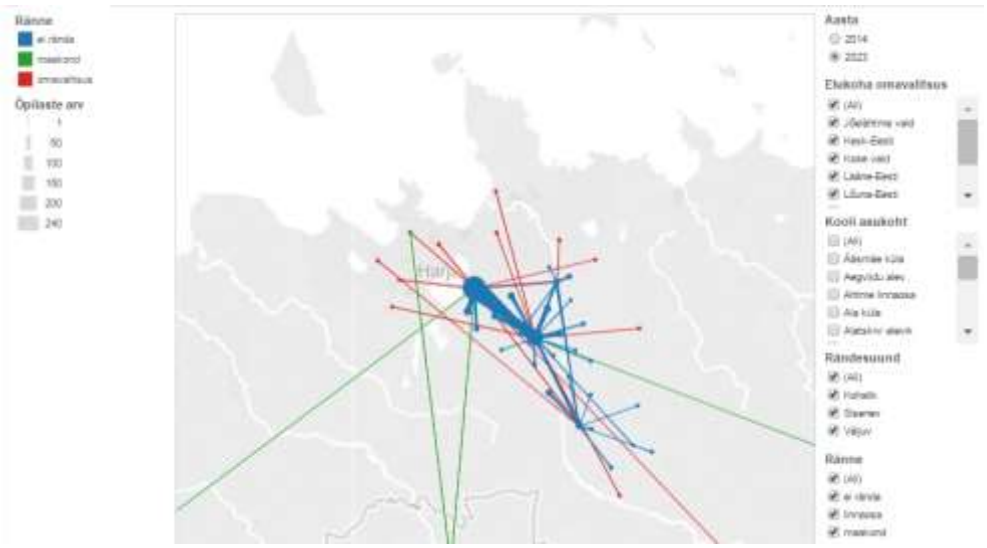
Joonis 84. Jüri Gümnaasiumi gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Rae vallas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivaid lapsi on 2014. aastal kokku 815. Neist kohalikus koolis õpib 773 so 95%. Väljuvast õpirändest põhikooli I astmes läheb valdav osa Tallinna (kokku 29, sellest Kesklinna 21, Põhja-Tallinna 4, Nõmmele 1 ja Kristiinesse 1). Üksikuid õpilasi on ka teistes naaberomavalitsuses (kokku 13, neist Raasiku vallas 8, Kiili vallas 3) ja väljaspool maakonda (kokku 7).

Joonis 85. Rae vallas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

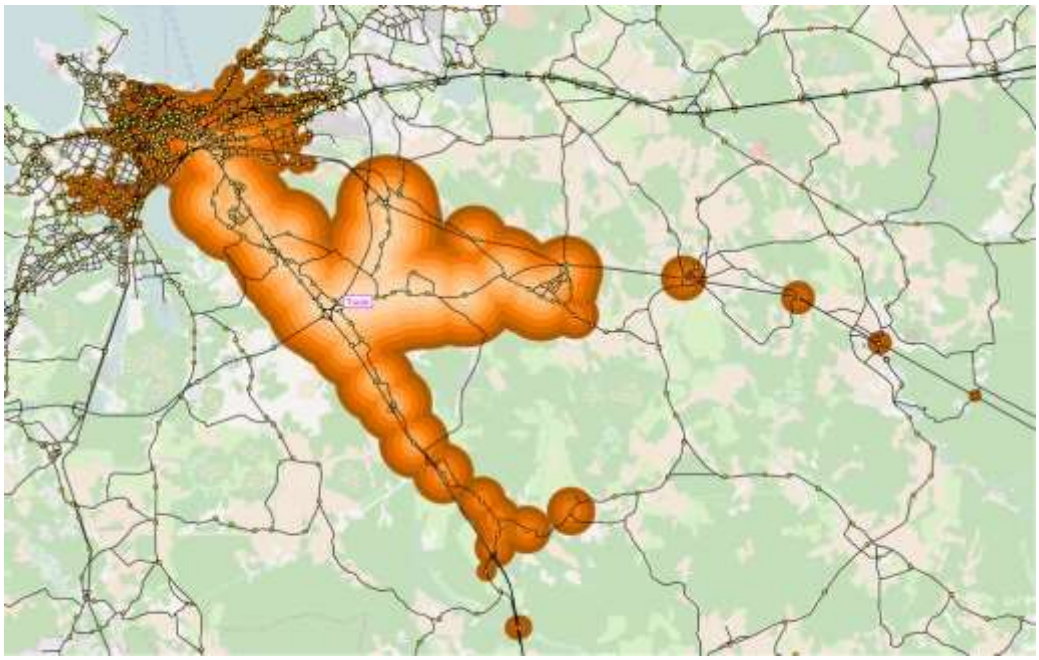
Rae vallas asuvates koolides on põhikooli I astmes õpilasi 2014. aastal kokku 815. Neist kohallikud (ei rända) on 95% so 773 last. Sisenev õpiränne põhikooli I astmes lähtub peamiselt Tallinnast (kokku 18 õpilast), üksikud teistest naabervaldadest (Jõelähtme vallast 5, Kose vallast 3 ja Raasikult 3) ja väljaspoolt maakonda on 5.

Joonis 86. Rae valla koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.10.3 Kättesaadavus ühistranspordiga

Jüri Gümnaasiumi kättesaadavus (max 45 minutiga sihtkohas) ühistranspordiga hommikusel tipptunnil 7.00-8.00 on ära toodud alljärgneval kaardil. Ühistransordiga on tagatud Jüri Gümnaasiumi hea kättesaadavus üle kogu Rae valla, Raasiku valla põhjapoolsematest asulatest (eelkõige Aruküla ja Raasiku) ja Tallinnast. Seega ühistransport toetab õpirännet Tallinna-Jüri vahel ning Raasku vallast Jürile.

Joonis 87. Jüri Gümnaasiumi kättesaadavus ühistranspordiga

2.2.2.10.4 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad kodavalla koolis gümnaasiumiastmes (Jüri Gümnaasiumis) õpinguid 36% eagrupist ja üldse gümnaasiumis kokku 66%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 32% ning mujal 28%. Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 15%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 66%, mis jaguneb koduvalla koolis õppijaid 50% (eelistatakse riigigümnaasiumi kohapeal) ning mujal 16% (Peetri ja Lagedi asumitest pärit gümnasistide tugev Tallinna koolide eelistamine). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 15% (peamine sisseränne Raasikult, oluliselt suureneb sisseränne Kiilist ja ka teistest Harjumaa omavalitsustest).

Tabel 17. Rae valla gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Rae vald	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	36% eagrupist		29% eagrupist		18% õpilaskonnast			
2014	127		101		27		154	
	32%	50%	28%	16%	15%	15%		
2017	141	221	124	71	25	39	166	260
2020	196	306	171	98	35	54	230	359
2023	276	432	242	138	49	76	325	508
2026	340	532	298	170	60	94	400	625
2029	284	444	248	142	50	78	334	522

Lühidalt:

- Rae vald on viimasel kümnendil olnud valglinnastumise tulemusel üks kiiremini kasvavaid valdu Tallinna ümbruses. Rae vallas on elanike arv möödunud dekaadil kasvanud 1,9 korda tasemele 15 137 elanikku (Rahvastikuregister) andmetel, seejuures on koolieelsete laste arvukus suurenenud ca 3,5 korda ja koolialiste ca 1,6 korda. See on toonud kaasa nõudlus hüppelise tõusu lasteaia-koolikohtade järele, sellele vastamine on kohaliku omavalitsuse üksusele väljakutse.

- Piisavalt suur teeninduspiirkond. Vallas registreeritud elukohaga gümnasistidest (228) õpib Jüri Gümnaasiumis 55% (127 gümnasisti) so peaaegu iga teine on läinud õppima väljapoole koduvalda, valdavalt Tallinna. Järgneva 15 aasta jookusl gümnaasiumiealiste vanusgrupp Rae vallas suureneb järk-järgult ca 3 korda. Gümnaasiumiastme õpilaskonna arvukust toetab sisenev õpiränne Raasiku vallast (gümnaasiumiealiste vanusgrupp suureneb 10 aasta jooksul 1,4 korda).

- Ühistranspordi põhiliinid toetavad õpilaste liikumist valla siseselt, õpirännet Tallinna-Jüri suunal ja sisserännet Jüri gümnaasiumi Raasiku vallast (Arukülast, Raasikult). Lähiajal on lisandumas bussiliin, mis ühendab Lagedi-Peetri asulad nii Tallinna kui Jüriga (varasemalt see puudus) ning see annab eeldatavalt positiivse tõuke ka nendest asulatest pärit noorte senisest arvukamaks õppima siirdumiseks gümnaasiumisse Jürile põhikooli lõpetamis järel. Potentsiaali on Tallinna ringteed pidi ida-lääne suunal heade ühistranspordi põhiliinide või õpilasliinide tekkimisel gümnasistide õpirändeks Kiili vallast Jürisse.

- On potentsiaali Rae valda ca 400-540 õppekohaga riigigümnaasiumi rajamiseks. Tugeva õppekava puhul on riigigümnaasiumi väiksema arvu õppekohtade puhul õpilaskond tagatud Rae valla noortega ja suurema arvu õppekohtade täituvuse saavutamisel on eeldatud sisserännet 15-20% õpilaskonnast, eelkõige Raasiku vallast ja Kiili vallast.

- Valla juhid näevad riigigümnaasiumi Jüril, põhimõtteliselt olemasoleva Jüri Gümnaasiumi kompleksi gümnaasiumikorpuses, vajadusel võimalik laienduse tegemine. 540 õppekohaga riigigümnaasiumi asutamine tähendab ca 400 lisanduvat õppekohta ning vajadust kaaluda koolikompleksi ümbruskonna teede läbilaskevõimet, liikluskorralduse läbimõtlemist.

2.2.2.11 Potentsiaalsed asukohad riigigümnaasiumi rajamiseks Harjumaal väljaspool Tallinna

Eeltoodud hinnanguid kokkuvõttes on **esimese stsenaariumi järgi riigigümnaasiumi potentsiaalsed asukohad Harjumaal väljaspool pealinna Saue vald (Laagri), Harku vald (Tabasalu) ja Rae vald (Jüri).** Nimetatud kohtadesse **riigigümnaasiumite rajamise kaalumisel tuleb õpilaskohtade arvu 540 suhtuda paindlikult ja täpsustada see koos muude asjaoludega läbirääkimistel kohalike omavalitsuste esindajatega**.

Rae ja Harku valdadel ning Saue linnal ja Saue vallal üheskoos on kohapeal gümnaasiumiealiste noorte vanusgrupp suhteliselt arvukas, vajalik on saavutada gümnaasiumiastme õpilaskonnast ca 15-20%

ulatuses õpiränne naaberomavalitsustest, et tagada piisav arv õpilasi 540 õpilaskohaga gümnaasiumi jaoks perioodil 2015-2030.

Tabel 18. Gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang potentsiaalsetes piirkondades Harjumaal väljaspool Tallinna 2014-2029

		Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
		Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
Kose vald	2014	38% eagrupist		17% eagrupist		9% õpilaskonnast			
		83		37		8		91	
		35%	50%	20%	10%	5%	10%		
	2017	75	107	43	21	4	12	79	119
	2020	82	117	47	23	4	13	86	130
	2023	88	126	50	25	5	14	92	139
	2026	112	160	64	32	6	18	118	177
	2029	85	121	48	24	4	13	89	134
Kuusalu vald	2014	37%		26%		22%			
		69		50		20		89	
		34%	55%	26%	10%	17%	20%		
	2017	64	103	49	19	13	26	77	129
	2020	74	119	56	22	15	30	89	149
	2023	88	142	67	26	18	35	106	177
	2026	89	145	68	26	18	36	108	181
	2029	75	122	57	22	15	30	91	152
Kuusalu vald + Loksa linn	2014	48%		11%		16%			
		128		29		24		152	
		45%	55%	11%	5%	12%	30%		
	2017	116	142	28	13	16	61	132	203
	2020	131	160	32	15	18	69	149	229
	2023	150	183	37	17	20	78	170	262
	2026	143	175	35	16	20	75	163	250
	2029	120	146	29	13	16	63	136	209
Saku vald	2014	38%		28%		8%			
		101		76		9		110	
		35%	55%	25%	11%	0%	10%		
	2017	114	180	82	36	0	20	114	200
	2020	144	227	103	45	0	25	144	250
	2023	153	240	109	48	0	27	153	267
	2026	183	287	131	57	0	32	183	319
	2029	148	233	106	47	0	26	148	259
Saue linn	2014	57%		22%		39%			
		96		38		62		158	
		45%	60%	21%	19%	5%	40%		
	2017	87	116	41	37	5	77	91	193
	2020	94	125	44	40	5	84	99	209
	2023	124	165	58	52	7	110	130	275
	2026	134	178	62	56	7	119	141	297
	2029	99	133	46	42	5	88	105	221

		Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
		Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
Saue vald	2014			62% eagrupist					
				185					
		45%	56%	15%	10%	10%	50%		
	2017	161	200	54	36	18	200	179	401
	2020	181	225	60	40	20	225	201	450
	2023	222	277	74	49	25	277	247	553
	2026	278	346	93	62	31	346	309	692
	2029	216	269	72	48	24	269	240	538
Saue linn +Saue vald	2014	28% eagrupist		40% eagrupist		16% õpilaskonnast			
		133		186		25		158	
		45%	58%	15%	10%	10%	16%		
	2017	248	320	83	55	28	61	276	380
	2020	275	354	92	61	31	68	306	422
	2023	346	446	115	77	38	85	385	531
	2026	412	531	137	92	46	101	458	632
	2029	315	407	105	70	35	77	351	484
Keila linn	2014	47% eagrupist		24% eagrupist		24% õpilaskonnast			
		137		69		43		180	
		40%	50%	20%	20%	15%	25%		
	2017	124	156	62	62	22	52	146	207
	2020	145	181	72	72	26	60	170	241
	2023	164	205	82	82	29	68	193	273
	2026	175	219	87	87	31	73	206	291
	2029	172	215	86	86	30	72	202	287
Paldiski	2014	38% eagrupist		7% eagrupist		16% õpilaskonnast			
		41		8		8		49	
		35%	38%	10%	7%	11%	16%		
	2017	48	52	14	10	6	10	53	62
	2020	40	43	11	8	5	8	44	51
	2023	43	46	12	9	5	9	48	55
	2026	37	41	11	7	5	8	42	48
	2029	34	37	10	7	4	7	38	44
Harku vald	2014	24% eagrupist		55% eagrupist		17% õpilaskonnast			
		96		216		19		115	
		20%	60%	40%	20%	15%	15%		
	2017	88	263	176	88	15	46	103	310
	2020	110	329	219	110	19	58	129	387
	2023	149	446	297	149	26	79	175	524
	2026	152	455	304	152	27	80	179	536
	2029	130	389	260	130	23	69	153	458
Maardu	2014	17% eagrupist		24% eagrupist		6% õpilaskonnast			
		65		92		4		69	
		15%	55%	25%	11%	5%	10%		
	2017	65	237	108	47	3	26	68	263
	2020	65	237	108	47	3	26	68	263
	2023	65	237	108	47	3	26	68	263
	2026	64	235	107	47	3	26	68	262
	2029	64	233	106	47	3	26	67	259

Rae vald	2014	36% eagrupist		29% eagrupist		18% õpilaskonnast			
		127		101		27		154	
		32%	50%	28%	16%	15%	15%		
	2017	141	221	124	71	25	39	166	260
	2020	196	306	171	98	35	54	230	359
	2023	276	432	242	138	49	76	325	508
	2026	340	532	298	170	60	94	400	625
	2029	284	444	248	142	50	78	334	522

Saue valda Laagrisse 540 õpilaskohaga riigigümnaasiumi rajamisel on eelduseks, et Saue valla ja Saue linna koolivõrk korrastub ning Tallinnas Nõmmele ei tule konkureerivat riigigümnaasiumi. Teeninduspiirkond on Saue linn ja Saue vald, Nõmme, Nissi vald, Kernu vald, Keila vald. Piisav õppekohtade täituvus saavutatakse kui Saue valla ja Saue linna gümnaasiumiealistest jätkab õpinguid Laagri riigigümnaasiumis ca 60% ning teistest kohalikest omavalitsustest suudetakse tagada märkimisväärne sisseränne õpilaskonnast 15-20%.

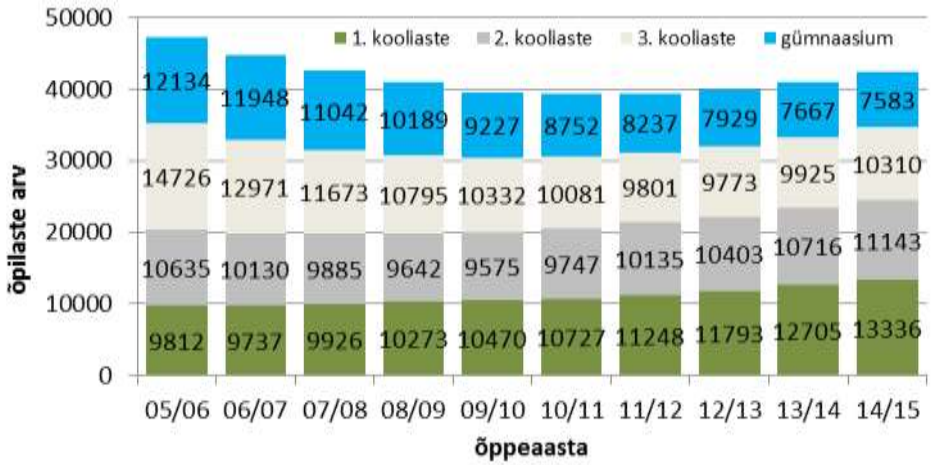
Harku valda Tabasallu 540 õpilaskohaga riigigümnaasiumi rajamisel on eelduseks, et põhiline õpilaskond moodustub Harku valla gümnaasiumiealistest noortest st vaatamata märkimisväärsele väljarändele põhikoolist kohalikud noored eelistavad gümnaasiumis õppimise jätkamisel loodavat riigigümnaasiumi, ja gümnasiste lisandub ka Tallinnast, Haabersti linnajaost ja Keila valla põhjapoolsematest asumitest (sisenev õpiränne 15-20% õpilaskonnast).

Rae valda 540 õppekohaga riigigümnaasiumi rajamisel on eelduseks, et Rae valla gümnaasiumiealistest noortest (Peetrilt ja Lagedilt oluline osa, mujalt valdav enamus) eelistab gümnaasiumis õpingute jätkamisel teha seda Jüri riigigümnaasiumis ning õppekohtade täituvust toetab sisenev õpiränne 15-20% õpilaskonnast (peamiselt Raasiku vallast, Kiili vallast).

Teise stsenaariumi järgi so 250 õppekohaga riigigümnaasiumi potentsiaalsed asukohad Harjumaal on Keila linn ja Saku vald, teatud eelduste täitmisel ka Kuusalu vald (Kuusalu Keskkool ja Loksa Gümnaasium reorganiseeritakse põhikoolideks suudetakse tagada riigigümnaasiumisse sissetulev õpiränne 30-40% ulatuses õpilaskonnast so ca 70-125 õpilast).

2.2.2.12 Tallinn

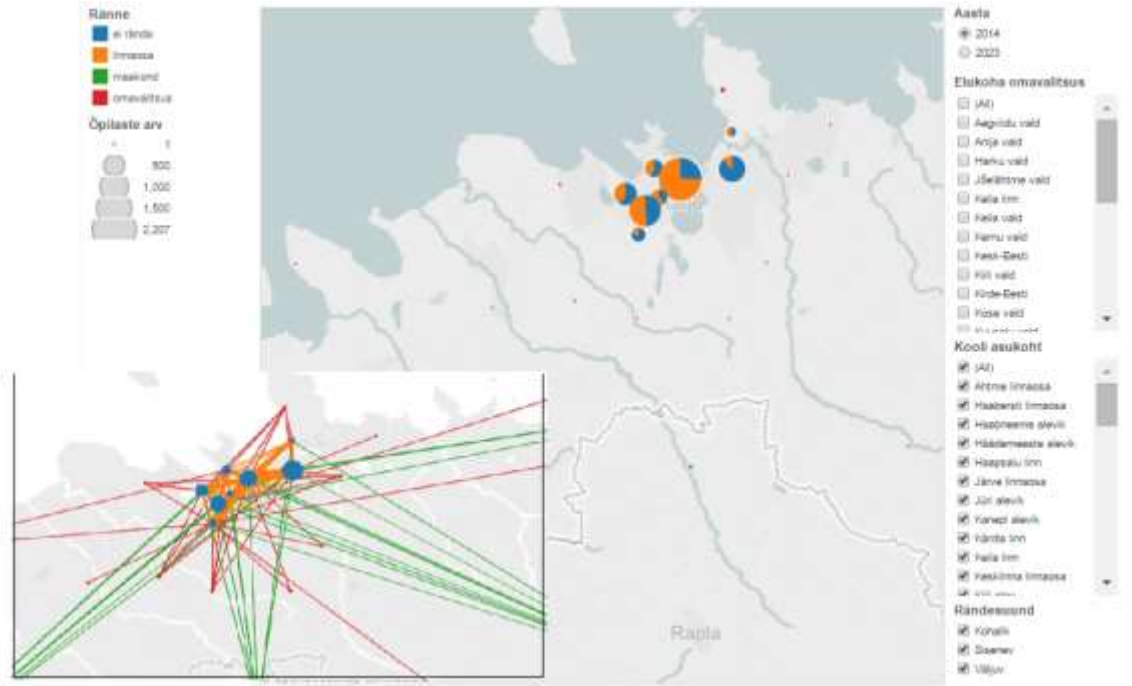
2.2.2.12.1 Õpilaste arv

Joonis 88. Õpilaste arv Tallinna koolides statsionaarses õppes

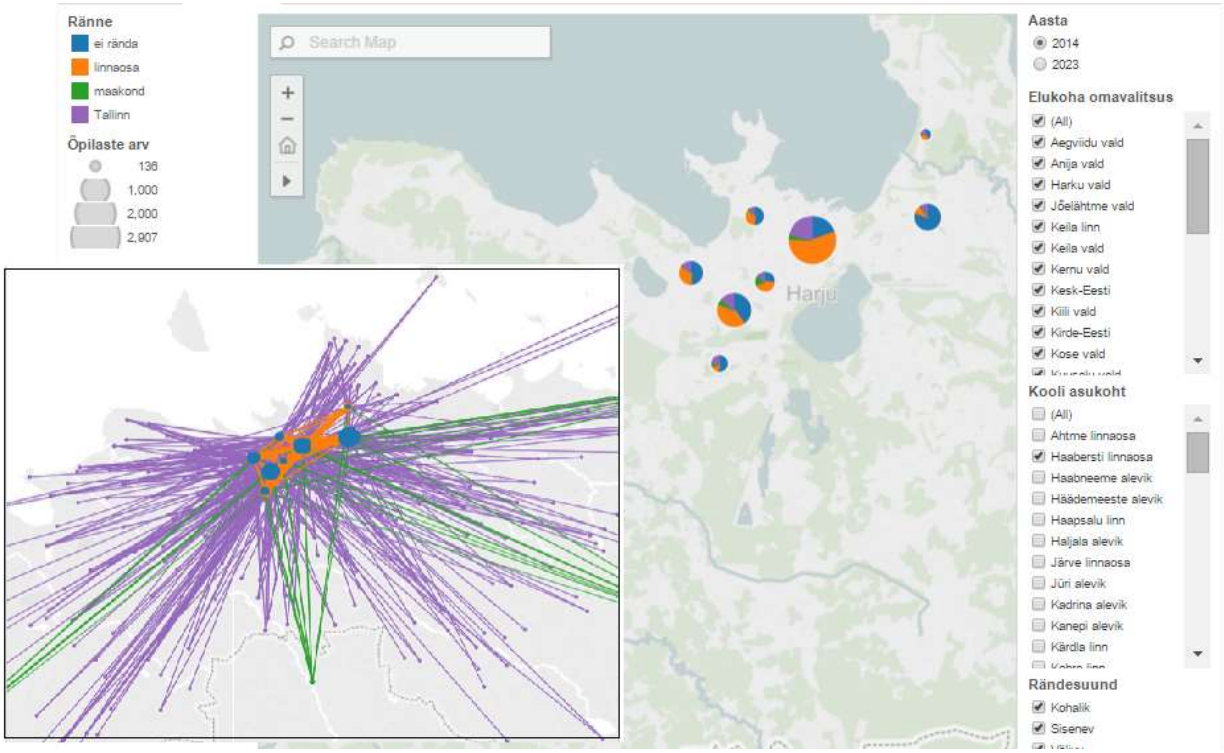
2.2.2.12.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Alloleval pildil on näidatud Tallinnast väljuv gümnaasiumiastme õpiränne, osakaalud ja suund 2014. aasta andmetel. Kohapeal Tallinna koolides õpib gümnaasiumiastmes linnas elavatest gümnasistidest 97% so 5946 noort ja väljuv õpiränne gümnaasiumiastmes on väga väike. Harjumaa teistes omavalitsustes õpib 65 gümnasisti so 40% väljuvast õpirändest ja mujal üle Eesti 96 gümnasisti so 60 % väljuvast õpirändest.

Joonis 89. Tallinnas elavate gümnasistide õpiränne (väljuv) 2014

Tallinnas on gümnaasiumiastmes õpilasi kokku 7583, neist Tallinnast on Rahvastikuregistri andmetel 80%. Seejuures kodukoha linnajaos õpib 39% kõigist gümnasistidest (kaardil markeering ei rända) ja 41% gümnasistidest rändab Tallinna piires (kaardil markeering linnaosa). Harjumaalt lähtuv õpiränne (kaardil markeering Tallinn sihtsuuna järgi) moodustab 16% õpilaskonnast ja mujalt Eestist 5%.

Joonis 90. Tallinna koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Kesklinna koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (2907 gümnasisti) moodustavad Kesklinna piirkonna õpilased 26%, mujalt Tallinnast on pärit 56%, Harju maakonnast 21% ja mujalt Eestist 3%.

Mustamäe koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (1477 gümnasisti) moodustavad Mustamäe piirkonna õpilased 40%, mujalt Tallinnast on pärit 41%, Harju maakonnast 13% ja mujalt Eestist 6%.

Haabersti koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (741 gümnasisti) moodustavad piirkonna õpilased 51%, mujalt Tallinnast on pärit 35%, Harju maakonnast 13%.

Nõmme koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (351 gümnasisti) moodustavad Nõmme linnaosa õpilased 54%, mujalt Tallinnast on pärit 14%, Harju maakonnast 24% ja mujalt Eestist 8%.

Kristiine koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (481 gümnasisti) moodustavad Kristiine linnaosa õpilased 27%, mujalt Tallinnast on pärit 42%, Harju maakonnast 12% ja mujalt Eestist 19%.

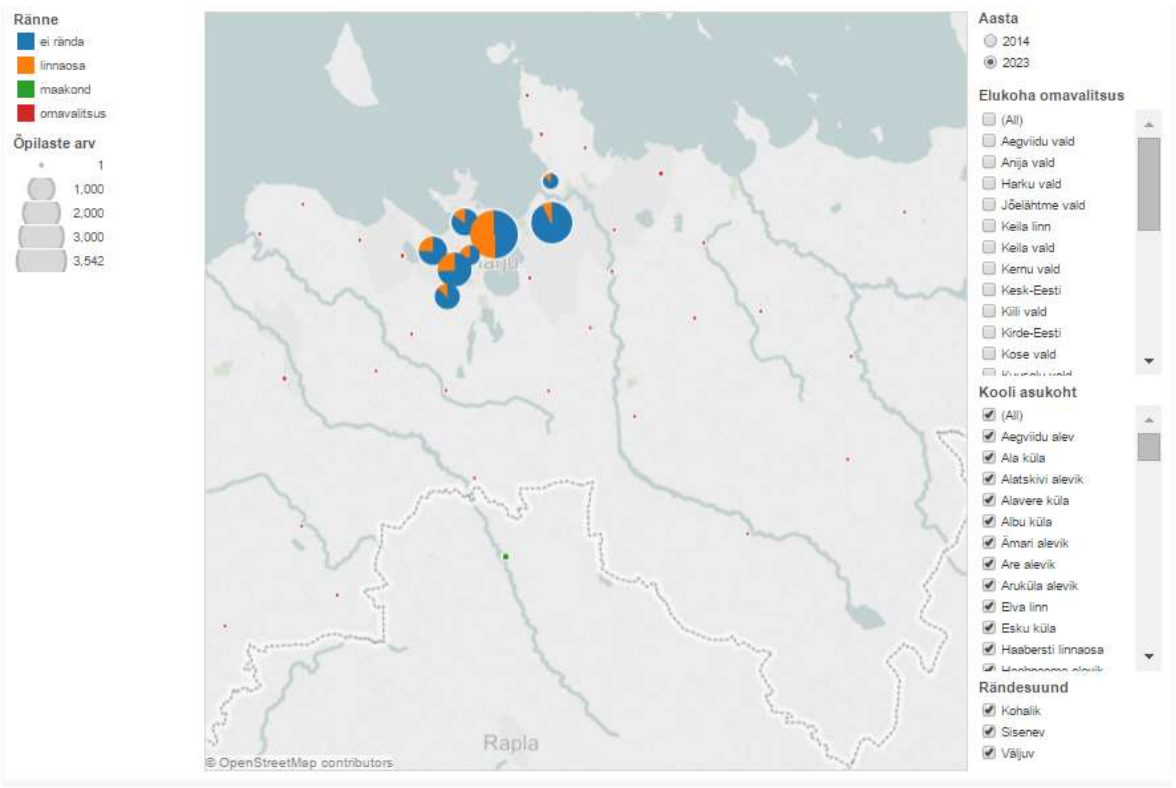
Põhja-Tallinna koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (439 gümnasisti) moodustavad Põhja-Tallinna linnaosa õpilased 52%, mujalt Tallinnast on pärit 35%, Harju maakonnast 10% ja mujalt Eestist 3%.

Lasnamäe koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (935 gümnasisti) moodustavad Lasnamäe linnaosa õpilased 81%, mujalt Tallinnast on pärit 10%, Harju maakonnast 8%.

Pirita koolide gümnaasiumiastme õpilaskonnast (136 gümnasisti) moodustavad Pirita linnaosa õpilased 52%, mujalt Tallinnast on pärit 35%, Harju maakonnast 10% ja mujalt Eestist 2%.

Tallinnas registreeritud elukohaga põhikooli I astmes õppivad lapsed teevad seda valdavalt Tallinna koolides, kodukoha linnajao koolis õpib kokku 73% (kaardil markeering ei rända) ja rändab Tallinna piires 27% (kaardil markeering linnaosa). Väljaränne Tallinnast välja on põhikooli I astmes arvulselt marginaalne ja sihtkoha mõttes väga hajus üle Harjumaa.

Kesklinnas elavate (Rahvastikuregistri andmetel) laste õpiränne on kõige intensiivsem ja Lasnamäe lapsed on kõige paiksemad – Kesklinna lastest õpib kohalikus koolis põhikooli I astmes 50% ja teistes linnaosades 50%, Lasnamäel vastavalt 93% ja 7%. Teiste linnaosade näitajad jäävad vahepeale – linnaosa koolis õppivate laste osakaal Pirita 88%, Nõmme 88%, Põhja-Tallinn 85%, Haabersti 76%, Mustamäe 75%, Kristiine 65%.

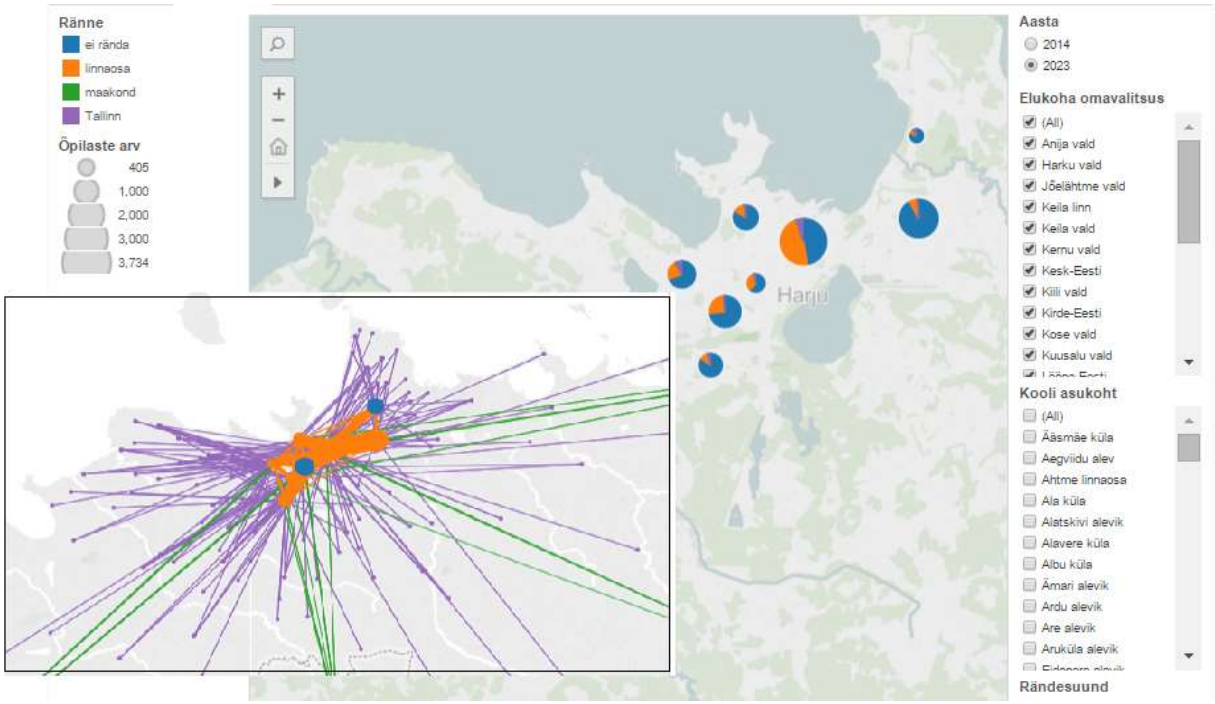

Joonis 91. Tallinnas elavate põhikooli I astme õpilaste õpiränne (väljuv) 2014

Tallinnas asuvates koolides on põhikooli I astme õpilaskonnast keskmiselt 71% linnaosa lapsed, 26% on pärit teistest linnaosadest ja 3% Harjumaalt. Väljaspoolt maakonda tulnud õpilaste osakaal on marginaalsed 0,4%.

Erinevused linnaosade vahel on suured. Enim on sama linnaosa lapsi (ei rända) põhikooli I astmes Lasnamäe koolides - 92%, järgnevad Nõmme, Põhja-Tallinn ja Pirita vastavalt 84%, 83% ja 81%.

Harjumaalt lähtuv sisseränne on keskmisest suurem Haaberstis, Pirital, Kesklinnas, Nõmmel ja Kristiines – vastavalt 7%, 7%, 5%, 4%, 4% õpilaskonnast.

Joonis 92. Tallinna koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.12.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad Tallinnas registreeritud elukohaga gümnaasiumiealistest gümnaasiumiastmes õpinguid 65%, neist Tallinna koolides 63% ja mujal 2%. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 60% (suureneb kutseõppesse minek), mis jaguneb Tallinna koolides õppijaid 58% ning mujal 2%.

Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud 66%, mis jaguneb Tallinna koolides õppijaid 61% ning mujal 5% (tugevad gümnaasiumid linnalähipiirkonnas). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal langeb tasemele 13% (väheneb sisseränne Ida-Harjumaalt, Rae vallast ja Viimsi vallast seoses uute gümnaasiumite rajamisega).

Tabel 19. Tallinna koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

	Õilaste arv								Teoreetiline gümnaasiumite arv 540 õppekoha korral	
Tallinn	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujale		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku			
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	63%		2%		20%					
2014	5946		161		1521		7467		**14**	
	58%	61%	2%	5%	13%	13%				
2017	5851	6154	202	504	874	920	6725	7073	**12**	**13**
2020	6639	6982	229	572	992	1043	7631	8025	**14**	**15**
2023	8118	8538	280	700	1213	1276	9331	9813	**17**	**18**
2026	8941	9403	308	771	1336	1405	10277	10808	**19**	**20**
2029	8373	8806	289	722	1251	1316	9624	10122	**18**	**19**

Lühidalt:

- Tallinnast väljuv õpiränne gümnaasiumiastmes on väga väike, samas Tallinnasse sissetulev õpiränne on 20% tänasest õpilaskonnast. Pealinna sisenev õpiränne on proportsioonis Harjumaalt 3 õpilast ja mujalt Eestist 1.
- Keskmiselt õpivad pooled kohalikest gümnasistidest oma kodukohajärgses linnajaos ja pooled rändavad üle Tallinna, samas on olulised erinevused linnajagude lõikes (Lasnamäe koolides on valdav enamus gümnasistidest pärit Lasnamäelt, Kesklinna koolides vaid iga 5 õpilane elab Rahvastikuregistri andmetel Kesklinnas).
- Gümnaasiumiealiste vanusgrupp Tallinnas kokku suureneb järgneval dekaadil järk-järgult üle 1,5 korra (enim suureb vastav vanusgrupp Lasnamäel, järgnevad Kesklinn, Põhja-Tallinn ja Mustamäe) ja mujal Harjumaal keskmiselt sarnases proportsioonis. Sisseränne Tallinna koolidesse väheneb mõnevõrra seoses eelduslikult riigigümnaasiumite rajamisega Lääne-Harjumaale, Rae ja Viimsi valda. 540 õpilaskohaga gümnaasiume annab tänane Tallinna koolide õpilaskond teoreetiliselt välja 14 ja järgmisel dekaadil lähtudes eelviidatud eeldustest kuni 20. Seega on järgnevatel aastatel olemas märkimisväärne vajadus täiendavate gümnaasiumiastme õppekohtade järele Tallinnas.
- Tallinna riigigümnaasiumite asutamisel on mõistlik kaaluda 540st rohkemate õppekohtadega koolide rajamist.
- Vastavalt Praxsise tehtud analüüsile „Eesti põhikooli- ja gümnaasiumi analüüs aastaks 2020“ on suund gümnaasiumiastmega koolide olulisele vähenemisele Harjumaal: täistsüklikoolide arv väheneb oluliselt (teatud prognoosivariantides 0 tasemele), gümnaasiumiastme õpe koondub puhastesse gümnaasiumitesse ja

progümnaasiumitesse. Harjumaa tiheasutusega aladel nähakse ette, et täistsüklikoolide arv väheneb oluliselt (61-lt 23-le) või kaovad sootuks, tuleb juurde algkoole, põhikoole ja puhtaid gümnaasiume (kuni 19) või progümnaasiume (kuni 23).

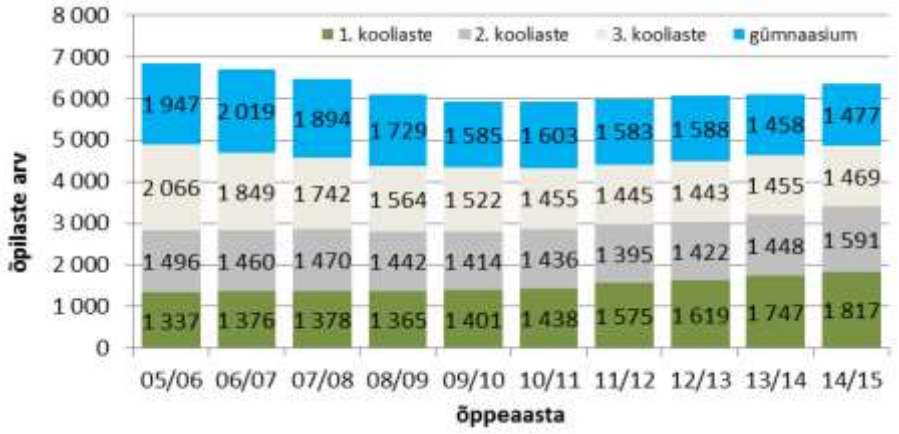
- Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide võrgu korrastamise kava 2013–2021 järgi näeb Tallinna linn vajadust gümnaasiumiharidust kontsentreerida, et koole otstarbekamalt majandada ning järgida PGSi nõuet võimaldada kõigi koolide gümnaasiumiastmes kolme õppesuunda, ja eelistab selle elluviimisel alternatiivi, kus gümnaasiumihariduse kontsentreerimine toimub ilma totaalse ja radikaalse põhikooli ja gümnaasiumiastme lahutamiseta. Põhimõtteliselt ollakse valmis kuni kahe põhikoolist eraldi tegutseva ehk puhta gümnaasiumi loomiseks (tegevusülesanne 4). Omandivormide ja koolide tüübi mitmekesisus on aktsepteeritud, kuid üldhariduse korraldamise põhiraskus jääb Tallinnas ka ettenähtavas tulevikus munitsipaalkoolidele ja Tallinna Haridusametile.

Harjumaal on maakonna keskustest kolmel – Tabasalu, Jüri, Laagri – piisavalt potentsiaali esimese stsenaariumi alusel riigigümnaasiumi rajamiseks. Seega lähtudes antud töö lähteülesandest, pakkuda välja omavalitsuse ja selle vastava piirkonna (sh linnaosa) täpsusega viis kõige potentsiaalsemat riigigümnaasiumi asukohta Harjumaal, on järgnevalt välja toodud kaks kõige eelistatumat linnaosa riigigümnaasiumi asukohana Tallinnas arvestades Tallinna Haridusameti nägemust koolivõrgu korrastamisest pealinnas.

Kui põhimõteliselt (arvestades linnaosapõhiselt gümnaasiumiealiste vanusgrupi suurust, selle hinnangulist muutumist, senist õpirännet Tallinna siseselt ja sisenevat õpirännet gümnaasiumiastmesse väljapoolt Tallinna, logistilist kättesaadavust) võib Tallinnas igasse linnaossa rajada riigigümnaasiumi või mitu, siis Tallinna haridusjuhtide eelistus on riigigümnaasiumite rajamine Mustamäele (TTÜ linnak ja/või Vilde tee 69) ja Kristiinesse (Hipodroomi piirkond). Eeltoodust johtuvalt on alljärgnevalt lähema vaatluse alla võetud nimetatud linnaosad.

2.2.2.13 Mustamäe

2.2.2.13.1 Õpilaste arv

Joonis 93. Õpilaste arv Mustamäe linnaosa koolides statsionaarses õppes (Allikas: Haridussilm)

2.2.2.13.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Tallinnas on Mustamäel asuvates koolides gümnaasiumiastmes õpilasi kokku 1477, neist samast linnaosast on pärit 590 so 40% ja mujalt Tallinnast 606 so 41%. Harjumaalt lähtuv sisseränne on 197 õpilast so 13% ning mujalt 84 so 6%. Mustamäe koolides on õpilasi üle Harjumaa kõigist omavalitsustest. Tallinna teistest linnaosadest tuleb enim gümnasiste Mustamäe koolidesse Nõmmelt ja Haaberstist – vastavalt 175 so 29% ja 114 so 19% Tallinna sisesest rändest.

Joonis 94. Mustamäe koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Tallinnas asuvates koolides on põhikooli I astmes õpilasi 2014. aastal kokku 1806. Neist kohalikud (ei rända) on 73% so 1324 last ja mujalt Tallinnast 25% so 453 õpilast. Mujalt Harjumaalt lähtuv õpiränne on marginaalne 18 õpilast ja mujalt Eestist 11.

Joonis 95. Mustamäe koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.13.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad Mustamäe noortest gümnaasiumiastmes õpinguid kohapealsetes koolides 45% eagrupist. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud kohapeal gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest 44% (suureneb kutseõppesse minek). Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 50%. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud Statistikaameti prognoosi keskmine 66%, mis jaguneb linnaosa koolides õppijaid 55% ning mujal Tallinnas 11% (Tallinna nn eliitkoolid). Mujalt sissetulevate õppurite osakaal on tasemel 60%.

Tabel 20. Mustamäe koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Mustamäe	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	45% eagrupist		60% õpilaskonnast			
2014	590		887		1477	
	44%	55%	50%	60%		
2017	601	751	601	1127	1202	1878
2020	655	819	655	1228	1310	2047
2023	816	1020	816	1530	1632	2549
2026	892	1115	892	1672	1784	2787
2029	849	1062	849	1592	1698	2654

Lühidalt:

- Tallinna linnaosadest on gümnaasiumiealiste (16-18aastased) vanusgrupp üks arvukamaid Mustamäel, juurdekasv on järgnevatel aastatel suhteliselt intensiivne - 10 aasta jooksul ca 1,5 korda, järgneval 5 aastal püsib sellel tasemel.

- Linnaosas registreeritud elukohaga gümnasistidest õpib kohalikes koolides napilt alla ½, seega tugeva õppekava ja eristuvat õppesuundadega on kohapealsete noorte arvelt märkimisväärne potentsiaal õpilaskonda kasvatada. Sisenev õpiränne nii Tallinna teistest linnaosadest kui üle Harjumaa on samuti rohkearvuline, ja on potentsiaali sisserännet hoida samal tasemel-kasvatada. Mustamäe linnaosas on potentsiaali riigigümnaasiumi(te) rajamiseks. Mustamäele riigigümnaasiumi(te) rajamisel tuleb õppesuundade valikul ja väljakujundamisel arvestada võimaliku riigigümnaasiumi rajamisega Kristiinesse ning tagada nende õppekavade ja suundade omavaheline eristumine.

- Mustamäele riigigümnaasiumi(te) rajamiseks võimalikud asukohad on Tallinna haridusjuhtidega toimunud arutelu kohaselt:

    - TTÜ linnakus-vahetus naabruses uue riigigümnaasiumi õppekompleksi rajamine;

    - endise Tallinna 37. Keskkooli koolihoone, kasutusel asenduspinnana, rekonstrueerimine.

TTÜ linnakus-vahetus läheduses Riigi Kinnisvara Aktsialseltsi kinnisvara portfellis (http://www.rkas.ee/kinnisvaraportfell/kaart) hoonestamata vakantseid kinnistuid ega hooneid-objekte pole[9]. Ka ei näita Riigi Kinnisvararegister riigi omanduses kinnistuid TTÜ linnakus-vahetus läheduses. Seega riigigümnaasiumi rajamise asukoht TTÜ linnakusse-vahetusse naabrusse vajab edaspidist täpsemat kaalumist ja selgub läbirääkimiste käigus Tallinna linnavõimu ja Tallinna Tehnikaülikooliga[10].

[9] TTÜ naabruses Teaduspargi Tehnopoli lähedal aadressiga Mäealuse 2, Tallinn on RKAS-I poolt Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusele välja üüritud pind 3319.0 m2 (so ühtlasi suletud netopind; Katsetööde paviljon, tootmishoone, SMIT).

[10] Piisava suurusega kinnistud TTÜ linnakus, vahetus naabruses on mitmeid: **Üliõpilaste tee 2** - katastritunnus 78405:501:0149, sotsiaalmaa 100%, 81419 m2; **Ehitajate tee 6** - katastritunnus 78405:501:0262, üldkasutatav maa 100%, 29998 m2, registriosa tunnus 390701; **Ehitajate tee 8** - katastritunnus 78405:501:0263, üldkasutatav maa 100%, 32673 m2, registriosa tunnus 25064201; **Sõpruse pst 263a** - katastritunnus 78405:501:0248, üldkasutatav maa 100%, 54391 m2, sh ehitise alune maa 4102 m2, registriosa tunnus 25000101; **TTÜ staadioni kinnistu, Raja tn 4a** - katastritunnus 78405:501:0147, ühiskondlike ehitiste maa 100%, 42673 m2; **TTÜ õppekompleksis, Ehitajate tee 5** - katastritunnus 78405:501:0145, ühiskondlike ehitiste maa 100%, 119025 m2, sh ehitiste alune maa 49897 m2.

Joonis 96. TTÜ linnak

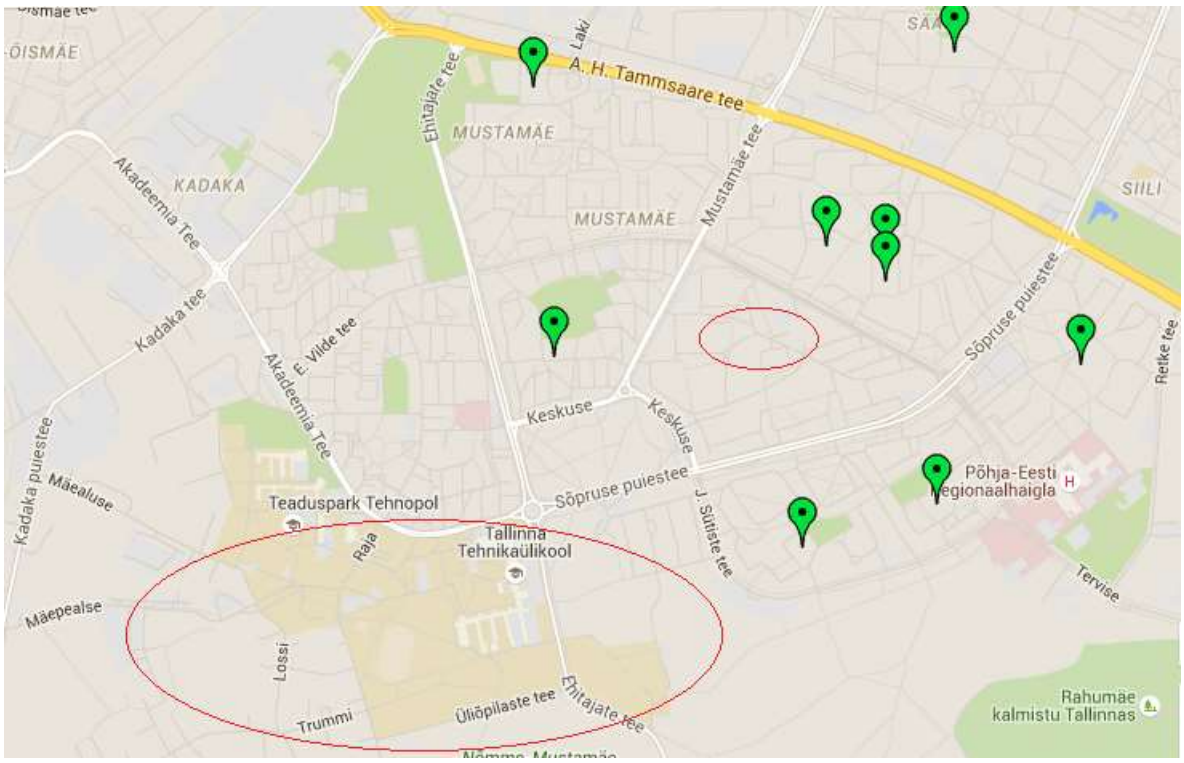
TTÜ linnakus asuva riigigümnaasiumi õppesuunad on eelduslikult seotud reaalainete- ja valdkondadega ning õppetegevuses tehakse tihedat koostööd ülikooliga.

Endine Tallinna 37. Keskkooli koolihoone on kasutusel asenduspinnana. See asub aadressil Vilde tee 69 (vt alljärgnev kaart). Hoonete ja maa omanik on Tallinn – katastritunnus 78405:501:1000, ühiskondlike ehitiste maa 100%, Harju maakond, Tallinn, Mustamäe linnaosa, 20998 m2.

Joonis 97. Endise Tallinna 37. Keskkooli koolihoone asukoht (Allikas: Maaamet)

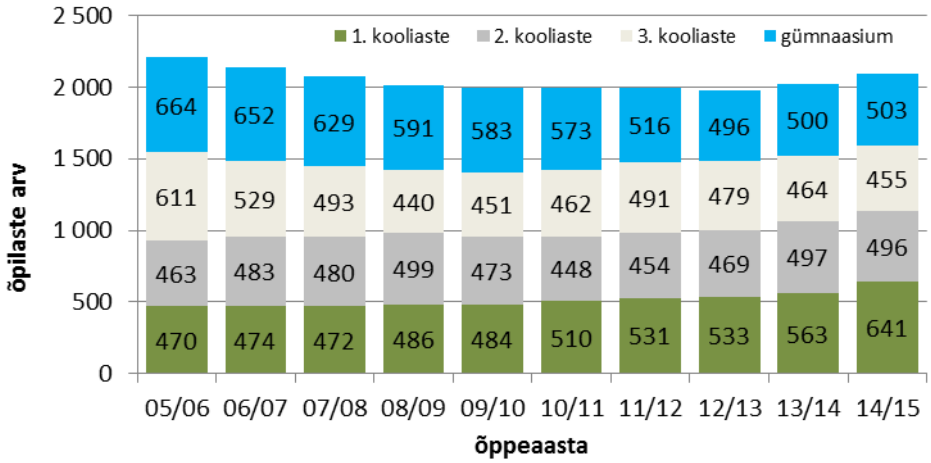
Järgneval skeemil on näidatud praegu Mustamäel tegutsevate täistsüklikoolide (kokku 9) asukohad (roheline märgistus) ja välja pakutud võimalikud riigigümnaasiumite asukohad TTÜ linnakus ja Vilde tee 69 (punane joon).

Joonis 98. Gümnaasiumiastmega koolid ja võimalikud riigigümnaasiumi asukohad Mustamäel

2.2.2.14 Kristiine

2.2.2.14.1 Õpilaste arv

Joonis 99. Õpilaste arv Kristiine linnaosa koolides statsionaarses õppes

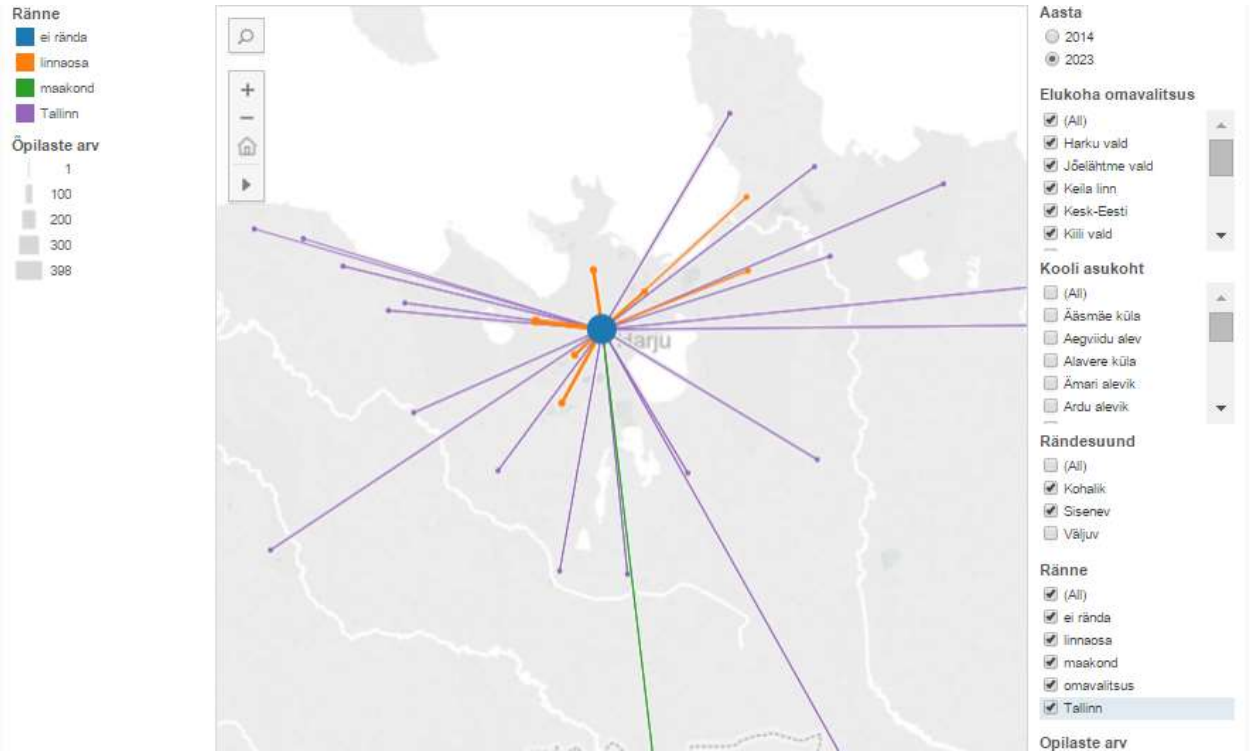
2.2.2.14.2 Õpiränne ja teeninduspiirkond

Kristiines asuvates koolides on gümnaasiumiastmes õpilasi kokku 481, neist kohalikud 27 % so 131 gümnasisti ja Tallinna teistest piirkondadest 42% so 201. Üle Harjumaa on 12% so 60 õpilast ja mujalt Eestist 19% so 89 gümnasisti. Tallinna teistest linnaosadest on sisseränne suhteliselt võrdsel tasemel - Mustamäelt 50, Põhja-Tallinnast 36, Nõmmelt 30, Haabersti ja Kesklinn kummastki 29, Lasnamäelt 17 ja Piritalt 10.

Joonis 100. Kristiine koolide gümnasistide õpiränne (sisenev) 2014

Kristiines asuvates koolides on põhikooli I astmes õpilasi 2014. aastal kokku 641. Neist kohalikud (ei rända) on 62 % so 398 last ja mujalt Tallinnast 34% so 218 õpilast. Harjumaalt sisenev õpiränne põhikooli I astmesse lähtub on tagasihoidlikud 4% so 28 õpilast ja väljaspoolt maakonda on 1 laps. Tallinna sisene ränne Kristiine koolidesse põhikooli I astmes on sarnaste mahtudega nagu gümnaasiumiastmes – Mustamäelt 35, Põhja-Tallinnast 37, Nõmmelt 36, Haaberstist 61, Kesklinnast 28, Lasnamäelt 11 ja Piritalt 10.

Joonis 101. Tallinna koolide põhikooli I astme õpilaste ränne (sisenev) 2014

2.2.2.14.3 Gümnaasiumiõpilaste arvu prognoos

2014. aasta õpilaskonna andmetel jätkavad Kristiine noortest gümnaasiumiastmes õpinguid kohapealsetes koolides 18% eagrupist. Prognoosis on miinimum variandis lähtutud kohapeal gümnaasiumiõppes jätkajate osakaalu alanemisest tasemele 15% eagrupist (suureneb kutseõppesse minek). Väheneb ka mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemele 70% õpilaskonnast. Maksimum variandis on üldse gümnaasiumiõppes jätkajate osakaaluks võetud Statistikaameti prognoosi keskmine 66%, mis jaguneb linnaosa koolides õppijaid 55% ning mujal Tallinnas 11%. Mujalt sissetulevate õppurite osakaal tasemel 60%.

Tabel 21. Kristiines asuvate koolide gümnaasiumiastme õpilaste arvu eagrupi põhine hinnang 2014-2029

Kristiine	Gümnaasiumi kohapeal		Gümnaasiumi mujalt		kohapeal G kokku	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max
	18% eagrupist		73% õpilaskonnast			
2014	131		350		481	
	15%	55%	70%	60%		
2017	109	400	254	600	364	1000
2020	119	437	278	655	397	1092
2023	149	545	347	818	496	1363
2026	180	662	421	992	602	1654
2029	167	611	389	917	556	1528

Lühidalt:

- Linnaosas registreeritud elukohaga gümnasistidest õpib kohalikes koolides gümnaasiumiastmes 18% eagrupist, samas sisseränne koolidesse on 73% gümnaasiumi õpilaskonnast. Seega Kristiinest väljuv õpiränne on mõnevõrra suurem kui sissetulev õpiränne.

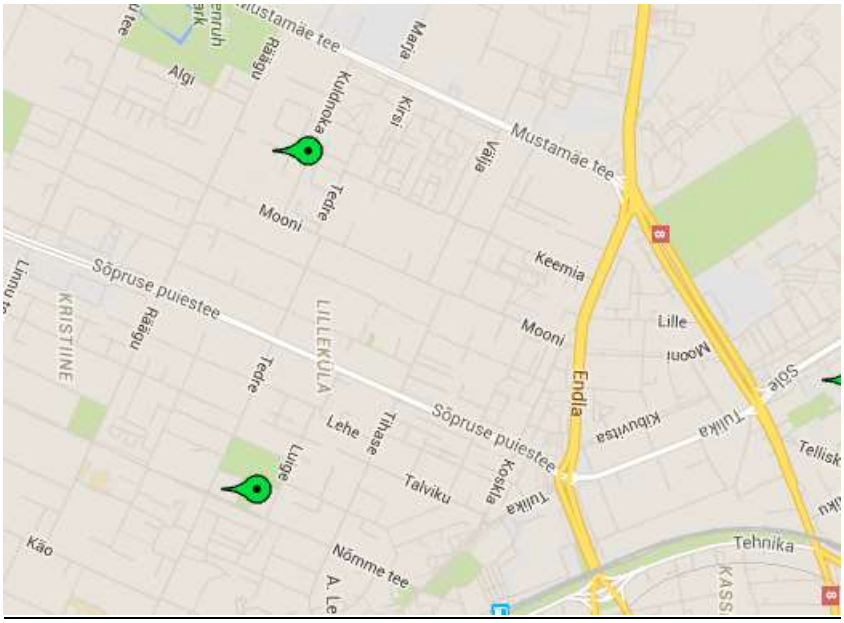
- Kristiine koolide teeninduspiirkond on üle Harjumaa nii põhikoolis kui gümnaasiumiastmes, gümnaasiumis on sisserände mahud Harjumaalt ca 3 korda suuremad kui põhikoolis. Tallinna sisene ränne Kristiine koolidesse on nii põhikoolis kui gümnaasiumiastmes põhimõtteliselt samas proportsioonis. Teenindatakse olulises mahus Nõmmet, Mustamäed, Haaberstit, Põhja-Tallinna ja Kesklinna.

- On potentsiaali **540 ja enama õppekohaga** riigigümnaasiumi rajamiseks Kristiine linnaossa. Kristiinesse riigigümnaasiumi rajamine annab täiendavaid õppekohti gümnasistidele üle Tallinna, eelkõige Kesklinna ja Põhja-Tallinna piirkondadele (gümnaasiumiealiste vanusgrupi arvukus tõuseb märkimisväärselt võttes aluseks rahvastiku andmeid seisuga 31.12.2014, eeldada võib märkimisväärset täiendavat kasvu arvestades mahukaid ja väga perspektiivseid arengualasid Hipodroomi ja Kopli kandis ehk nõudlus täiendavate gümnaasiumikohtade järele lähituleviks on suur), ka Haabersti-Mustamäe-Nõmme ning Tallinna teistest linnaosadest pärit gümnaasiumis õpet jätkata soovivatele noortele. Hea ühistranspordiühendus toetab tugeva õppekava ja eristuvate õppesuundade korral sisserännet ka Harjumaalt üldiselt. Õppesuundade valikul ja väljakujundamisel tuleb arvestada võimaliku riigigümnaasiumi(te) rajamisega Mustamäele.

- Kristiinesse potentsiaalselt rajatava riigigümnaasiumi õppekorralduse kavandamisel võib kaaluda võimalusena rakendada Tallina Linnavolikogu Haridus- ja Teadusministeeriumile esitatud Collegium Estonicum kontseptsiooni. Visiooni spetsialiseerunud riigigümnaasiumi Collegium Estonicum (CE) asutamiseks töötas välja Tallinna Linnavolikogu esimehe juures tegutsev visiooninõukoda. Visioonis väljatoodud CE eripärasid on kolm. A) Ühe õppesuunana nähakse Eestiga seotud teemade süvaõpet. Kuivõrd Tallinnas on inglise, saksa, prantsuse, vene, juudi jt kultuure ning keeli süvendatult õpetavad koolid, siis pidas visiooninõukoda ootuspäraseks avada ka kool, mille eripäraks on Eestiga seotud teemade ja valdkondade süvendatud käsitlus. B) Lisaks tuleks seal õppetöö sisu ja meetodid kohandada muuhulgas ka Eestisse ümberasuvate või Eestisse naasvate perede laste vajadustele. C) Õppeprotsessi on kavas kaasata Tallinnas paiknevad avalik-õiguslikud ülikoolid. Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tallinna Tehnikaülikool ja Tallinna Ülikool on kinnitanud valmisolekut osaleda.

- Kristiinesse riigigümnaasiumi rajamiseks esialgne asukoht (vajab edaspidi kaalumist, täpsemat analüüsi) on Tallinna linna nägemuse kohaselt Hipodroomi piirkond. Järgneval

skeemil on äranäidatud praegu Kristiines tegutsevate täistsüklikoolide (kokku 2) asukohad (roheline märgistus).

Joonis 102. Gümnaasiumiastmega koolid ja võimalikud riigigümnaasiumi asukohad Kristiines

3 Kasutatud materjalid

Edasiõppimine kõrg- ja kutsekoolides 2010-2014

Eesti hariduse viis väljakutset. Eesti haridusstrateegia 2012-2020

Eesti põhikooli- ja gümnaasiumi analüüs aastaks 2020. Praxis 2014

Eesti põhikooli- ja gümnaasiumivõrgu analüüs aastaks 2020. Praxsis, 2014

Harju maakonna arengustrateegia 2025. Harju maavalitsus, 2014

Harju maakonna planeering 2030+. Ruumilise arengu analüüs. 2015

Harju maakonna ühistranspordi arengukava 2025

Harju maakonnaplaneeringu 2030+. Eskiislahenduse avalik väljapanek, 2015

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering Harjumaa kergliiklusteed

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering Maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2009-2015

Harjumaa keskuste uuring. Esimene etapp: olemasolevate uuringute ja andmete asjakohasuse hindamine. OÜ Hendrikson & Ko, 2012.

Harjumaa kohalike omavalitsuste kodulehed

Harjumaa tõmbekeskuste määratlemine, OÜ Hendrikson & Ko, 2013

Kohalike omavalitsuste atraktiivsus elu-, töö- ja haridusliku keskkonnana. Elukoha, töökoha ja hariduse statistika. Rahandusministeerium

Koolivõrgu programm 2015-2018

Koolivõrgu programmi 2016-2019 eelnõu (seisuga 28.09.2015)

Liiklusloenduse tulemused 2014. aastal. Maanteeamet 2015

Lääne-Harju valla ühinemisläbirääkimiste juhtivkomisjoni otsus nr 3

Partnerluslepe Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamiseks 2014-2020

Rahvastikuregister

Regionaalarengu strateegia 2014–2020

Riigi Kinnisvararegister

Sisekaitseakadeemia õppekompleksi paiknemise alternatiivide sotsiaalmajandusliku mõju analüüs. OÜ Cumulus Consulting, Tallinna Ülikooli, Eesti Tuleviku-uuringute Instituut 2012

Statistikaameti piirkondlik portaal. Harju maakond

Tallinna kooliõpilaste prognoos kuni aastani 2025

Tallinna linnapiirkonna jätkusuutliku arengu strateegia, 2015

Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide võrgu korrastamise kava 2013–2021

Tark ja tegus rahvas 2015-2018

Tiina Annus, Priit Laanoja, Kristel Vaher (2009). Harjumaa koolivõrgu analüüs ja lähtekohad selle arendamiseks

www.aktal.tallinnlv.ee

www.ehis.ee

www.haridussilm.ee

www.harjuytk.ee

www.rkas.ee

www.stat.ee